

מיצ"ב תש"ע

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית

חלק ב' - נתוני אקלים וסביבה פדגוגית

חשוון תשע"א ▪ אוקטובר 2010

עדכני ל-5.11.2010

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

תוכן עניינים

3	פתח דבר
5	הקדמה
6	ממצאים עיקריים
11	דיווחי תלמידים - אקלים בית ספרי
11	א. תחושה כללית כלפי בית הספר
14	ב. יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים
17	ג. יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים
20	ד. פגיעת מורים בתלמידים
24	ה. יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה
27	ו. מעורבות באירועי אלימות
30	ז. דיווח תלמידים על היבטים נוספים של אלימות
36	ח. היעדר תחושת מוגנות של התלמידים
39	ט. התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה
42	דיווחי תלמידים - סביבה פדגוגית
42	א. תפיסות תלמידים בדבר ציפיות המורים מהם ואמונתם ביכולותיהם
45	ב. קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים
48	ג. תחושות המסוגלות הלימודית של התלמידים
51	ד. שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה
54	ה. היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב
57	דיווחי מורים - אקלים בית ספרי
57	א. שביעות רצון של המורים מבית הספר
60	ב. יחסים חיוביים בין בית הספר לבין ההורים
63	ג. התערבות יתר של ההורים
66	ד. יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה
69	ה. תחושת מוגנות של המורים
73	דיווחי מורים - סביבה פדגוגית
73	א. הוראה דיפרנציאלית לפי דיווחי המורים
76	ב. מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים
79	ג. סיבות שמורים מייחסים לחוסר הצלחה של תלמידים בלימודים
81	נספחים
81	נספח 1: אופן החישוב של המדדים המסכמים
83	נספח 2: נתוני המדדים המסכמים וההיגדים המרכיבים אותם בתשס"ח-תש"ע - דיווחי תלמידים
109	נספח 3: נתוני המדדים המסכמים וההיגדים המרכיבים אותם בתשס"ח-תש"ע - דיווחי מורים

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) פועלת להטמעת תרבות של "מדידה בשירות הלמידה" - מדידה המיועדת לתמוך בשיפור מתמיד של הלמידה, תוך הלימה ליעדים הלימודיים ולחזון הבית-ספרי. התפיסה המובילה של ראמ"ה היא שמבחינים אינם מטרה לכשעצמה, אלא כלים בשירות הלמידה. כחלק מתפיסה זו, הרואה בבית הספר את מוקד העשייה החינוכית, עודכנה בשנת תשס"ז מתכונת ההערכה הארצית, והיא משלבת הערכה פנימית (מיצ"ב פנימי) לצד הערכה חיצונית (מיצ"ב חיצוני). פרטים נוספים על מתכונת ההערכה אפשר למצוא באתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

מבחני הישגים במיצ"ב נועדו לבחון באיזו מידה תלמידי בית הספר היסודי וחטיבת הביניים עומדים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, שפת-אם (עברית/ערבית), ומתמטיקה**, בשתי דרגות כיתה: **ה' ו-ח'**. בשפות-אם נערכה בחינה גם בכיתה **ב'**.

החל משנת תשס"ז חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות שקולות ומייצגות של בתי ספר, המכונות "אשכולות". כל אשכול בתי ספר נבחר כך שייצג את כלל בתי הספר בארץ. **בשנת תש"ע** הועברו מבחני המיצ"ב החיצוני בבתי הספר המשתייכים לאשכולות **ב' ו-ד'**. בתי ספר **באשכול ד'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**, ובמיצ"ב הפנימי בשפת-אם (ערבית/עברית) ובמתמטיקה. בתי ספר **באשכול ב'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **שפת-אם ומתמטיקה**, ובמיצ"ב הפנימי במקצועות מדע וטכנולוגיה ואנגלית. בתי ספר באשכולות **א' ו-ג'** נבחנו בכל ארבעת המקצועות במיצ"ב הפנימי. הבחינות התקיימו בחודשים אפריל-מאי 2010.

כדי לאפשר **השוואה רב-שנתית** של ציוני המיצ"ב, הנהיגה ראמ"ה, החל משנת תשס"ז, **מערך כיוול סטטיסטי** של ציוני המבחנים, המתרגם את הציונים הגולמיים בכל שנה לסולם חדש - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. הסולם החדש נועד לאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים. **שנת הבסיס** להשוואה הרב-שנתית נקבעה להיות **תשס"ח**. סולם המיצ"ב הרב-שנתי נקבע כך שבשנת הבסיס (תשס"ח) הציון **הממוצע** של כל תחום דעת, בכל דרגת כיתה, היה **500, וסטיית התקן - 100**. הציונים בכל שנה מכוילים ומדווחים על סולם רב-שנתי זה.

ממצאי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב נועדו לספק תמונת מצב המתקבלת מתשובות התלמידים לשאלונים ומהראיונות שנערכו עם המורים והמנהלים במהלך החודשים פברואר-אפריל 2010, בבתי ספר המשתייכים **לאשכולות ב' ו-ד'**.

בשנת תשס"ז עודכנו והורחבו השאלונים כדי שיהיה אפשר להפיק מהם מידע מקיף ורלוונטי על המימדים החשובים בתחום זה. מימדים אלו נקבעו בהתבסס על מספר מקורות: תובנות שעלו בקבוצות מיקוד עם מורים ומנהלים, דיונים עם הגורמים המוסמכים במטה משרד החינוך, היועצות עם חוקרים מהאקדמיה, וסקירה של ספרות עדכנית.

בשנת תש"ע נבנה לראשונה שאלון אקלים וסביבה פדגוגית חדש שמיועד לחטיבה העליונה. שאלון זה הועבר בהעברה ארצית מדגמית, והתוצאות בנוגע אליו ידווחו בפעם הראשונה בדוח זה.

דוח מיצ"ב בית-ספרי - בימים אלו מופצים דוחות המיצ"ב למנהלי בתי הספר שתלמידיהם השתתפו במיצ"ב החיצוני לקראת סוף שנה"ל תש"ע. דוח המיצ"ב הבית-ספרי מספק למנהל ולצוות המורים מערכת מדדים המסייעים בקביעת יעדים בית-ספריים לשם בקרה, ניטור התהליך הלימודי והקצאת משאבים. הדוח הבית-ספרי מורכב משני חלקים: **מבחני הישגים; שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית. לצד דיווח ההישגים הלימודיים של בית הספר, מוצגים בדוח הבית-ספרי נתונין של שלוש קבוצות השוואה רלוונטיות: **כלל התלמידים** שנבחנו בארץ; כלל התלמידים שנבחנו בבתי ספר **מרקע חברתי-כלכלי דומה**. בסוף הדוח הבית-ספרי מוצעים מספר נושאים המכוונים להעמקה בקריאת הנתונים ולדיון בבית הספר. המיצ"ב נועד לשרת בראש ובראשונה את בית הספר, וכדי שזה יוכל לקבל תמונה מקיפה על כל התחומים, רצוי כי המנהל יצרף לנתוני הדוח הבית-ספרי, המתמקד במיצ"ב החיצוני, גם את התובנות מניתוח ממצאי המיצ"ב הפנימי ומכלי הערכה פנים-בית-ספריים אחרים.**

דוח מיצ"ב ארצי - בדוח שלהלן מוצגים נתונים ראשוניים מעיבוד מבחני המיצ"ב (חלק א') ושאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית (חלק ב') לשנת תש"ע. נתוני ההישגים במבחני תש"ע מוצגים לצד נתונים משנים קודמות, וזאת כדי לעמוד על מגמות שינוי בהישגיהם של תלמידי ישראל לאורך זמן. לשם כך, הנתונים מדווחים במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי האמור. ההישגים במבחני המיצ"ב **לכיתות ה'** בתש"ע מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים

תשס"ז-תשס"ט. בכיתות ח', הישגי התלמידים בתש"ע מושווים להישגים בתשס"ח-תשס"ט בלבד, זאת בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במיצ"ב בשנת תשס"ז (עקב שבתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

נוסף על השוואות רב-שנתיות, מוצגים בדוח ניתוחי פערים בהישגי תלמידים מקבוצות שונות, לפי חלוקות שונות המאפיינות את החברה בישראל: חלוקה לפי מגזר שפה (דוברי עברית ודוברי ערבית), חלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי, וחלוקה לפי מגדר.

הנתונים מסקרי האקלים והסביבה הפדגוגית בשנת תש"ע מדווחים אף הם ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה. הנתונים שהתקבלו משאלוני התלמידים מוצגים בחלוקה לפי שכבות (כיתות ה'ו' וכיתות ז'ט'), והנתונים שהתקבלו משאלוני המורים מוצגים בחלוקה לפי שלב חינוך (יסודי וחט"ב). דיווח נתוני האקלים והסביבה הפדגוגית כולל אף הוא השוואה רב-שנתית. כמו כן מוצג כאן זו הפעם הראשונה דיווח על תוצאות שאלוני האקלים בחטיבה העליונה.

תודות - מערך המיצ"ב בכללותו, דוחות המיצ"ב הבית-ספריים, והדוחות המערכתיים הנלווים אליהם (דוח ארצי, דוחות המחוזיים ורשותיים, דוחות לפי תחום דעת, ניתוחי פערים ועוד) - כל אלה הם פרי עבודה מקצועית, מאומצת וקפדנית של צוות ראמ"ה ועמו שותפים רבים: ועדות היגוי בכל תחום דעת (שכללו את המפמ"ר או נציגו, אנשי אקדמיה, מפקחים, מדריכים ומורים); חברות זכייניות - מטח (פיתוח המבחנים), טלדור (תפעול המבחנים) ופילת (עיבוד הנתונים); יועצים ממאגר המומחים של ראמ"ה וגורמים רבים במטה המשרד ובמחוזותיו.

אני מבקשת להודות באופן אישי לכל אחת ואחד מהעושים במלאכה.

לסיכום, אנו מקווים שהתובנות העולות מנתוני המיצ"ב, כמו מכלי המדידה וההערכה האחרים שראמ"ה אמונה עליהם, יסייעו למערכת החינוך לאפשר לכל ילדה וילד בישראל למצות את מיטב יכולתם ולהביא לידי צמצום פערים בחברה הישראלית.

בברכה,

נ. פלר

פרופ' מיכל בלר

מנכ"לית ראמ"ה

חלק ב' - נתוני אקלים וסביבה פדגוגית

הקדמה

בחלק זה תוצג תמונת מצב כללית של האקלים והסביבה הפדגוגית בבתי הספר בישראל בשנת הלימודים תש"ע, כפי שהם נתפסים ומדווחים על ידי תלמידים ומורים.

המידע המובא כאן מתבסס על שאלונים שהועברו במהלך ינואר-מרץ 2010 ל-211,370 תלמידי כיתות ה' עד ט' (90% השבה) ועל 16,849 ראיונות טלפוניים עם מחנכים ומורים המלמדים את מקצועות המיצ"ב בכיתות א' עד ט' (81% השבה). נוסף על כך הועברו בתש"ע בפעם הראשונה שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית למדגם מייצג של 5,039 תלמידי כיתות י'-א (79% השבה). תשובותיהם יוצגו לאורך הדוח תוך השוואתן לתשובות של תלמידי כיתות ה'-ו' וכיתות ז'-ט'. בסך הכול מילאו את השאלונים והתראיינו באמצעות הטלפון תלמידים ומורים מ-790 בתי ספר יסודיים ומ-331 חטיבות ביניים שהשתתפו השנה במבחני המיצ"ב החיצוני, וכן תלמידים מ-220 חטיבות עליונות. השאלונים והסקרים פותחו ע"י הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה).

שאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית עוסקים בשורה של נושאים. בכל אחד מנושאים אלו הוצגו למשיבים מספר היגדים המתארים היבטים שונים של אותו נושא. בדרך כלל התבקשו המשיבים לציין באיזו מידה הם מסכימים עם הנאמר בהיגד, וזאת על סולם בן חמש דרגות הנע מ"מסכים מאוד" (5) ועד "מאוד לא מסכים" (1). לצורכי הדיווח על הממצאים סווגו המשיבים שציינו את שני הערכים הגבוהים ביותר בסולם (4 או 5) כמסכימים עם ההיגד, וחושב שיעורם (באחוזים).

כמו כן, במרבית הנושאים המדווחים חושב מדד מסכם אחד בכל נושא. המדד מתאר את התמונה הבית-ספרית בתחום שעל הפרק, מעבר להיבטים הספציפיים שלו, והוא חושב כממוצע של אחוזי המסכימים עם ההיגדים השונים המתארים את התחום. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

לצד ניתוח והצגה של נתוני שנת תש"ע, נעשה גם ניתוח השוואתי של ההבדלים בין נתוני תש"ע, תשס"ט ותשס"ח. נתוני שלוש השנים מוצגים בעבור כל אחד מהנושאים המצוינים בדוח זה.

להלן יובאו דיווחי התלמידים ואחריהם דיווחי המורים בנוגע לשאלות השונות שהוצגו לפנייהם. בעבור כל נושא המפורט במסמך מוצגים נתוני ההיגדים הנכללים בנושא נתון, ולצדן נתוני המדד המסכם שחושב על בסיסם. המדד המסכם מציג תמונה כללית של הנושא. המלצתנו היא לא להסתפק רק בתמונה הכוללת העולה מתוך המדד המסכם את התחום, אלא לבחון גם את הנתונים של ההיגדים הספציפיים המרכיבים אותו.

בעבור כל נושא יוצגו הנתונים הן בתמונה ארצית מסכמת והן בחלוקה לפי שכבות גיל/שלבי חינוך ולפי מגזר שפה. לאחר מכן תוצג השוואה בין נתוני תש"ע לנתוני תשס"ט ותשס"ח.

בעת קריאת הנתונים חשוב לזכור כי הם מייצגים תפיסות ועמדות **סובייקטיביות** של הנשאלים, וכי חשוב לבחון אותם באופן השוואתי (למשל לעומת שנים קודמות) על מנת לעמוד על מלוא משמעותם. זאת ועוד: ידוע כי לקבוצות משיבים שונות, הנבדלות זו מזו מבחינת רקע תרבותי, שלבי גיל ועוד, יש נטייה לפרש היגדים באופנים מעט שונים ולהשיב באופן שונה על שאלות הסקרים, ועל כן יש לפרש הבדלים כאלה בזהירות הראויה.

אקלים בית ספרי

- **תחושה כללית כלפי בית הספר:** 73% מתלמידי ה'ו' מדווחים על תחושה חיובית כללית כלפי בית הספר, לעומת 66% מתלמידי ז'ט' ו- 67% מתלמידי י"א.
- **יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים:** 63% מתלמידי ה'ו' מדווחים כי בינם לבין מוריהם שוררים יחסי קרבה ואכפתיות, לעומת 43% מתלמידי ז'ט' ו- 37% מתלמידי י"א.
- **יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים:** 67% מתלמידי ה'ו' מדווחים על יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים, לעומת 50% מתלמידי ז'ט'.
- **פגיעת מורים בתלמידים:** 16% מתלמידי ה'ו' ו- 22% מתלמידי ז'ט' מדווחים כי בחודש האחרון מישהו מהמורים לעג להם או העליב אותם. 7% מתלמידי ה'ו' ומתלמידי ז'ט' מדווחים כי בחודש האחרון מישהו מהמורים תפס או דחף אותם בכוונה.
- **יחסים חיוביים בין תלמידים לחברייהם לכיתה:** 69% מתלמידי ה'ו' מדווחים כי בינם לבין חבריהם שוררים יחסים חיוביים, לעומת 62% מתלמידי ז'ט' ו- 66% מתלמידי י"א.
- **מעורבות באירועי אלימות:** 15% מתלמידי ה'ו' מדווחים כי במהלך החודש שקדם להעברת השאלונים הם חוו אלימות מסוג כלשהו, לעומת 11% מתלמידי ז'ט' ו- 6% מתלמידי י"א.
- **היבטים נוספים של אלימות:** 34% מתלמידי ה'ו' ו- 48% מתלמידי ז'ט' מדווחים כי בחודש האחרון תלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד של בית הספר. 15% מתלמידי ה'ו' ו- 16% מתלמידי ז'ט' מדווחים כי בחודש האחרון תלמידים מבית הספר גנבו להם חפצים אישיים או ציוד. 36% מתלמידי ה'ו' ו- 35% מתלמידי ז'ט' מדווחים כי בבית הספר יש חברות של תלמידים אלימים המציקים לתלמידים אחרים ופוגעים בהם.
- **היעדר תחושת מוגנות בקרב התלמידים:** 10% מתלמידי ה'ו' מדווחים כי הם אינם חשים מוגנים בעת שהייתם בבית הספר, לעומת 8% מתלמידי ז'ט' ו- 4% מתלמידי י"א.
- **התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה:** 38% מתלמידי ה'ו' מדווחים כי במהלך השיעורים שוררת בכיתתם אווירה לימודית רגועה וחיובית, לעומת 28% מתלמידי ז'ט' ו- 32% מתלמידי י"א.

סביבה פדגוגית

- **תפיסות התלמידים בנוגע לציפיות המורים מהם והאמונה ביכולותיהם:** 86% מתלמידי ה'ו' מציינים כי הם חשים שלמורים יש ציפיות גבוהות מהם בכל הנוגע ליכולתם להתקדם ולהצליח בלימודים, לעומת 74% מתלמידי ז'ט'.
- **קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים:** 71% מתלמידי ה'ו' מדווחים כי הם מקבלים הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים לעומת 53% מתלמידי ז'ט'.
- **תחושת המסוגלות הלימודית של התלמידים:** 92% מתלמידי ה'ו' מדווחים על תחושה גבוהה של מסוגלות, דהיינו שיוכלו להצליח במשימותיהם הלימודיות אם אך ירצו בכך. הנתון המקביל בקרב תלמידי ז'ט' הוא: 90%.
- **שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה:** 35% מתלמידי ה'ו' מדווחים על שימוש רב בתקשוב במהלך לימודיהם, אם בבית הספר ואם בביתם, לעומת 25% מתלמידי ז'ט'.

¹ להלן נתונים מתוך השאלונים של תלמידי כיתות ה'ט' ומתוך השאלונים של תלמידי י"א. השאלונים שהועברו לתלמידי י"א היו שונים במקצת מאלו שהועברו לתלמידי ה'ט', וההשוואה נעשתה רק בעבור המדדים הזוהים בשני השאלונים (המסומנים להלן ב"").

- **היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב:** 38% מתלמידי ה'ו' מדווחים כי הם נעזרים בשיעורים פרטיים לפחות באחד ממקצועות המיצ"ב (מתמטיקה, שפת אם, אנגלית ומדע וטכנולוגיה), לעומת 42% מתלמידי ז'ט'.

דיווחי מורים - תש"ע

אקלים בית ספרי

- **שביעות רצון של המורים מבית הספר:** 72% מהמורים המלמדים בבתי ספר יסודיים מדווחים על שביעות רצון מעבודתם בבית הספר, לעומת 68% מהמורים המלמדים בחטיבות ביניים.
- **יחסים חיוביים בין המורים ובית הספר לבין ההורים:** 70% מהמורים המלמדים בבתי ספר יסודיים מדווחים על יחסים תקינים בינם ובין בית הספר לבין הורי התלמידים, לעומת 51% בקרב המורים המלמדים בחטיבות ביניים.
- **התערבות יתר של ההורים:** 18% מהמורים המלמדים בבתי ספר יסודיים מדווחים כי הורי התלמידים מתערבים בעשייה הבית-ספרית, לעומת 17% מהמורים המלמדים בחטיבות ביניים.
- **יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה:** 84% מהמורים המלמדים בבתי ספר יסודיים מדווחים על יחסים אישיים טובים בצוות ההוראה, לעומת 81% מהמורים המלמדים בחטיבות ביניים.
- **תחושות מוגנות של מורים:** 12% מהמורים המלמדים בבתי ספר יסודיים ו-11% מהמורים המלמדים בחטיבות ביניים מדווחים כי הם חשים מאוימים מצד הורים. 5% מהמורים המלמדים בבתי ספר יסודיים ו-8% מהמורים המלמדים בחטיבות ביניים מדווחים כי הם חשים מאוימים מצד תלמידים.

סביבה פדגוגית

- **הוראה דיפרנציאלית:** 75% מהמורים המלמדים בבתי ספר יסודיים מדווחים על הוראה דיפרנציאלית בכיתות לעומת 54% מהמורים המלמדים בחטיבות ביניים.
- **מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים:** 91% מהמורים המלמדים בבתי ספר יסודיים מדווחים על מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים, לעומת 89% מהמורים המלמדים בחטיבות ביניים.
- **סיבות שמורים מייחסים לחוסר הצלחה של תלמידים:** שתי הסיבות העיקריות שמורים מייחסים לחוסר הצלחה של תלמידים קשורות לתלמידים עצמם: היעדר השקעה בלימודים או יכולות נמוכות.

השוואה על-פי שכבות גיל - תש"ע

- עם העלייה בגיל התלמידים, חלה ירידה משמעותית בהיקף הדיווחים על מעורבות באירועי אלימות (בממוצע 15% מתלמידי ה'ו' מדווחים על מעורבות באירועי אלימות, לעומת 11% מתלמידי ז'ט' ו-6% מתלמידי י"א) וכן עלייה מתונה בתחושת המוגנות של התלמידים (בממוצע 10% מתלמידי ה'ו' מדווחים על תחושת היעדר מוגנות, לעומת 8% מתלמידי ז'ט' ו-4% מתלמידי י"א).
- עם העלייה בגיל התלמידים, חלה עלייה בהיקף הדיווחים על פגיעה מילולית של מורים בתלמידים, לפי דיווחי התלמידים (בממוצע 16% מתלמידי ה'ו' מדווחים כי מישהו מהמורים לעג או העליב או השפיל אותם, לעומת 22% מתלמידי ז'ט') לא נמצא הבדל משמעותי בין דיווחי תלמידי ה'ו' לתלמידי ז'ט' בדיווחים על פגיעה פיזית של מורים (7% בממוצע).
- עם העלייה בגיל התלמידים, ניכרת אצלם ירידה, ולפרקים ירידה משמעותית, בכמה פרמטרים: יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים, התחושה הכללית של התלמידים כלפי בית הספר, יחסי הוגנות וכבוד, ונודליזם, תפיסות התלמידים בנוגע לציפיות המורים מהם להתקדם ולהצליח בלימודים, קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה והיקף השימוש בתקשוב לצורך למידה.
- תלמידי כיתות ז'ט' מדווחים על תמונת מצב פחות טובה, בהשוואה לחבריהם הצעירים מהם (ה'ו') והבוגרים מהם (י"א) בכל הנוגע ליחסים בין תלמידים לחבריהם והתנהגות נאותה של תלמידים במהלך השיעורים.

- בקרב המורים ניכרת ירידה משמעותית בין בית הספר היסודי לבין חטיבת הביניים, בשביעות הרצון שלהם מעבודתם ובדיווחים על טיב היחסים בין ההורים לבית הספר, יחסים אישיים טובים בצוות ההוראה (בבתי ספר דוברי עברית בלבד) הוראה דיפרנציאלית, מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה, ועלייה בתחושת איום של מורים מתלמידים (ללא שינוי בתחושת איום של המורים מההורים).
- השוואה בין בתי ספר דוברי עברית לבתי ספר דוברי ערבית - תש"ע
- שיעור גבוה יותר של תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית, בהשוואה לחבריהם בבתי ספר דוברי עברית, מדווחים כי היו מעורבים באירועים של אלימות חמורה ועקיפה (בעת שתלמידים דוברי עברית מדווחים בשיעורים גבוהים יותר כי היו מעורבים באירועי אלימות כגון דחיפות ומכות). כמו כן, תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית מדווחים בשיעורים גבוהים יותר על תחושת היעדר מוגנות בעת שהייתם בבית הספר, ועל חבורות של תלמידים אלימים בבית הספר.
- שיעור גבוה יותר של תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית, בהשוואה לחבריהם בבתי ספר דוברי עברית מדווחים על פגיעה פיזית של מורים בתלמידים, לפי תפיסתם (בממוצע 12% מתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית, לעומת 5% מתלמידים בבתי ספר דוברי עברית) לא נמצא הבדל משמעותי בין תלמידים דוברי עברית לתלמידים דוברי ערבית בדיווחים על פגיעה מילולית של מורים (כ- 20% בממוצע).
- במישורים אחרים, באופן כללי, נראה כי תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית מדווחים על תמונת מצב חיובית יותר, בהשוואה לחבריהם בבתי ספר דוברי עברית: שיעור גבוה יותר של תלמידים דוברי ערבית מדווחים על יחסים חיוביים עם המורים, על יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים (בכיתות ז'-ט' בלבד), על יחסים טובים עם חברים לספסל הלימודים, על התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה ועל קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה.
- תלמידים דוברי עברית בכיתות ז'-ט' דיווחו על שיעור גבוה יותר של הסתייעות בשיעורים פרטיים במקצועות מתמטיקה ואנגלית, בהשוואה לתלמידים דוברי ערבית באותן שכבות גיל. מאידך, תלמידים דוברי ערבית דיווחו על שיעור גבוה יותר של הסתייעות בשיעורים פרטיים במקצועות השפה ובמדע וטכנולוגיה, בהשוואה לתלמידים דוברי עברית.
- באופן כללי נראה כי מורים בבתי ספר דוברי ערבית מדווחים על תמונת מצב שלילית יותר, בהשוואה למורים בבתי ספר דוברי עברית, במספר מישורים: שביעות רצון מבית הספר, יחסים עם ההורים, יחסים אישיים בצוות ההוראה ותחושת מוגנות של המורים.

השוואה בין נתוני תשס"ח, תשס"ט ותש"ע לפי מגזר שפה

דוברי עברית:

- השוואה בין השנים מראה יציבות או שיפור קל במרבית המדדים. מגמות השיפור אופייניות יותר לדיווחי תלמידים מכיתות ז'-ט'. להלן פירוט המדדים שנרשמו בהם שינויים בולטים:
 - בין תשס"ח לתש"ע חלה ירידה קלה מאוד בשיעור תלמידי ה'ו' ותלמידי ז'-ט' המדווחים על מעורבות באירועי אלימות, גניבות, חבורות אלימות ופגיעת מורים בתלמידים. יש להמשיך ולבחון אם ירידה קלה זו מעידה על מגמה. בנוסף נמצאה ירידה משמעותית בכל הנגוע לוונדליזם.
 - בין תשס"ח לתשס"ט חלה עלייה של כ-3%-5% בשיעור התלמידים, משתי שכבות הגיל, המדווחים על שימוש בתקשוב לצורכי למידה. בין תשס"ט לתש"ע נרשמה יציבות במדד זה.
 - כמו כן, בקרב תלמידי ז'-ט' בלבד חל שיפור קל במדדים הבאים: יחסים בין תלמידים לחבריהם לכיתה, קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה, התנהגות של תלמידים בכיתות ותחושה כללית שלהם כלפי בית הספר.
- השוואה בין דיווחי המורים לאורך השנים מראה יציבות או שיפור קל במרבית המדדים. שיפור קל נרשם בשביעות הרצון של המורים בחטיבות הביניים, מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה ויחסים אישיים בצוות ההוראה (שני האחרונים בבתי ספר יסודיים בלבד). כמו כן נרשמה ירידה קלה בשיעור המורים בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד הורים ומצד תלמידים והוראה דיפרנציאלית (בחט"ב).

דוברי ערבית:

- השוואה בין השנים מראה יציבות או שיפור במרבית המדדים. מגמות השיפור אופייניות יותר לתלמידי ה'ו', על-פי דיווחיהם. להלן פירוט המדדים שנרשמו בהם שינויים בולטים:
 - בין תשס"ח לתש"ע נרשמה מגמת ירידה קלה מאד בשיעור תלמידי ה'ו' ותלמידי ז'ט' המדווחים על **מעורבות באירועי אלימות גניבות, חבורות אלימות ופגיעות מורים בתלמידים**. בשלב זה, מדובר בירידה קלה מאד שיש להמשיך ולבחון האם היא מסמנת מגמה. בהתאמה, נרשמה מגמת ירידה קלה בשיעור תלמידי ה'ו' ותלמידי ז'ט' המדווחים על היעדר **תחושת מוגנות**. בנוסף נמצאה ירידה משמעותית בכל הנוגע ל**וונדליזם**.
 - בין תשס"ח לתש"ע חלה עלייה ניכרת - כ-7%-6% - בשיעור התלמידים, משתי שכבות הגיל, המדווחים על **שימוש בתקשוב לצורכי למידה**.
 - בין תשס"ט לתש"ע חלה עלייה ניכרת בשיעור התלמידים המדווחים כי הם נעזרים ב**שיעורים פרטיים** לפחות באחד ממקצועות המיצ"ב (כיתות ה'ו': עלייה של כ-4%; כיתות ז'ט': עלייה של כ-10%).
 - כמו כן חל שיפור קל במדדים הבאים: **תחושה כללית כלפי בית הספר, יחסים בין תלמידים לחבריהם לכיתה, יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים, יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים, התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה, תפיסת התלמידים בדבר ציפיות המורים מהם, תחושת המסוגלות הלימודית של התלמידים (בקרבת תלמידי ה'ו'), תחושה כללית כלפי בית הספר, יחסים בין תלמידים לחבריהם לכיתה, קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה ותפיסת התלמידים בדבר ציפיות המורים מהם (בקרבת תלמידי ז'ט')**.
- השוואה בין דיווחי המורים לאורך השנים מצביעה על מגמות מעורבות. בקרב מורים בבתי ספר יסודיים חלה ירידה קלה במרבית המדדים (**שביעות רצון של המורים מבית הספר, יחסים חיוביים בין בית הספר וההורים ותחושת איום של מורים מצד תלמידים**), ואילו בקרב מורים בחטיבות ביניים חל שיפור קל במרבית המדדים (**שביעות רצון של המורים מבית הספר ותחושת איום של מורים מצד תלמידים**). עלייה קלה חלה בשיעור המורים בחטיבות הביניים המדווחים על **התערבות יתר של הורים בנעשה בבית הספר, הוראה דיפרנציאלית, מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה ויחסים אישיים חיוביים בצוות ההוראה**. כמו כן, בקרב שתי קבוצות המורים חלה ירידה קלה בשיעור המדווחים כי הם **חשים מאוימים מצד הורים**.

פירוט הממצאים

דיווחי תלמידים - אקלים בית ספר

א. תחושה כללית כלפי בית הספר

המדד "תחושה כללית כלפי בית הספר" מבקש לבחון את מידת הנאתם של התלמידים משהייתם בבית הספר ותחושת השייכות שלהם אליו, על פי דיווחיהם. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: תחושה כללית כלפי בית הספר
א. "אני אוהב להיות בבית הספר"
ב. "גם אילו הייתי יכול, לא הייתי עובר לבית ספר אחר" *
ג. "טוב לי בבית הספר"

* נוסח היגד זה בשאלון היה "אילו הייתי יכול, הייתי עובר לבית ספר אחר". לצורך הדיווח בדוח זה ההיגד נוסח מחדש, כך שערך גבוה יותר בהיגד ישקף מצב רצוי יותר, בדומה לשאר ההיגדים במדד זה.

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

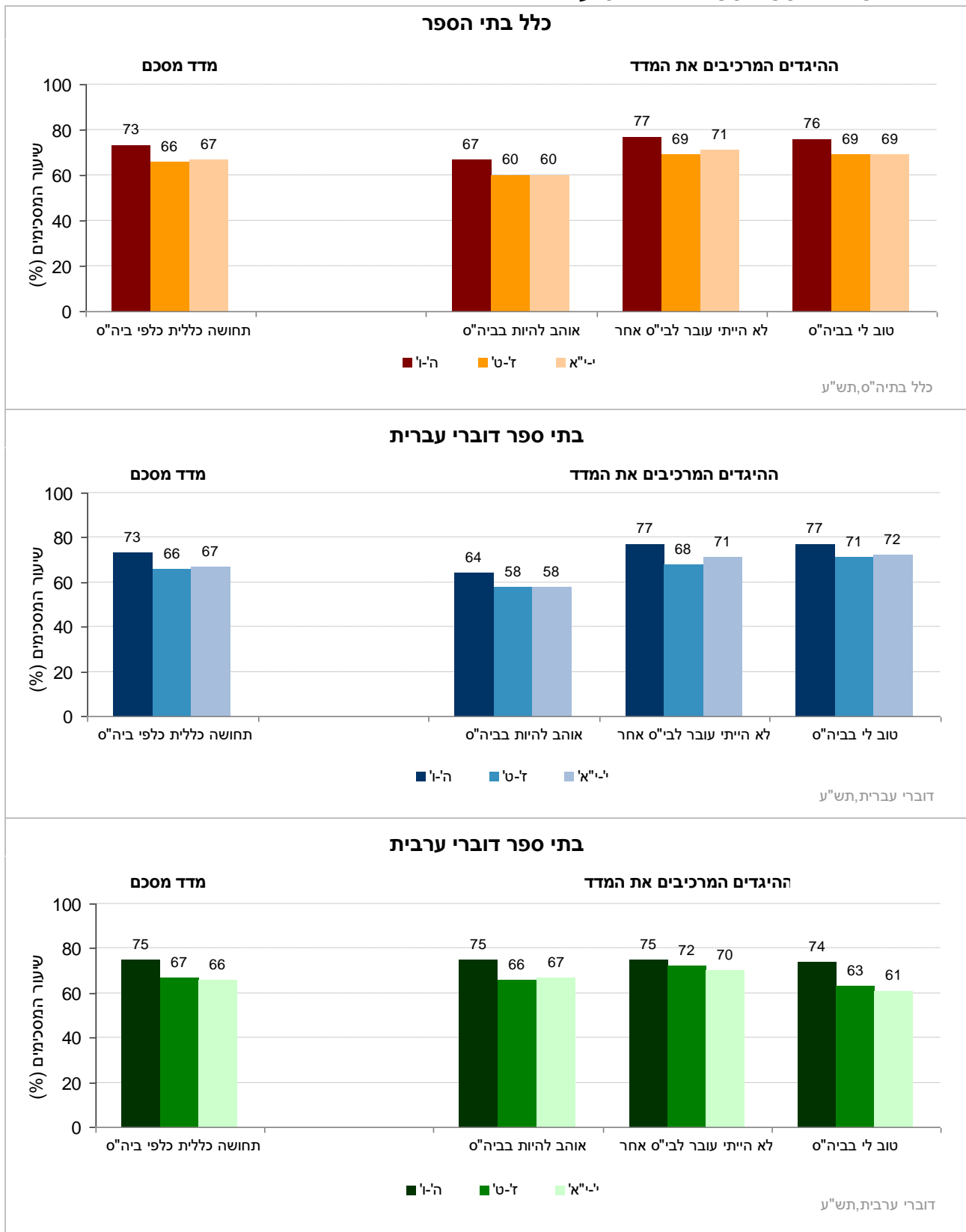
עיון בתרשימים 1 ו-2 ובלוח 1 בנספח 2.1 מעלה כי:

- יותר משני שלישים מהתלמידים מדווחים על תחושה כללית חיובית כלפי בית הספר. ככלל, אפשר לראות ירידה ברמת התחושה הכללית החיובית כלפי בית הספר כפונקציה של גיל התלמיד. תלמידי כיתות ה'ו' (73%) מדווחים על תחושה חיובית יותר כלפי בית הספר בהשוואה לתלמידי ז'ט' (66%).
- השוואת נתוני המדד המסכם בין תלמידים דוברי עברית לתלמידים דוברי ערבית מגלה כי רמת התחושה הכללית דומה למדי: בשני מגזרי השפה (68% ו-70% בהתאמה).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות או עלייה קלה במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע יציבות במדד זה. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה יציבות, ובתש"ע חלה עלייה של 3%; בסה"כ עלייה של 3%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית חלה עלייה קלה מאוד אך עקבית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 1%, ובתש"ע - עלייה של 1% נוסף; בסה"כ עלייה של 2%). גם בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה קלה מאוד אך עקבית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 1%, ובתש"ע - עלייה של 1% נוסף; בסה"כ עלייה של 2%).

א.1 תחושה כללית כלפי בית הספר - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 1 מוצגים נתוני המדד המסכם "תחושה כללית כלפי בית הספר" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר'נספח 2).

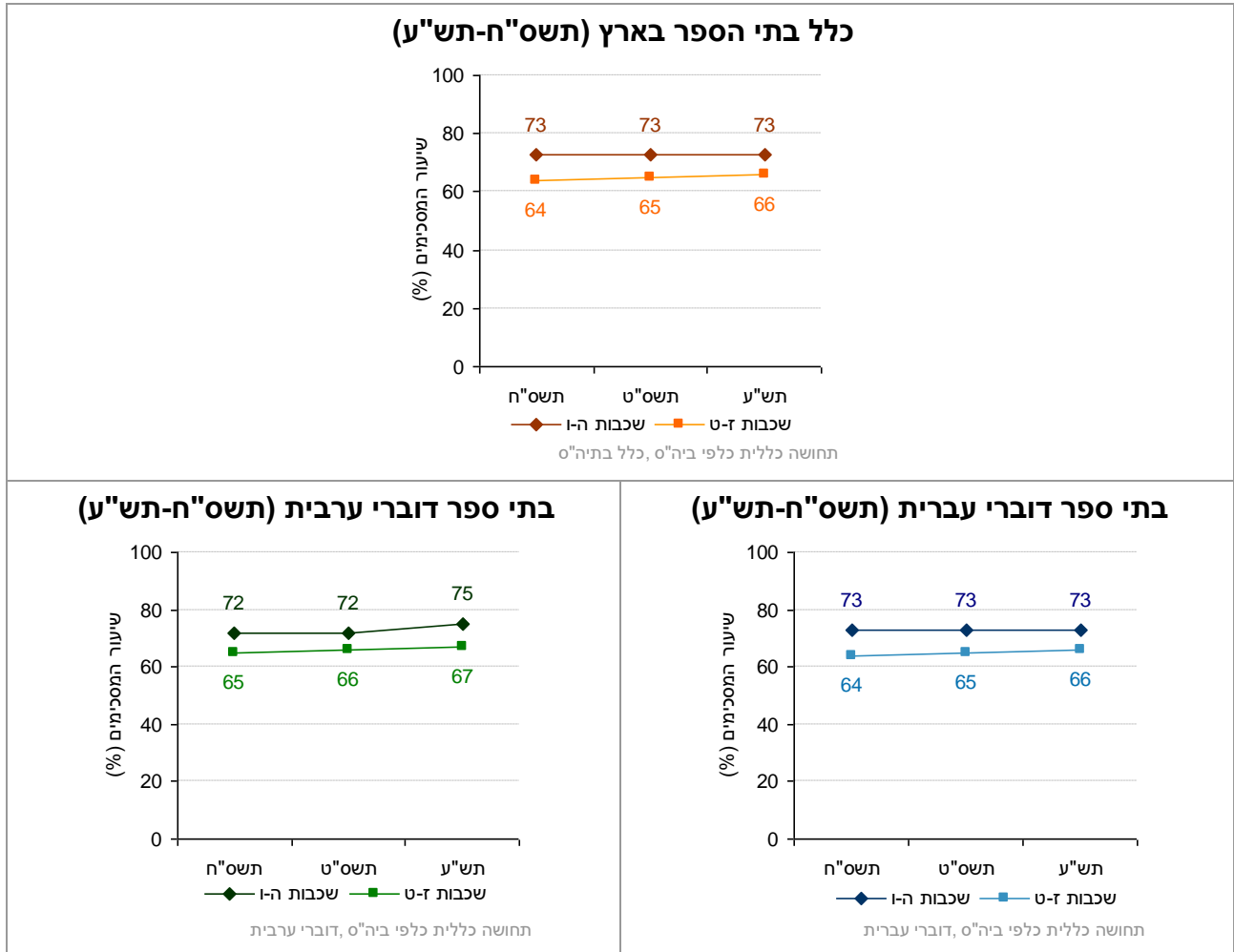
תרשים 1: דיווחי התלמידים על תחושה כללית כלפי בית הספר: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

2א. תחושה כללית כלפי בית הספר - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 2 מוצגים נתוני המדד "תחושה כללית כלפי בית הספר בקרב התלמידים" בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 2: דיווחי התלמידים על תחושה כללית כלפי בית הספר: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ב. יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים

המדד "יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים" מבקש לבחון את תפיסות התלמידים בנוגע לטיב היחסים עם המורים: באיזו מידה יחסים אלו מתאפיינים בעניין, קרבה ואכפתיות, היוצרים אווירה בין-אישית חיובית ומעצימה. להלן פירוט ההיגדים המרכזיים ממדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים
א. "יש לי יחסים קרובים וטובים עם רוב המורים שלי"
ב. "כשעצוב לי או כשרע לי, אני מרגיש נוח לדבר על זה עם מישהו מהמורים שלי"
ג. "לרוב המורים אכפת ממני וממה שקורה לי ולא רק בקשר ללימודים"
ד. "לרוב המורים חשוב מאד לדעת איך אני מרגיש בבית הספר ובכלל"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

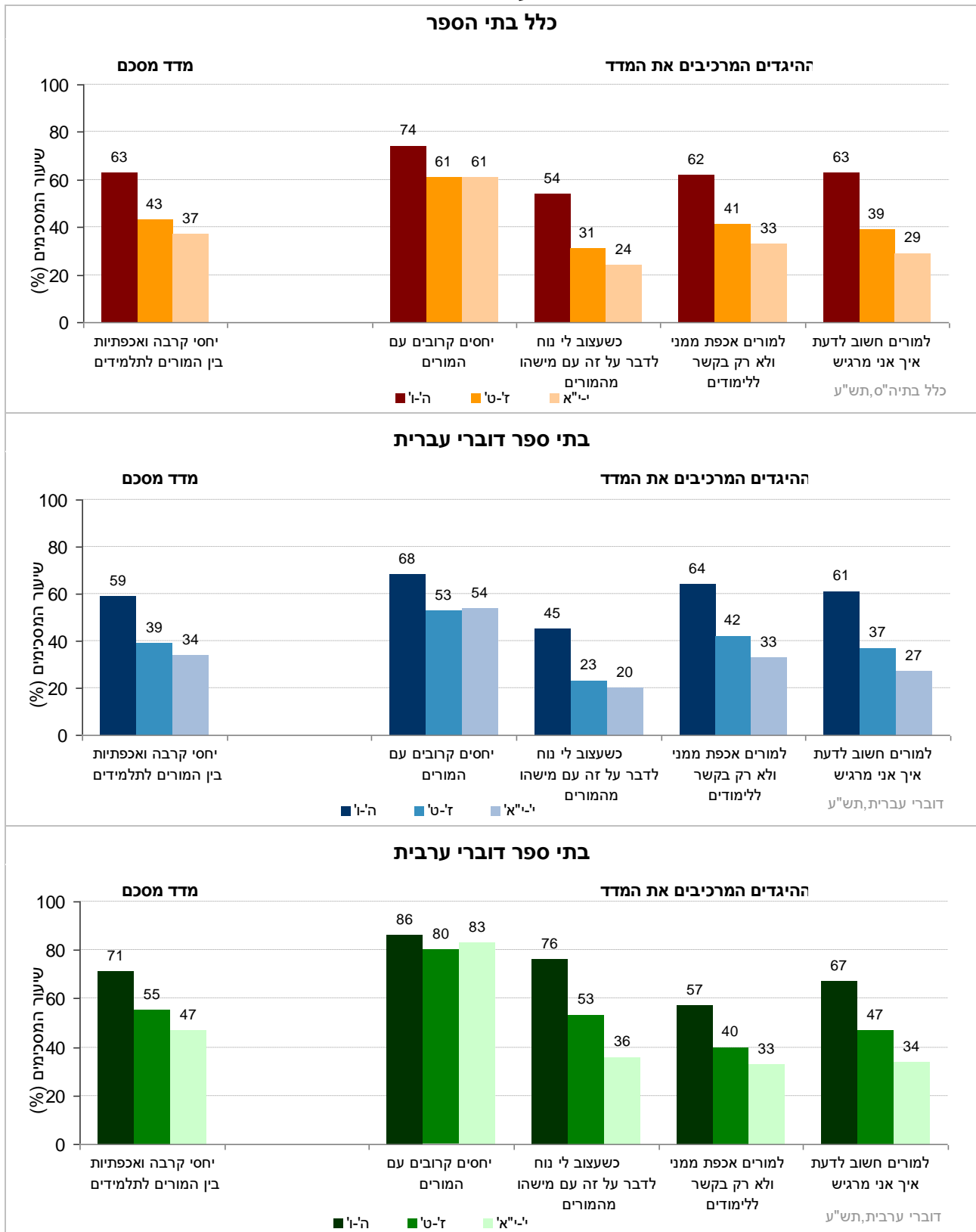
עיון בתרשימים 3 ו-4 ובלוח 2 בנספח 2.2 מעלה כי:

- ככלל ומעבר למגזרי השפה, קיימת מגמת ירידה בשיעור התלמידים המדווחים על יחסי קרבה ואכפתיות עם העלייה בגיל התלמידים: תלמידי כיתות ה' ו' מדווחים על רמה גבוהה של יחסי קרבה ואכפתיות בינם לבין המורים (63%). שיעור זה יורד באופן משמעותי ל-43% בקרב תלמידי ז'ט'.
- בהשוואה בין מגזרי השפה, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים על רמה גבוהה יותר באופן משמעותי של יחסי קרבה ואכפתיות בינם לבין מוריהם, בהשוואה לתלמידים מבתי ספר דוברי עברית (62% לעומת 47%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'ט').
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות או עלייה קלה במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא חל שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה יציבות, ובתש"ע חלה עלייה של 3%; בסה"כ עלייה של 3%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא נרשם שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה ירידה של 2%, ובתש"ע - עלייה של 3%; בסה"כ עלייה של 1%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה יציבות בין תשס"ח לתש"ע.

ב1. יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 3 מוצגים נתוני המדד המסכם "יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר'נספח 2).

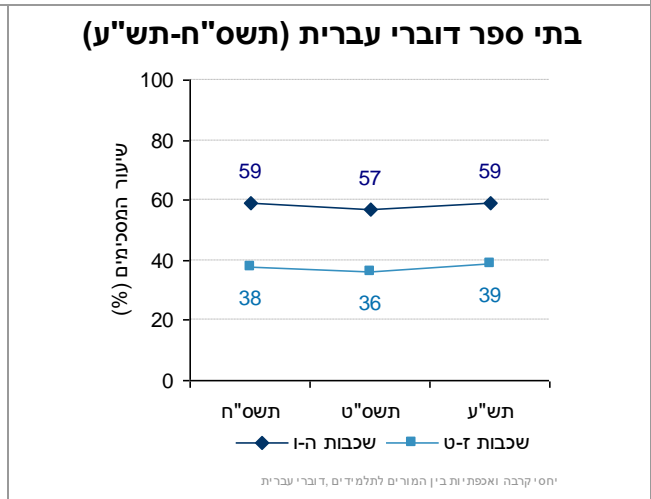
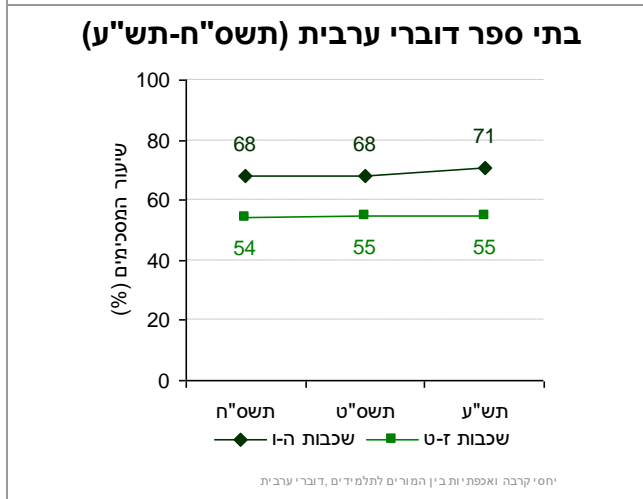
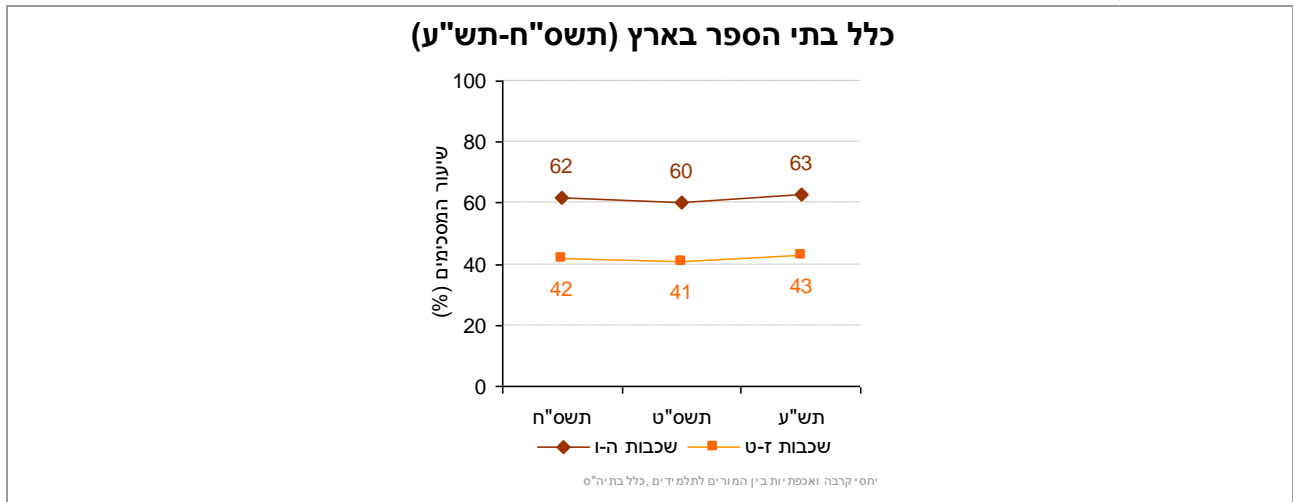
תרשים 3: דיווחי התלמידים על יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

2. יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 4 מוצגים נתונים על המדד "יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים" בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 4: דיווחי התלמידים על יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ג. יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים

המדד "יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים" מבקש לבחון את המידה שבה התלמידים חווים את יחס המורים אליהם כמתאיין בכבוד ובהוגנות, על פי דיווחיהם. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים
הוגנות
א. "בבית הספר שלי המורים מתייחסים לתלמידים באופן הוגן"
ב. "אין תלמידים בכיתה שהמורים מעדיפים אותם על פני תלמידים אחרים".**
ג. "אין בכיתה שלי תלמידים, שלא משנה מה הם יעשו המורים תמיד יתייחסו אליהם יפה"***.
כבוד
ד. "רוב המורים בבית הספר מתנהגים בכבוד כלפי התלמידים"
ה. "רוב המורים מכבדים את מה שאני חושב ומרגיש"
ו. "אין בבית הספר מורים שמתייחסים בזלזול למה שהתלמידים אומרים"***.

* נוסח היגד זה בשאלון היה "יש תלמידים בכיתה שהמורים מעדיפים אותם על פני תלמידים אחרים", ולצורך הדיווח בטבלה זו נוסח מחדש, כך שערך גבוה יותר בהיגד ישקף מצב רצוי יותר, בדומה לשאר ההיגדים במדד זה.

** נוסח היגד זה בשאלון היה "יש בכיתה שלי תלמידים, שלא משנה מה הם יעשו המורים תמיד יתייחסו אליהם יפה", ולצורך הדיווח בטבלה זו נוסח מחדש, כך שערך גבוה יותר בהיגד ישקף מצב רצוי יותר, בדומה לשאר ההיגדים במדד זה.

*** נוסח היגד זה בשאלון היה "ש בבית הספר מורים שמתייחסים בזלזול למה שהתלמידים אומרים", ולצורך הדיווח בטבלה זו נוסח מחדש, כך שערך גבוה יותר בהיגד ישקף מצב רצוי יותר, בדומה לשאר ההיגדים במדד זה.

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

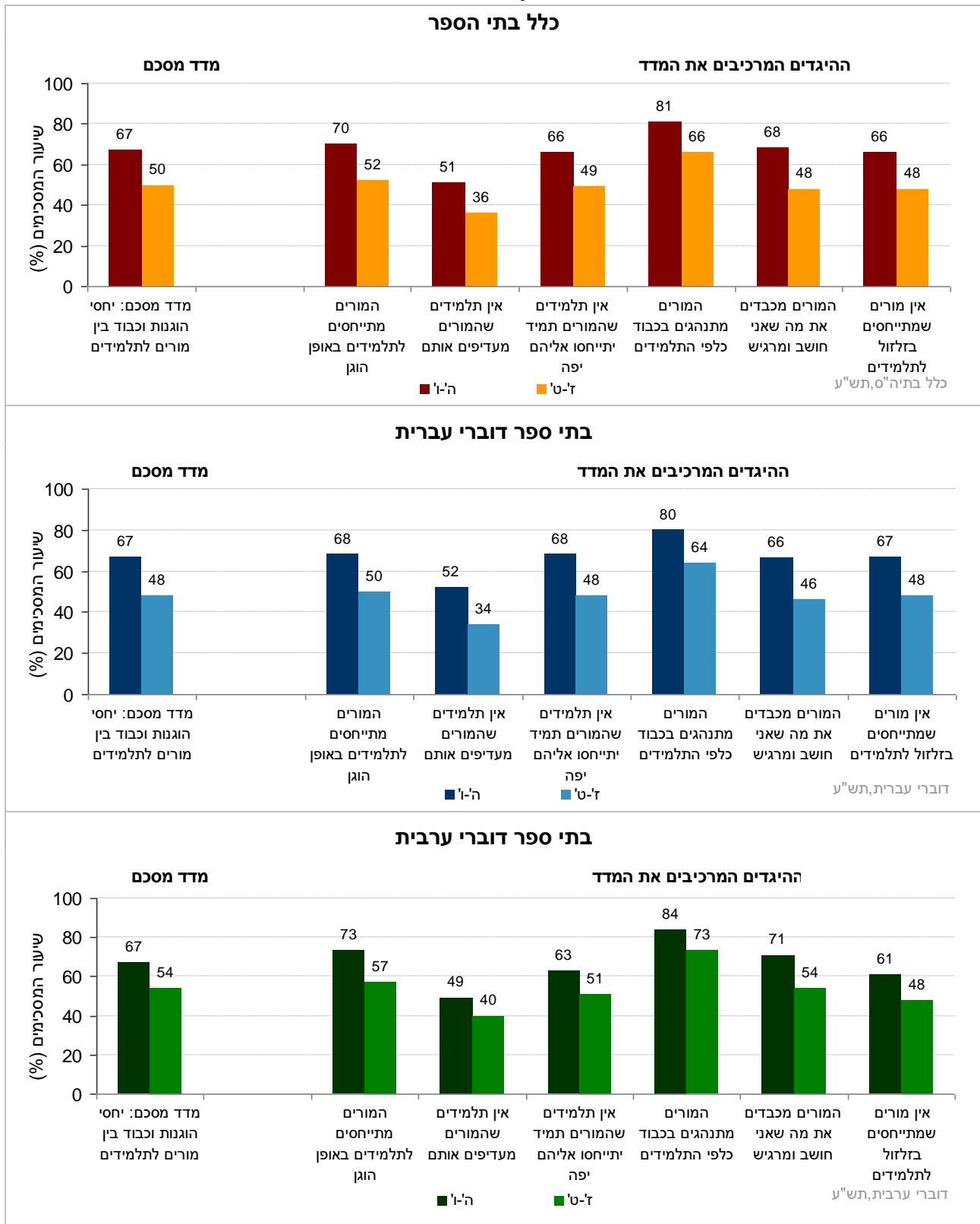
עיון בתרשימים 5 ו-6 ובלוח 3 בנספח 2.3 מעלה כי:

- ככלל ומעבר למגזרי השפה, קיימת מגמת ירידה בשיעור התלמידים המדווחים על יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים עם העלייה בגיל התלמידים: תלמידי כיתות ה'ו' מדווחים על רמה גבוהה של יחסי הוגנות וכבוד (67%). שיעור זה יורד באופן משמעותי ל-50% בקרב תלמידי ז'ט'.
- בהשוואה בין מגזרי השפה, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים על רמה דומה של יחסי הוגנות וכבוד, בהשוואה לתלמידים מבתי ספר דוברי עברית (60% לעומת 56%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'ט').
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא חל שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה יציבות (1%), ובתש"ע חלה עלייה של 3%; בסה"כ עלייה של 4%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא נרשם שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה עלייה קלה מאוד בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה עלייה של 2%, ובתש"ע לא נרשמה עלייה כלל, בסה"כ עלייה של 2%).

ג1. יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 5 מוצגים נתוני המדד המסכם "יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 2).

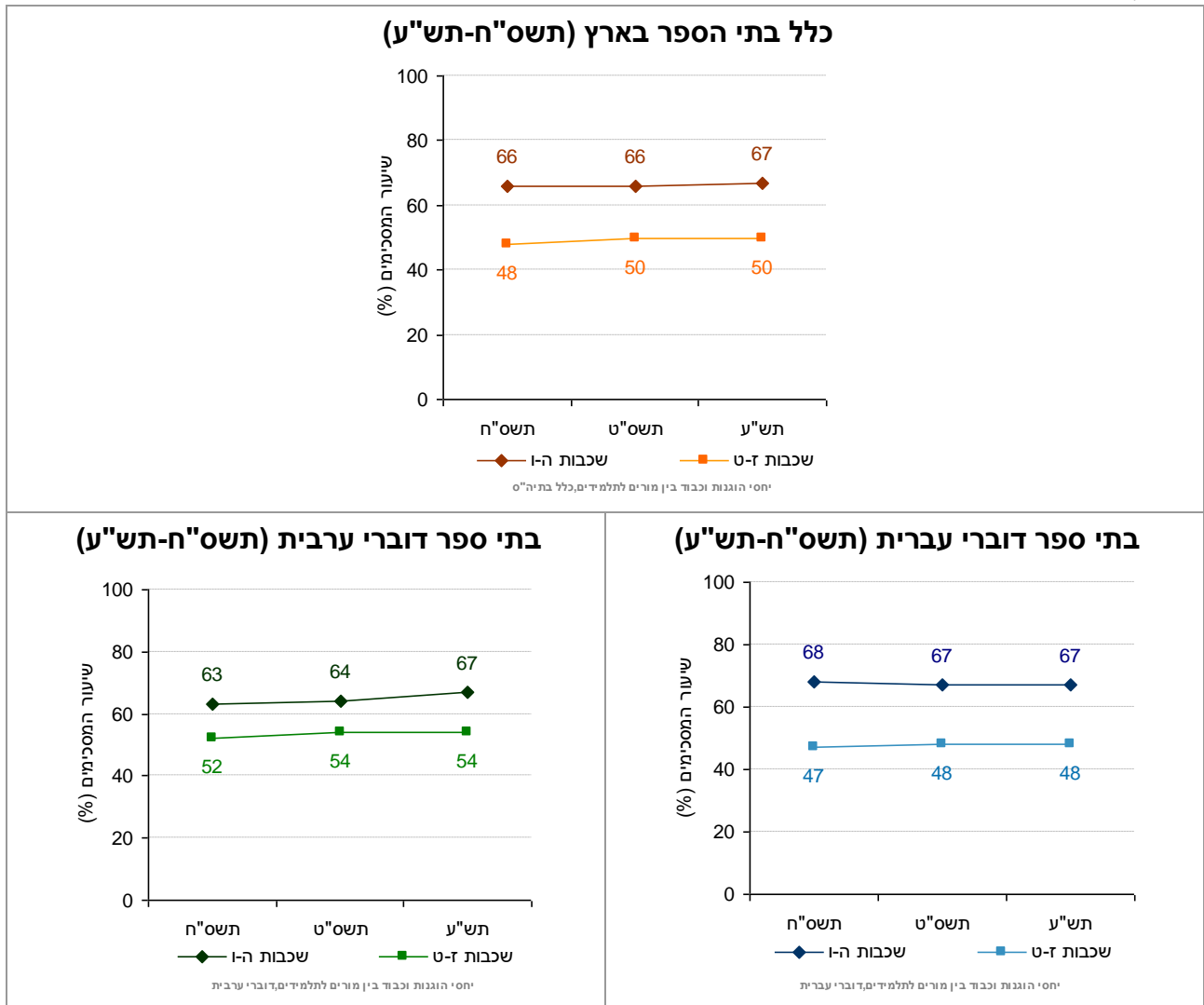
תרשים 5: דיווחי התלמידים על יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

ג2. יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 6 מוצגים נתוני המדד "יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים בקרב התלמידים" בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 6: דיווחי התלמידים על יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ד. פגיעת מורים בתלמידים

בפרק זה יוצגו נתונים המבקשים לבחון האם, ואם כן, באיזו מידה, לפי תפיסת התלמידים, התלמידים חווים פגיעה מילולית ו/או פיזית מצד מוריהם. בנושא זה לא חושב מדד מסכם, והנתונים של כל אחד מההיגדים מוצגים בנפרד. להלן פירוט ההיגדים כפי שהם מוצגים בשאלון:

א. "בחודש האחרון מישהו מהמורים לעג לי או העליב אותי או השפיל אותי במילים"
ב. "בחודש האחרון מישהו מהמורים תפס אותי ודחף אותי או הכה אותי בכוונה"

הסבר על אופן החישוב ר' בנספח 1.2.

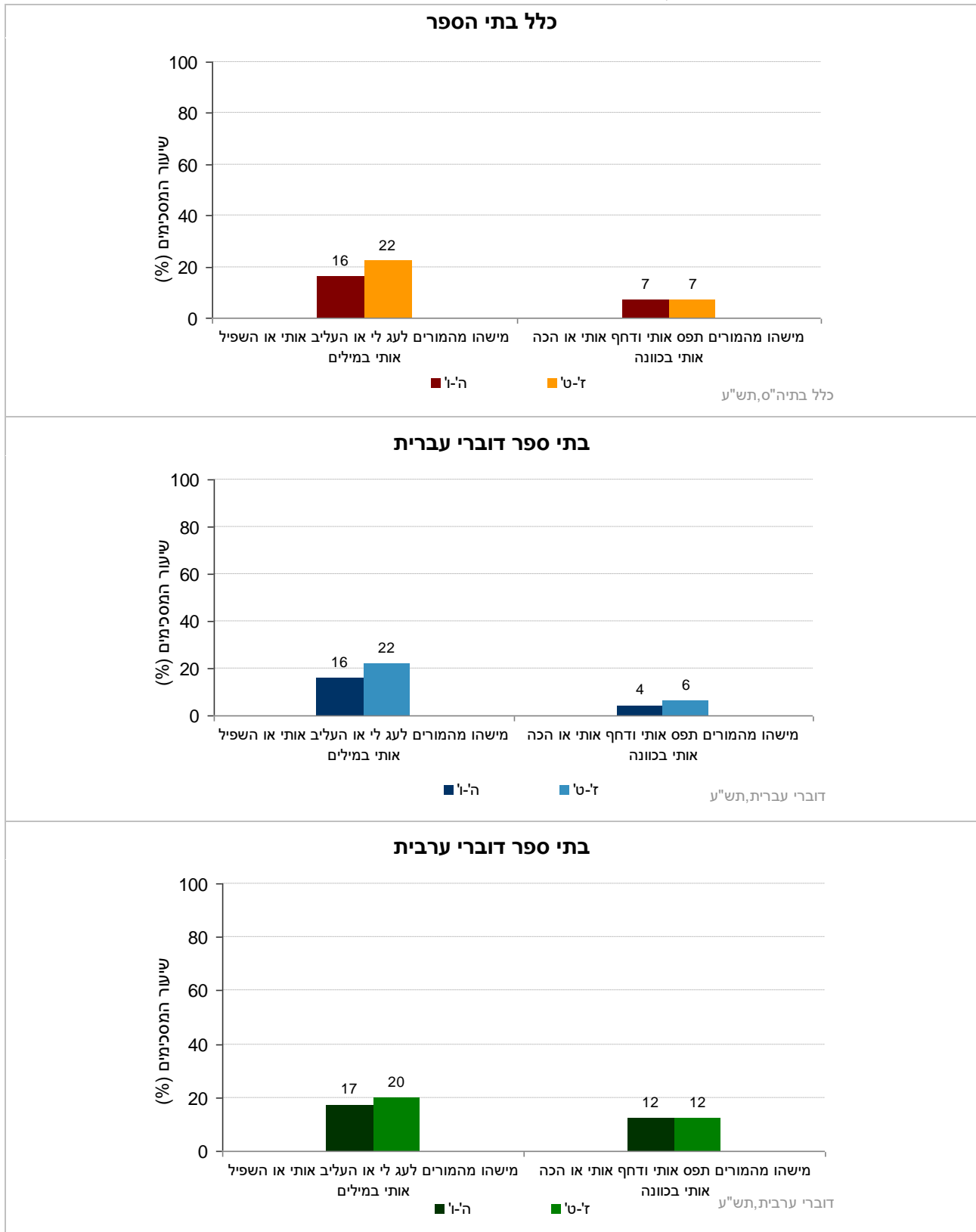
עיון בתרשימים 7, 8 ו-9 ובלוח 4 המופיע בנספח 2.4 מעלה כי:

- ככלל ומעבר למגזרי השפה, קיימת עלייה בשיעור התלמידים המדווחים על כך שמישהו מהמורים העליב אותם או השפיל אותם במילים עם העלייה בגיל התלמידים: תלמידי כיתות ה'ו' מדווחים פחות כי מישהו מהמורים העליב אותם או השפיל אותם במילים (16%) לעומת תלמידי ז'ט (22%). לא נמצא שינוי בדיווחי תלמידים על פגיעה פיזית (7% בשני שלבי הגיל).
- בהשוואה בין מגזרי השפה, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים על רמה דומה על כך שמישהו מהמורים העליב אותם או השפיל אותם במילים, בהשוואה לתלמידים מבתי ספר דוברי עברית (19% לעומת 20%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'ט'). לעומת זאת, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים יותר שמישהו מהמורים תפס אותם בכוונה או דחף אותם, בהשוואה לתלמידים מבתי ספר דוברי עברית (12% לעומת 5%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'ט').
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע:
 - באופן כללי נרשמה יציבות או ירידה קלה בשיעור התלמידים המדווחים על כך שמישהו מהמורים העליב אותם או השפיל אותם במילים. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא נרשם שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה מגמה של ירידה קלה (2%) תשס"ט לתש"ע.
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית חלה ירידה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 3%, ובתש"ע נשמרה יציבות; בסה"כ ירידה של 3%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה ירידה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 1%, ובתש"ע חלה שוב ירידה של 1%; בסה"כ ירידה של 2%).
 - בדומה, נרשמה יציבות או ירידה קלה בשיעור התלמידים המדווחים על כך שמישהו מהמורים תפס אותם או דחף אותם בכוונה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא נרשם שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה ירידה קלה בין תשס"ט לתש"ע (ירידה של 3%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נשמרה יציבות בין תשס"ח לתש"ע. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה ירידה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 1%, ובתש"ע חלה שוב ירידה של 1%; בסה"כ ירידה של 2%).

ד1. נתוני ההיגדים העוסקים בפגיעת מורים בתלמידים

בתרשים 7 מוצגים נתוני ההיגדים "בחודש האחרון מישהו מהמורים לעג לי או העליב אותי או השפיל אותי במילים" ו-"בחודש האחרון מישהו מהמורים תפס אותי ודחף אותי או הכה אותי בכוונה", בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 3).

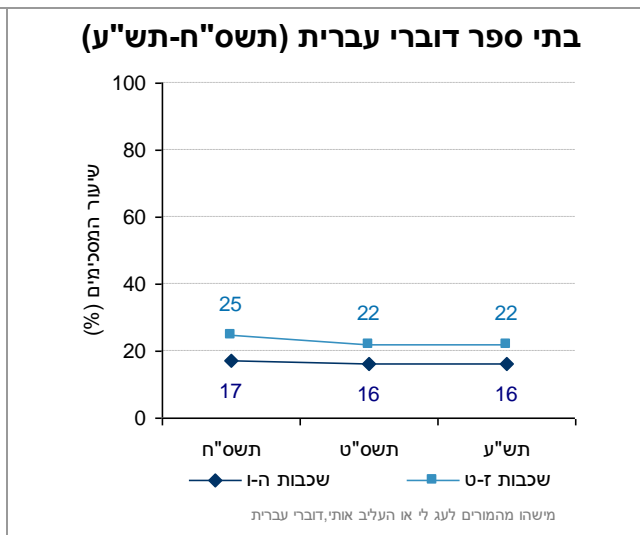
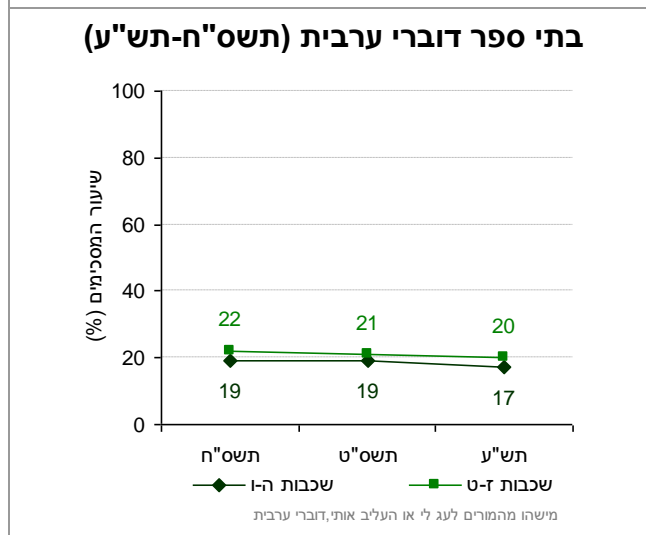
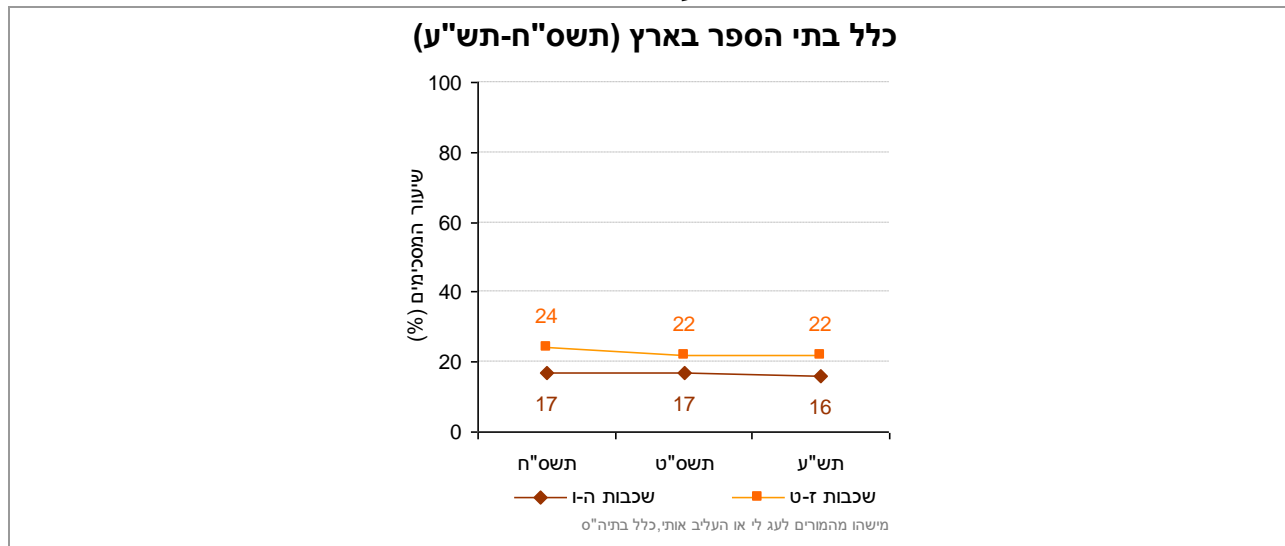
תרשים 7: דיווחי התלמידים על פגיעה של מורים בתלמידים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

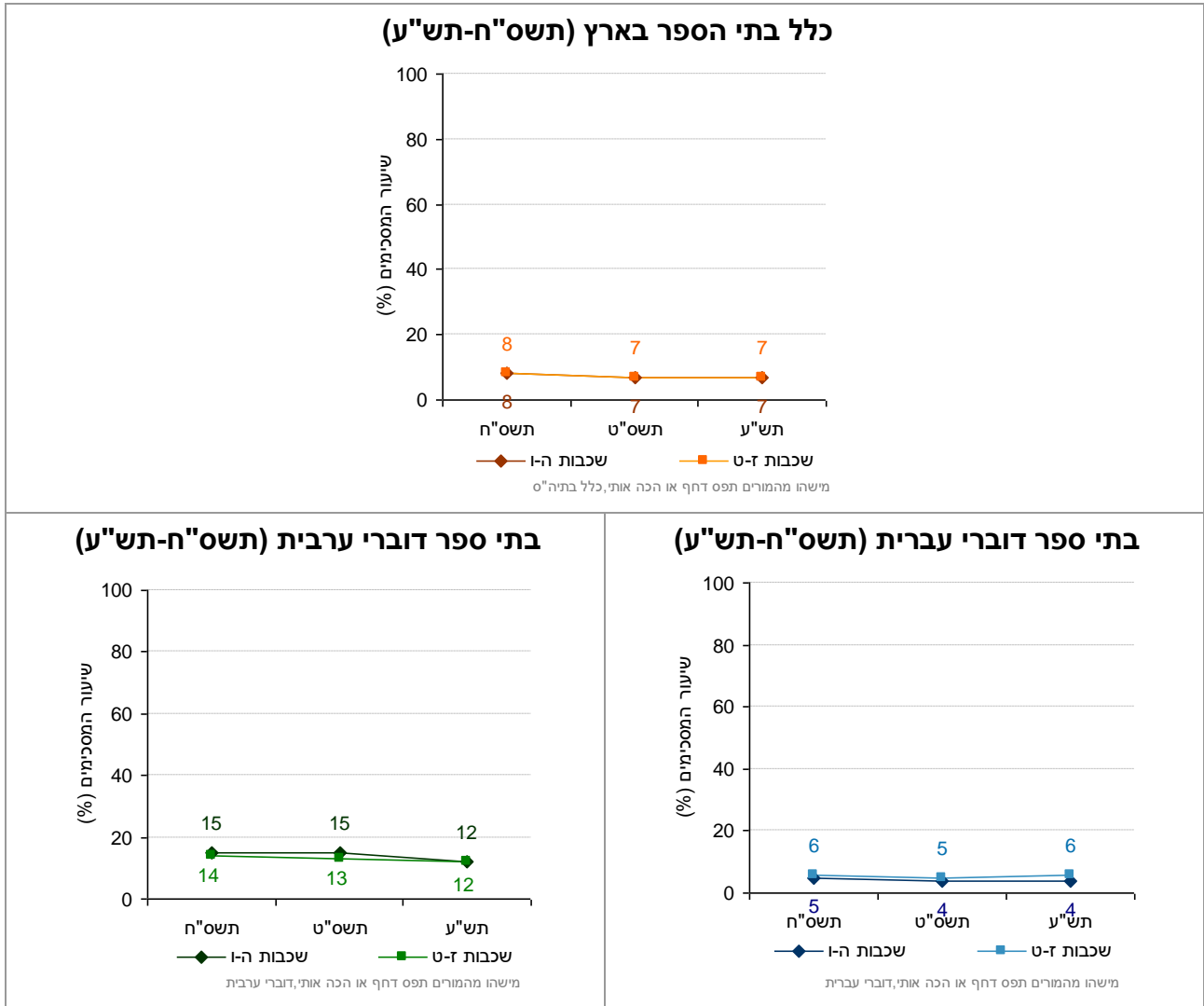
ד.2. פגיעה של מורים בתלמידים - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשמים 8 ו-9 מוצגים נתוני ההיגדים "בחודש האחרון מישהו מהמורים לעג לי או העליב אותי או השפיל אותי במילים" ו- "בחודש האחרון מישהו מהמורים תפס אותי ודחף אותי או הכה אותי בכוונה" בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 8: דיווחי התלמידים על ההיגד "בחודש האחרון מישהו מהמורים לעג לי או העליב אותי או השפיל אותי במילים": נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

תרשים 9: דיווחי התלמידים על ההיגד "בחודש האחרון מישהו מהמורים תפס אותי ודחף אותי או הכה אותי בכוונה": נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ה. יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה

המדד "יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה" מבקש לבחון את תפיסות התלמידים בדבר טיב היחסים ביניהם ולברר באיזו מידה יחסים אלו מתאפיינים בלכידות, בעזרה הדדית ובאכפתיות של תלמיד כלפי רעהו.

להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה
א. "הכיתה שלי מלוכדת ומגובשת"
ב. "לרוב התלמידים בכיתה שלי יש עם מי להיות בהפסקות"
ג. "לרוב התלמידים בכיתה שלי חשוב לעזור אחד לשני"
ד. "לתלמידים בכיתה אכפת זה מזה"
ה. "בכיתה שלי יש אווירה טובה בין התלמידים"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

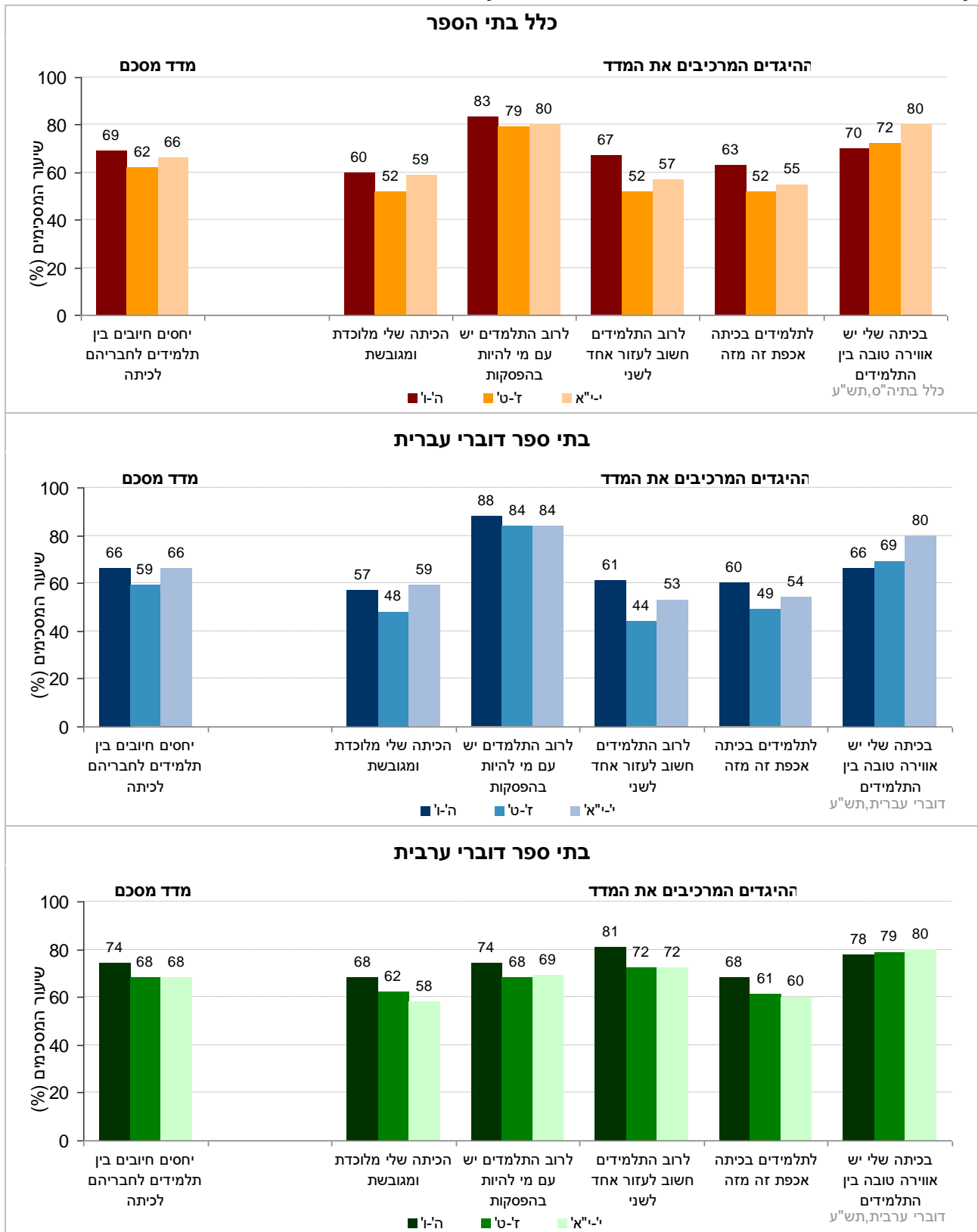
עיון בתרשימים 10 ו-11 ובלוח 5 בנספח 2.5 מעלה כי:

- התבוננות בנתוני המדד המסכם "יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה" מגלה כי באופן כללי, כשני שלישים מהתלמידים בשני מגזרי השפה ובכל שכבות הגיל (ה'י"א) מדווחים על יחסים חיוביים בינם לבין חבריהם לכיתה.
- תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית נוטים לדווח בשיעורים גבוהים יותר באופן משמעותי על יחסים חיוביים, בהשוואה לחבריהם מבתי ספר דוברי עברית (71% לעומת 62%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'ט').
- השוואה של נתוני המדד על-פי שכבות גיל בשני מגזרי השפה מגלה תמונה מעט שונה:
 - בבתי ספר דוברי עברית, ניכרת ירידה משמעותית בשיעור התלמידים המדווחים על יחסים חיוביים במעבר בין כיתות ה'ו' לכיתות ז-ט', ועלייה משמעותית בשיעור המדווחים על יחסים חיוביים במעבר בין כיתות ז-ט' לכיתות י"א. דהיינו: אפשר להצביע על הרעה ביחסים בין תלמידים לחבריהם במעבר מיסודי לחטיבת ביניים ועל שיפור ביחסים במעבר מחטיבת ביניים לחטיבה עליונה.
 - בבתי ספר דוברי ערבית ניכרת ירידה במעבר בין כיתות ה'ו' לכיתות ז-ט', והתייצבות בשיעור המדווחים במעבר לכיתות י"א.
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות או מגמה של עלייה במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע יציבות במדד זה. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע עלייה עקבית ומשמעותית (בתשס"ט חלה עלייה של 2% ובתש"ע עלייה של 3%; בסה"כ עלייה של 5%).
 - כיתות ז-ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע מגמה של עלייה קלה ועקבית (בתשס"ט חלה עלייה של 1% ובתש"ע עלייה של 2%; בסה"כ חלה עלייה של 3%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע מגמה של עלייה קלה מאוד, אך המגמה לא הייתה עקבית (בתשס"ט חלה עלייה של 3% ובתש"ע ירידה של 1%; בסה"כ עלייה של 2%).

1. יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 10 מוצגים נתוני המדד המסכם "יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר'נספח 2).

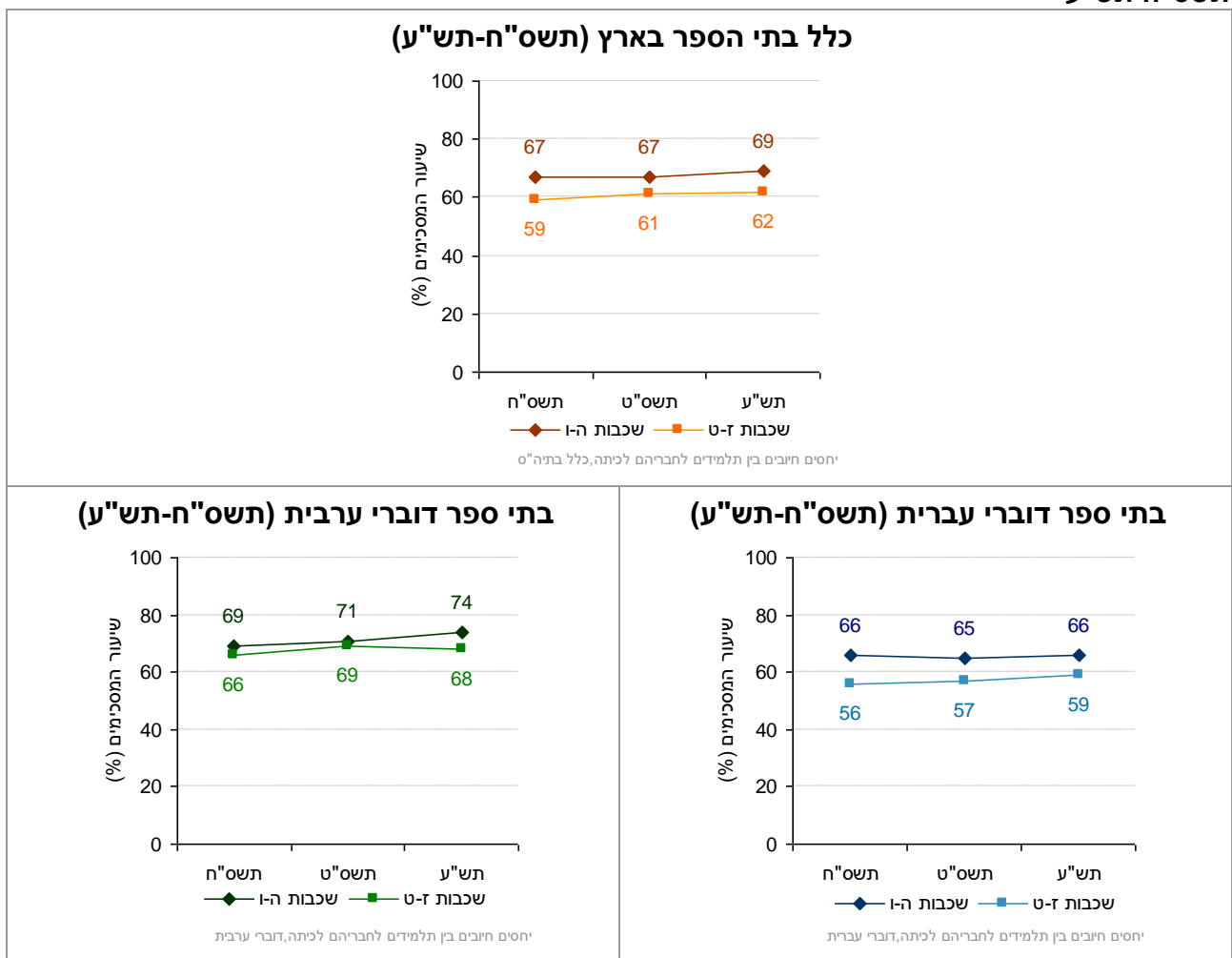
תרשים 10: דיווחי התלמידים על יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

ה. יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 11 מוצגים נתונים על המדד "יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה" בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 11: דיווחי התלמידים על יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם לכיתה: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

1. מעורבות באירועי אלימות

המדד "מעורבות באירועי אלימות" מבקש לבחון את דיווחי התלמידים על מעורבותם באירועים אלימים בבית הספר במהלך החודש שקדם להעברת השאלונים. התלמידים התבקשו לדווח על טווח רחב של אירועים אלימים, מסוגים שונים ובדרגות חומרה שונות, החל מדחיפות ואיומים, דרך הפצת שמועות, חרמות ונידוים, וכלה בפגיעות שכללו שימוש בחפצים או באגרופים². להלן פירוט ההיגדים המרכזיים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: מעורבות באירועי אלימות
אלימות
א. "בחודש האחרון קיבלתי מכה או בעיטה או אגרוף מאחד התלמידים שרצה לפגוע בי"
ב. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים דחף אותי"
אלימות חמורה
ג. "בחודש האחרון אחד התלמידים השתמש במקל, באבן, בכיסא או בחפץ אחר כדי לפגוע בי"
ד. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים נתן לי מכות חזקות"
ה. "בחודש האחרון אחד התלמידים איים שיפגע בי בבית הספר או אחרי הלימודים"
ו. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים סחט ממני באיומים כסף, אוכל או דברי ערך"
אלימות עקיפה
ז. "בחודש האחרון אחד התלמידים ניסה לשכנע תלמידים אחרים לא לדבר אתי או לא להיות חברים שלי"
ח. "בחודש האחרון אחד התלמידים הפיץ עליי שמועות לא נכונות כדי לפגוע בי (למשל באינטרנט או ברכילות מאחורי הגב)"
ט. "בחודש האחרון הטילו עלי 'חרם': קבוצת תלמידים לא רצתה לדבר או לשחק אתי"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.2.

עיון בתרשימים 12 ו-13 ובלוח 6 בנספח 2.6 מעלה כי:

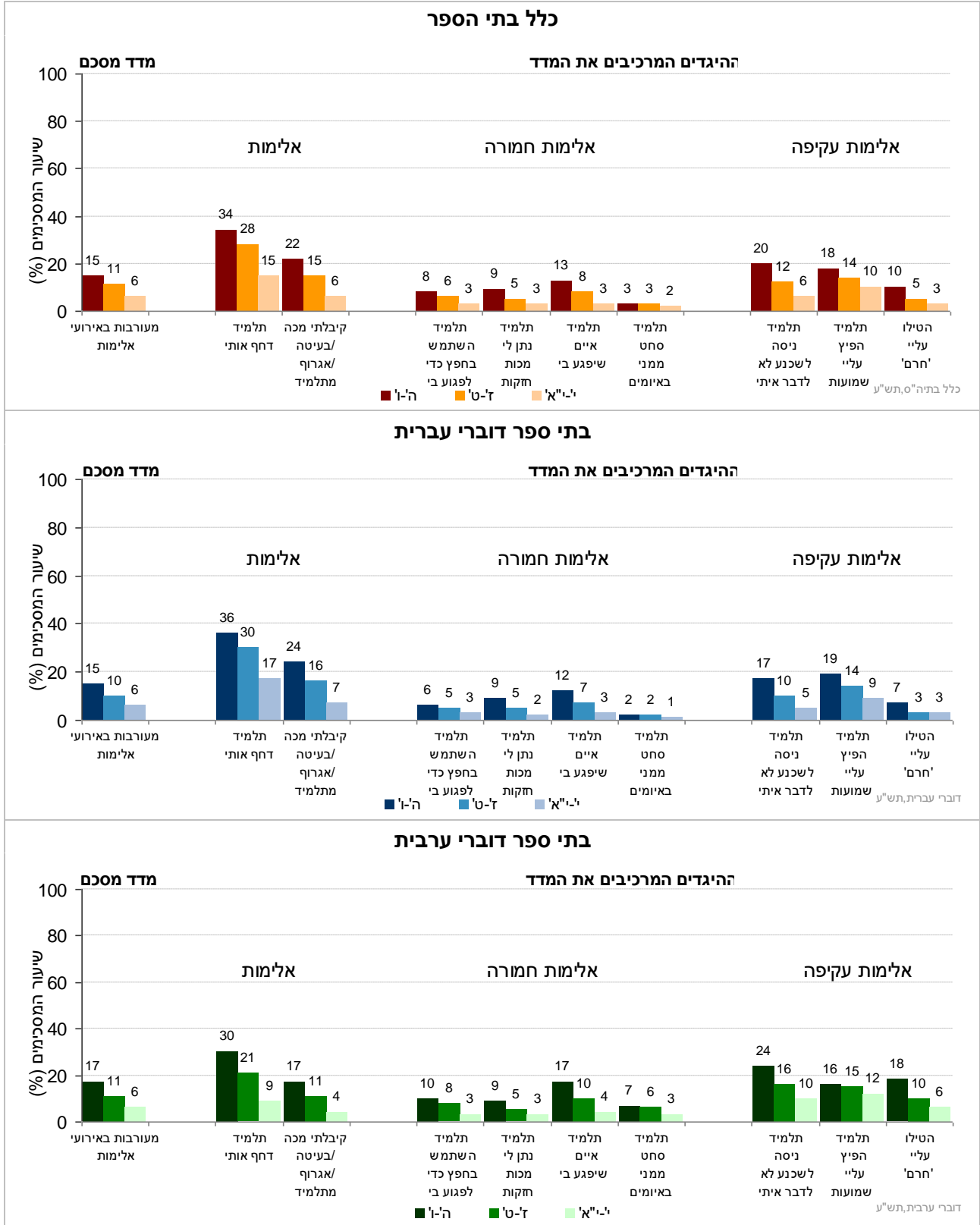
- השיעור הממוצע של תלמידים המדווחים על מעורבות באירוע אלימים מסוג כלשהו פעם אחת או יותר בחודש שקדם להעברת השאלון עומד על 15% בכיתות ה'ו', 11% בכיתות ז'ט' ו- 6% בכיתות י'י"א.
- באופן כללי, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים בשיעורים מעט גבוהים יותר על מעורבות באירועי אלימות בהשוואה לחבריהם הלומדים בבתי ספר דוברי עברית (14% לעומת 12%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'ט'). עם זאת נרשמו הבדלים בין תלמידים משני מגזרי השפה אשר לאופי האירועים האלימים שהם היו חשופים להם:
 - תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים בשיעורים גבוהים יותר על מעורבות באלימות מסוג של דחיפות, בעיטות ואגרופים.
 - לעומת זאת, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים בשיעורים גבוהים יותר על מעורבות באירועי אלימות קשה יותר הכוללת שימוש בחפצים, מכות חזקות וסחיטה באיומים, וכן על מעורבות באירועים של אלימות חברתית/עקיפה.
- ככלל, ככל שעולים בשכבות הגיל כך יורדת באופן משמעותי שכיחות הדיווחים על מעורבות באירועי אלימות.
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי חלה ירידה קלה מאוד בשיעור התלמידים המדווחים על מעורבות באירועי אלימות. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע לא חל שינוי משמעותי, (בתשס"ט נרשמה יציבות, בתש"ע חלה ירידה של 1%; בסה"כ ירידה של 1%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה (בתשס"ט נרשמה יציבות, ובתש"ע חלה ירידה של 2%; בסה"כ ירידה של 2%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה מאוד (בתשס"ט חלה ירידה של 1%, ובתש"ע נרשמה יציבות; בסה"כ ירידה של 1%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה מאוד (בתשס"ט נרשמה יציבות, ובתש"ע חלה ירידה של 1%; בסה"כ ירידה של 1%).

² לפירוט נוסף על נושא זה ראו בבנישתי, ר., חורי-כסאברי, מ. ואסטור, ר. (2005). אלימות במערכת החינוך - דוח מחקר. בית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית, האוניברסיטה העברית בירושלים.

1. מעורבות באירועי אלימות - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 12 מוצגים נתוני המדד המסכם "מעורבות באירוע אלימות" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 2).

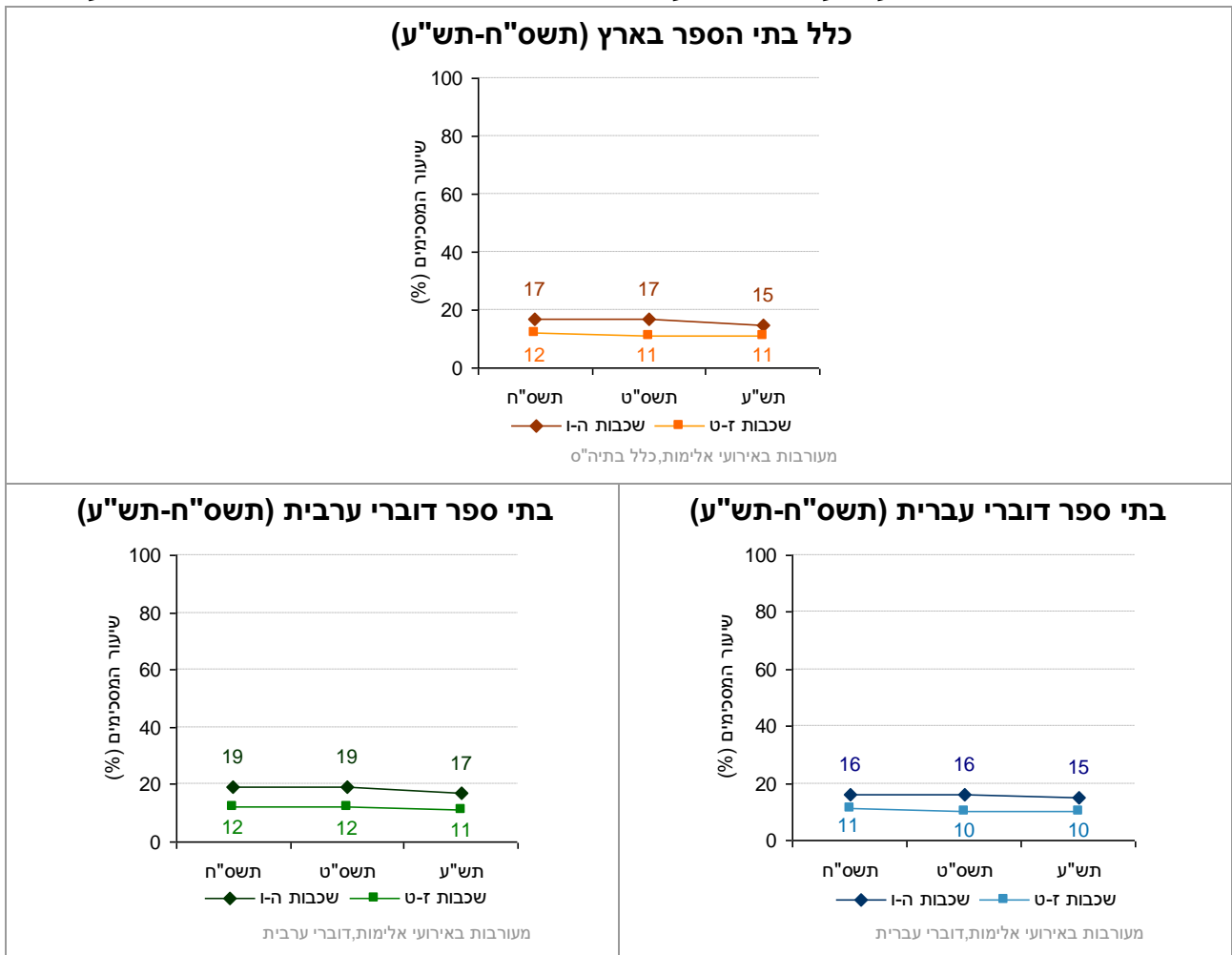
תרשים 12: דיווחי התלמידים על מעורבות באירועי אלימות: שיעורי המסכימים (באוזרים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

2. מעורבות באירועי אלימות - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 13 מוצגים נתוני המדד המסכם על "מעורבות באירועי אלימות" בקרב התלמידים בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 13: דיווחי התלמידים על מעורבות באירועי אלימות: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ז. דיווח תלמידים על היבטים נוספים של אלימות

ההיגדים אודות היבטים נוספים של אלימות כוללים אירועים של ונדליזם, גניבות ו"חבורות" של תלמידים המתנהגים באופן אלים ופוגעני. היגדים אלה אינם מהווים חלק מהמדד המסכם "מעורבות באירועי אלימות". להלן פירוט ההיגדים בנושא זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: היבטים נוספים של אלימות
א. "בחודש האחרון תלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד של בית הספר"
ב. "בחודש האחרון תלמידים מבית הספר גנבו לי חפצים אישיים או ציוד"
ג. "בבית הספר יש חבורות של תלמידים אלימים המציקים לתלמידים אחרים ופוגעים בהם"

הסבר על אופן החישוב ר' בנספח 1.2.

עיון בתרשימים 14, 15, 16 ו-17 ובלוח 7 המופיע בנספח 2.7 מעלה כי:

ונדליזם:

- ככלל ומעבר למגזרי השפה, עם העלייה בגיל התלמידים עולה שיעור התלמידים המדווחים על כך שתלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציודם: 34% בקרב תלמידי כיתות ה'ו' ו-48% בקרב תלמידי ז'ט'.
- בהשוואה בין מגזרי השפה, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית בכיתות ז'ט' מדווחים על שיעורים נמוכים של תלמידים ששברו או הרסו ציוד בהשוואה לתלמידים מבתי ספר דוברי עברית (41% לעומת 51%, בהתאמה).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה ירידה משמעותית בשיעור התלמידים המדווחים על כך שתלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית חלה ירידה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 1%, ובתש"ע נשמרה ירידה של 4%; בסה"כ ירידה של 5%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה, גם כן, ירידה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 3%, ובתש"ע חלה שוב ירידה של 2%; בסה"כ ירידה של 5%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה ירידה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 5% ובתש"ע נרשמה ירידה של 2%, סה"כ ירידה של 7%). גם בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה ירידה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 9%, ובתש"ע עלייה של 1%, סה"כ ירידה של 8%).

גניבות בבית הספר

- ככלל ומעבר למגזרי השפה, אין הבדל בין שכבות הגיל בשיעור התלמידים המדווחים על כך שתלמידים מבית הספר גנבו להם ציוד: 15% בקרב תלמידי כיתות ה'ו' ושיעור דומה נמצא בקרב תלמידי ז'ט' (16%).
- בהשוואה בין מגזרי השפה, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית בכיתות ה'ו' מדווחים על פחות תלמידים מביה"ס אשר גנבו מהם ציוד בהשוואה לתלמידים מבתי ספר דוברי עברית (14% לעומת 18% בהתאמה). ואילו בכיתות ז'ט' המגמה מתהפכת (17% בקרב תלמידי ז'ט' דוברי עברית בהשוואה ל-14% בכיתות ז'ט' דוברי ערבית).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה ירידה בדיווחי תלמידים על גניבת ציוד. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית חלה ירידה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 2%, ובתש"ע נשמרה ירידה של 1%; בסה"כ ירידה של 3%). בקרב תלמידים

בבתי ספר דוברי ערבית חלה, גם כן, ירידה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 1%, ובתש"ע ירידה של 3%; בסה"כ ירידה של 4%).

- כיתות ז'-ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה ירידה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 5% ובתש"ע נרשמה עליה של 1%, סה"כ ירידה של 4%). גם בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה ירידה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 2%, ובתש"ע ירידה של 1%; בסה"כ ירידה של 3%).

חבורות אלימות של תלמידים

- ככלל ומעבר למגזרי השפה, אין הבדל בין שכבות הגיל בשיעור התלמידים המדווחים על כך שבביה"ס יש חבורות תלמידים אלימות עם העלייה בגיל התלמידים: 36% בקרב תלמידי כיתות ה'ו' ו- 35% בקרב תלמידי ז'-ט'.

- בהשוואה בין מגזרי השפה נמצא כי תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים על שיעורים גבוהים משמעותית של קיומן של חבורות תלמידים אלימות בהשוואה לתלמידים מבתי ספר דוברי ערבית (49% לעומת 30%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'ט').

- השוואה בין תשס"ח לתש"ע:

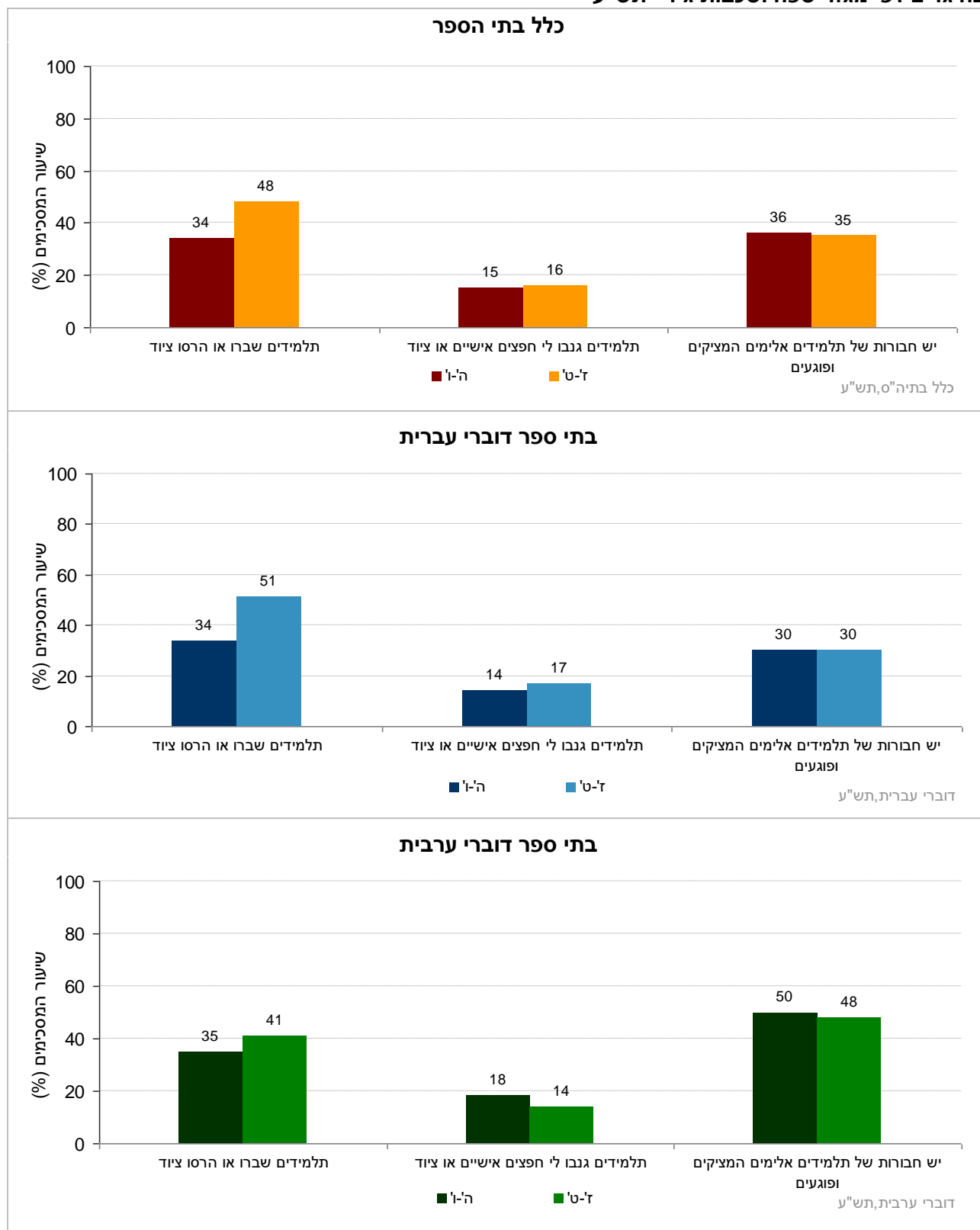
- כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עליה קלה לא יציבה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה עלייה של 6%, ובתש"ע נרשמה ירידה של 3%; בסה"כ עליה של 3%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה, ירידה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 2%, ובתש"ע חלה שוב ירידה של 1%; בסה"כ ירידה של 3%).

- כיתות ז'-ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה ירידה קלה מאוד בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה עלייה של 1% ובתש"ע נרשמה ירידה של 3%, סה"כ ירידה של 2%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה ירידה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה ירידה של 6%, ובתש"ע נרשמה עלייה של 1%, סה"כ ירידה של 5%).

1.1 נתוני ההיגדים העוסקים בהיבטים נוספים של אלימות בשנה"ל תש"ע

בתרשים 14 מוצגים נתוני ההיגדים "בחודש האחרון תלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד של בית הספר", "בחודש האחרון תלמידים מבית הספר גנבו לי חפצים אישיים או ציוד", ו- "בבית הספר יש חבורות של תלמידים אלימים המציקים לתלמידים אחרים ופוגעים בהם" בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 3).

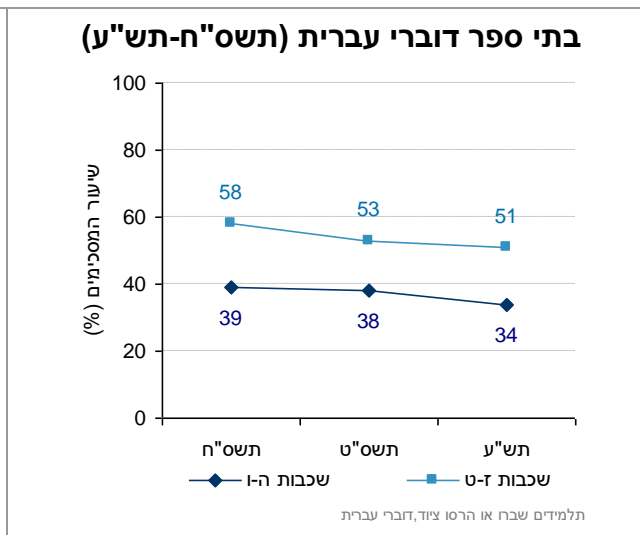
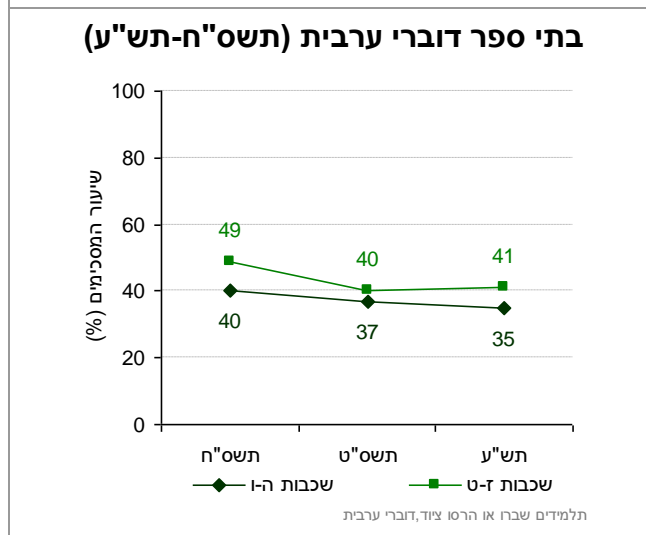
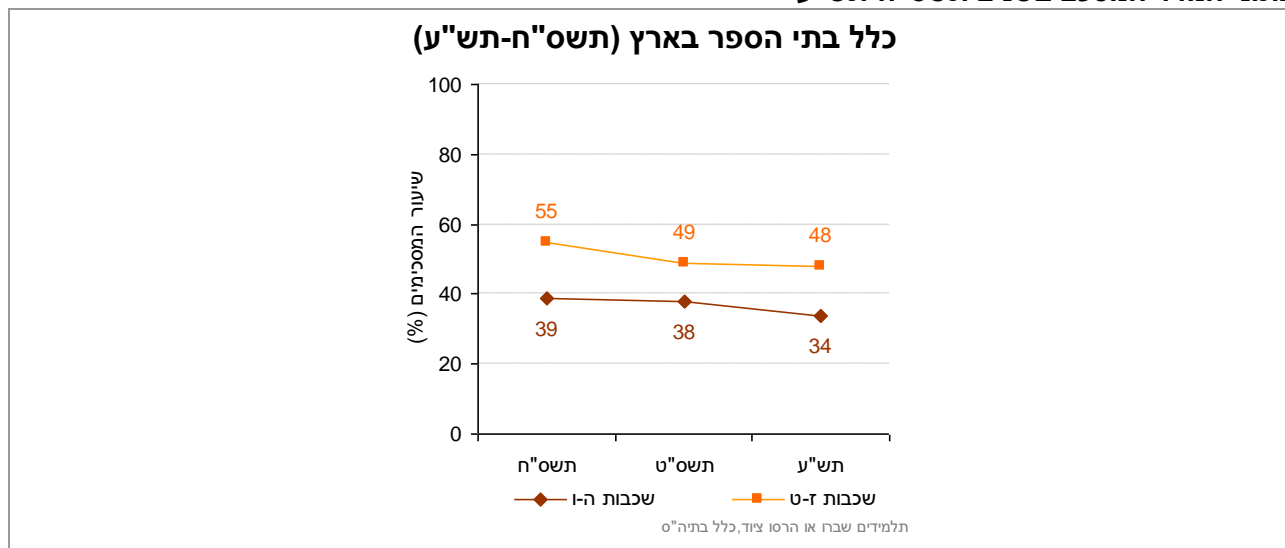
תרשים 14: דיווחי התלמידים על היבטים נוספים של אלימות: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

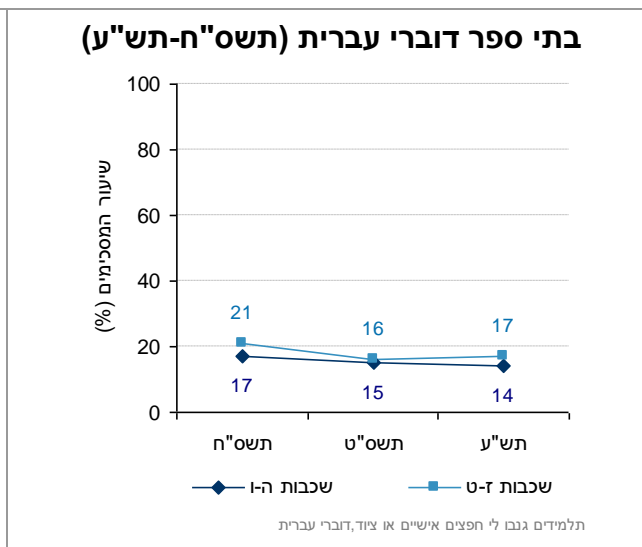
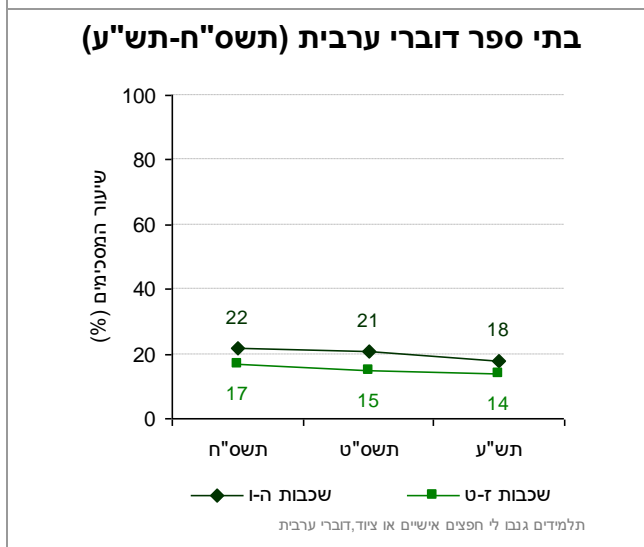
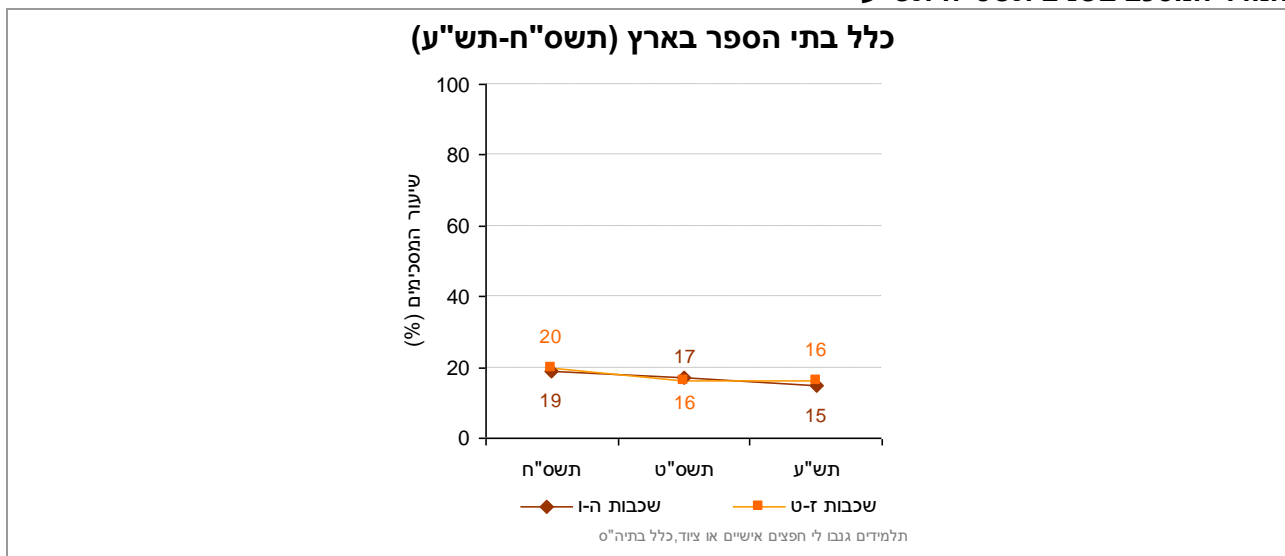
2. נתוני ההיגדים העוסקים בהיבטים נוספים של אלימות בשנה"ל תש"ע

בתרשימים 15, 16 ו-17 מוצגים נתוני ההיגדים "בחודש האחרון תלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד של בית הספר", "בחודש האחרון תלמידים מבית הספר גנבו לי חפצים אישיים או ציוד", ו- "בבית הספר יש חבורות של תלמידים אלימים המציקים לתלמידים אחרים ופוגעים בהם" בקרב התלמידים בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 15: דיווחי התלמידים על "בחודש האחרון תלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד של בית הספר": נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

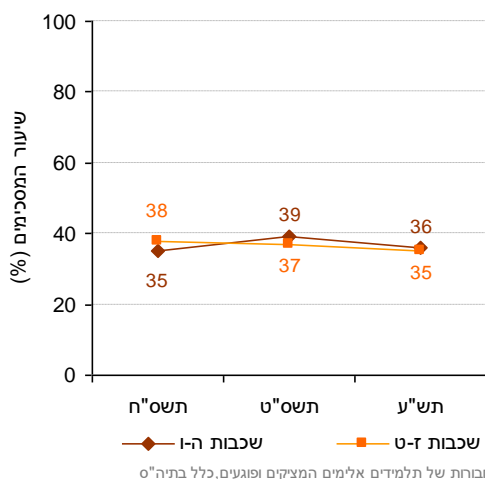

תרשים 16: דיווחי התלמידים על "בחודש האחרון תלמידים מבית הספר גנבו לי חפצים אישיים או ציוד": נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

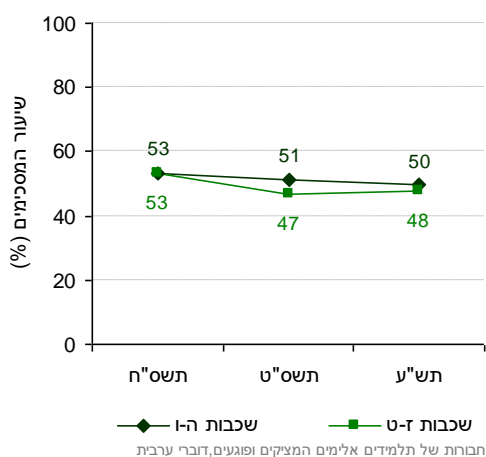

תרשים 17: דיווחי התלמידים על "בבית הספר יש חבורות של תלמידים אלימים המציקים לתלמידים אחרים ופוגעים בהם": נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

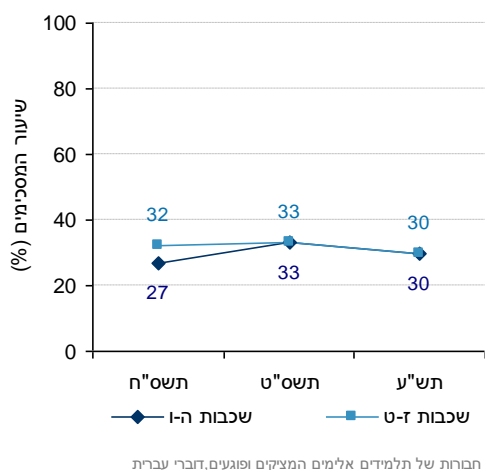
כלל בתי הספר בארץ (תשס"ח-תש"ע)

בתי ספר דוברי ערבית (תשס"ח-תש"ע)

בתי ספר דוברי עברית (תשס"ח-תש"ע)

ח. היעדר תחושת מוגנות של התלמידים

המדד "היעדר תחושת מוגנות של התלמידים" משקף את קיומה או אי-קיומה של תחושת ביטחון אישי בקרב התלמידים בבית הספר: תחושה של מוגנות וביטחון מפני אלימות ומפני הצקות (תלמידים אלימים, מריבות בכיתה, חשש לחפציהם). להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: היעדר תחושת מוגנות של התלמידים
א. "לפעמים אני פוחד ללכת לבית הספר, כי יש בו תלמידים שמתנהגים באלימות"
ב. "לפעמים אני מעדיף להישאר בהפסקות בכיתה, כי אני חושש שיפגעו בי"
ג. "יש בבית הספר מקומות שאני פוחד להסתובב בהם"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

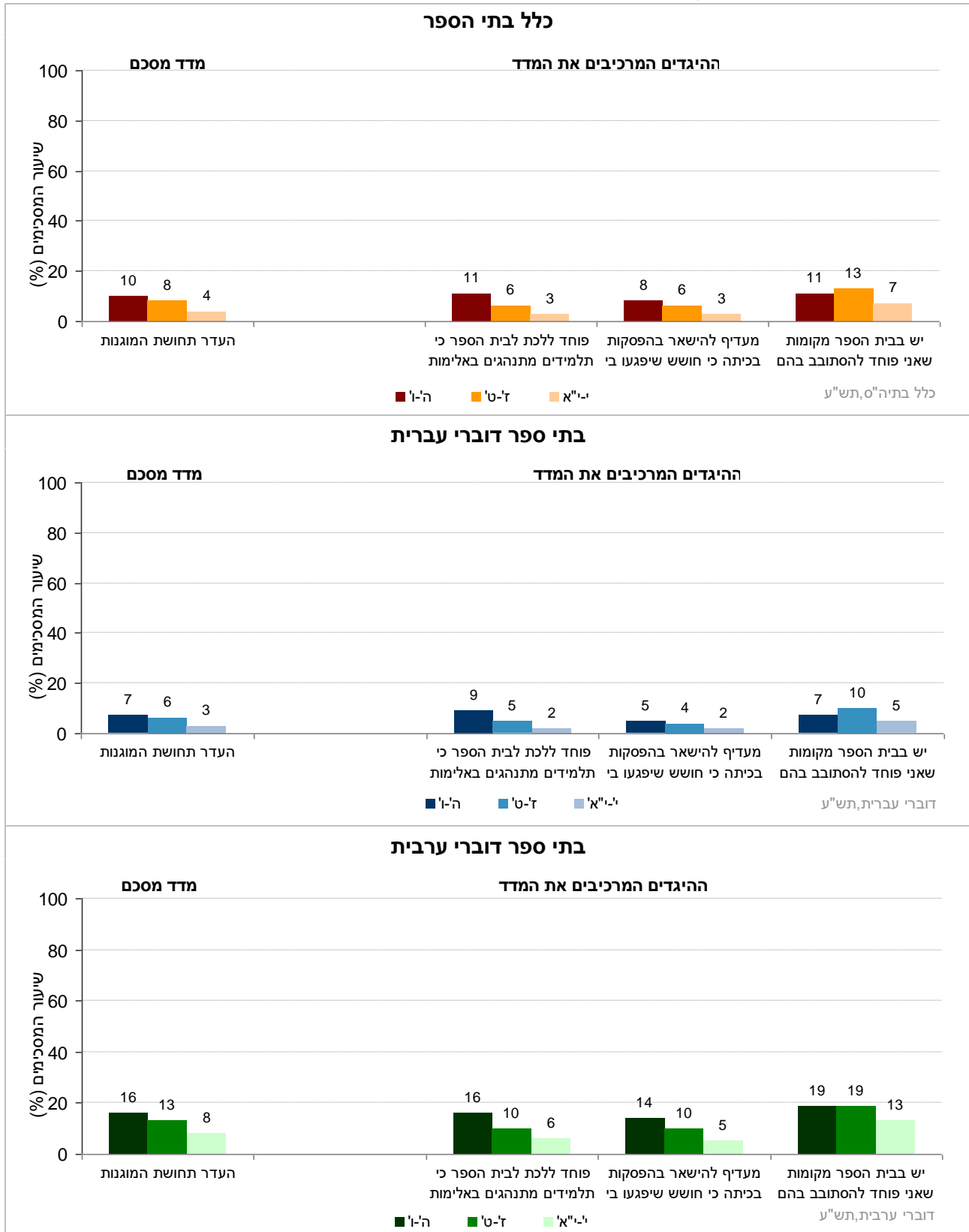
עיון בתרשימים 18 ו-19 ובלוח 8 בנספח 2.8 מעלה כי:

- בממוצע, 10% מתלמידי כיתות ה'-ו', 8% מתלמידי כיתות ז'-ט' ו-4% מתלמידי י'-י"א מדווחים על תחושות של היעדר מוגנות בעת שהייתם בבית הספר.
- באופן כללי, עם העלייה בשכבות הגיל נרשמת ירידה בשיעור התלמידים המדווחים על תחושת היעדר מוגנות בבית הספר. עם זאת, בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה דווקא עלייה בשיעור המדווחים כי יש בבית הספר מקומות שהם פוחדים להסתובב בהם עם העלייה בשכבות הגיל מה'-ו' לז'-ט' (וירידה בשיעור המדווחים על כך בעלייה מז'-ט' לי'-י"א).
- תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים בשיעורים גבוהים יותר באופן משמעותי על היעדר תחושת מוגנות בהשוואה לחבריהם הלומדים בבתי ספר דוברי עברית (14% לעומת 7%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'-ט').
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות או ירידה קלה בשיעור התלמידים המדווחים על היעדר תחושת מוגנות. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'-ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע יציבות בערכי המדד. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה מאוד ולא עקבית (בתשס"ח חלה עלייה של 1%, ובתש"ע - ירידה של 3%; בסה"כ ירידה של 2%).
 - כיתות ז'-ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע יציבות בערכי המדד. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה מאוד אך עקבית (בתשס"ח חלה ירידה של 1%, ובתש"ע - ירידה נוספת של 1%; בסה"כ ירידה של 2%).

ח1. היעדר תחושת מוגנות של התלמידים - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 18 מוצגים נתוני המדד המסכם "היעדר תחושת מוגנות של התלמידים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 2).

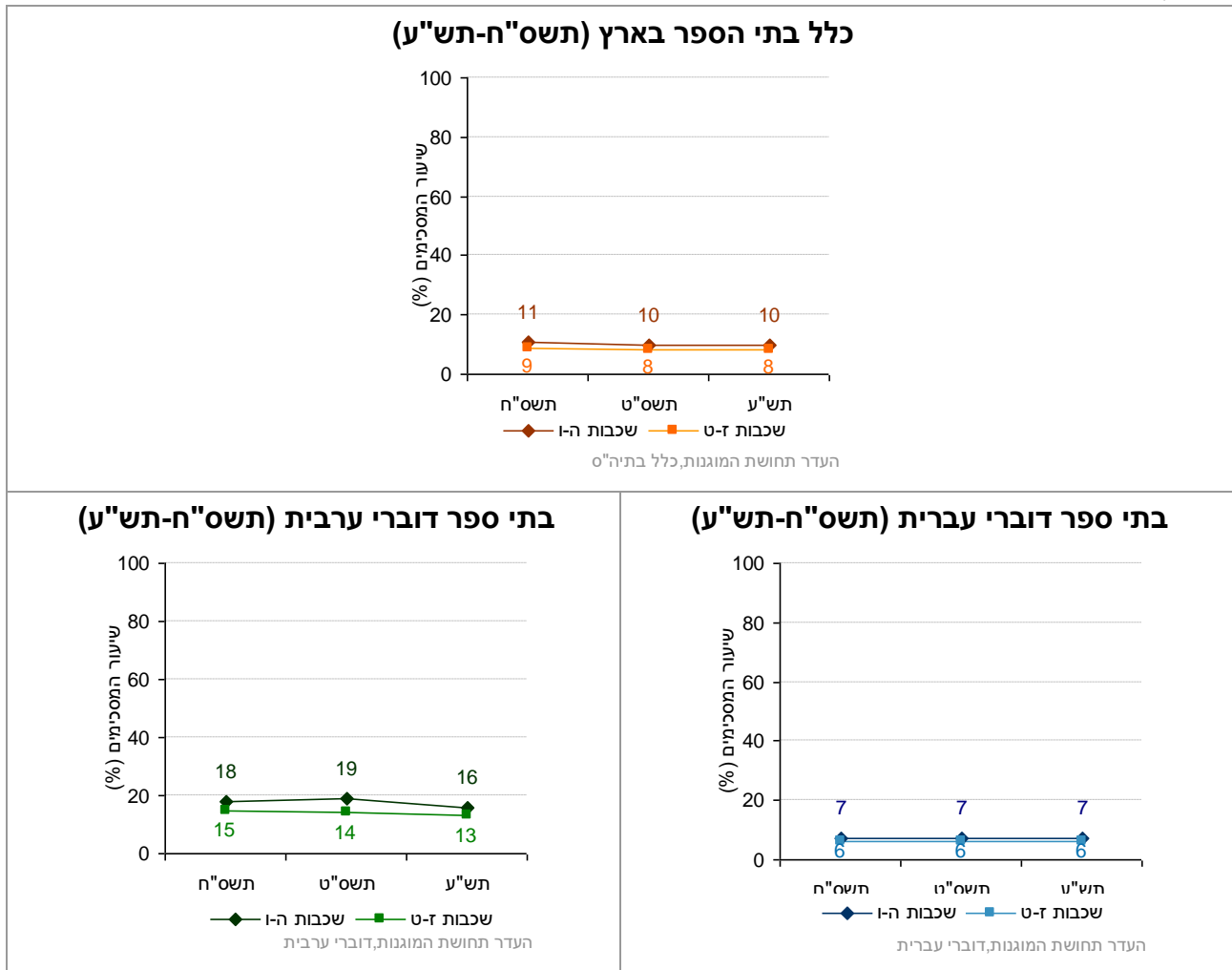
תרשים 18: דיווחי התלמידים על היעדר תחושת מוגנות: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

ח2. היעדר תחושת מוגנות של התלמידים - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 19 מוצגים נתונים על היעדר תחושות מוגנות בקרב התלמידים בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 19: היעדר תחושת מוגנות בקרב התלמידים על-פי דיווחיהם: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ט. התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה

המדד "התנהגות נאותה של תלמידים בבית הספר" מבקש לבחון את דיווחי התלמידים בדבר התנהגות תלמידים במהלך השיעורים בכיתה ולברר באיזו מידה השיעור מתנהל באווירה נעימה ונינוחה או מתאפיין בחוסר שקט ובמתח שאינם מאפשרים למידה. להלן פירוט ההיגדים המרכזיים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה
א. "לעיתים רחוקות התלמידים עושים רעש ובלגן בכיתה ומפריעים ללמוד"*
ב. "בכיתה שלי אין תלמידים שמתחצפים למורים"
ג. "התלמידים בכיתה שלי מתייחסים בכבוד למורים"
ד. "המורים לא צריכים לחכות הרבה זמן בתחילת השיעור עד שהתלמידים מפסיקים להרעיש"

* נוסח ההיגדים האלה בשאלון היה "לעיתים קרובות התלמידים עושים רעש ובלגן בכיתה ומפריעים ללמוד", "בכיתה שלי יש תלמידים שמתחצפים למורים" ו"המורים צריכים לחכות הרבה זמן בתחילת השיעור עד שהתלמידים מפסיקים להרעיש". לצורך הדיווח הם נוסחו מחדש כך שערך גבוה יותר בהיגד ישקף מצב רצוי יותר.

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1

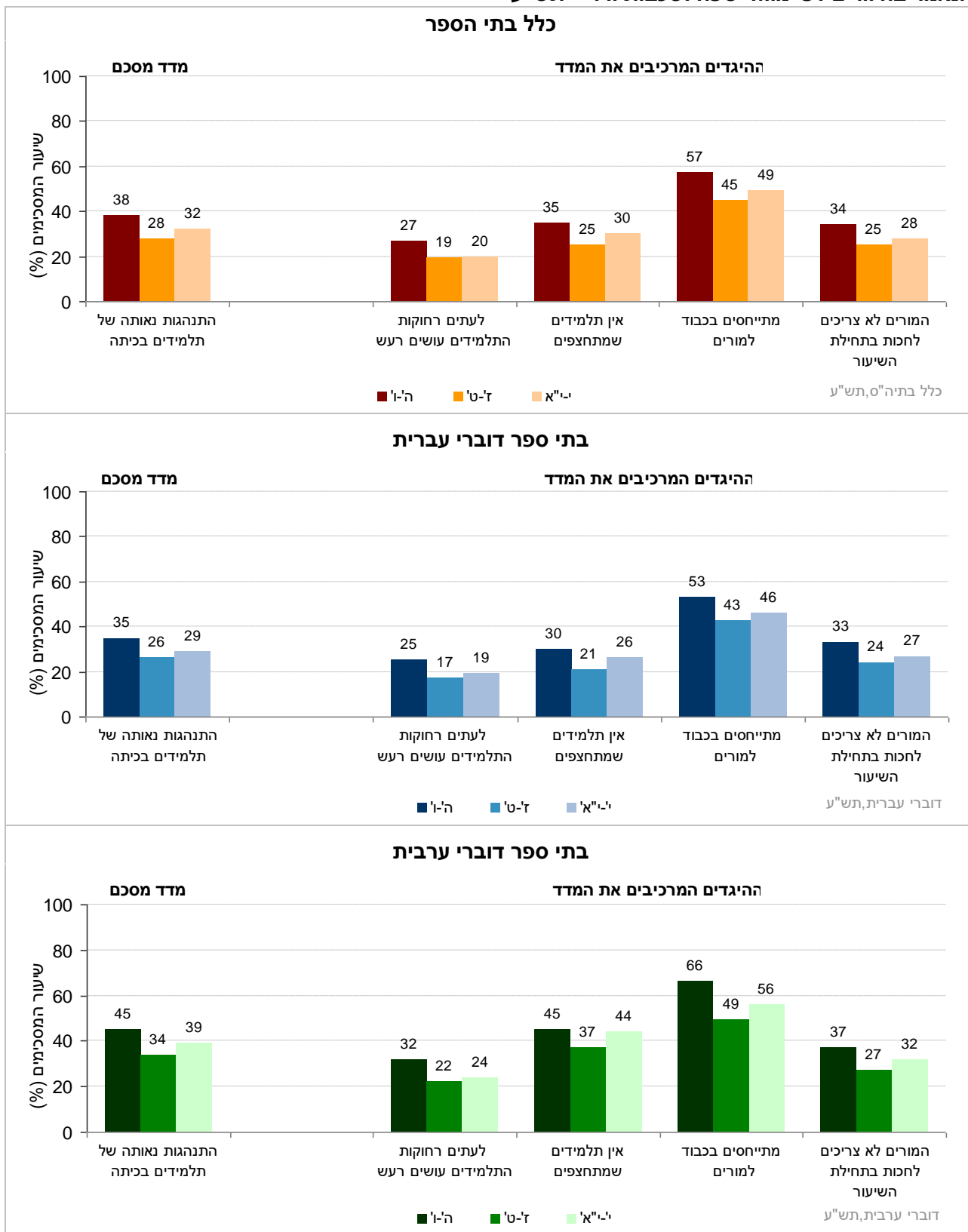
עיון בתרשימים 20 ו-21 בלוח 9 בנספח 2.9 מעלה כי:

- 38% מתלמידי ה'ו', 28% מתלמידי ז'-ט' ו-32% מתלמידי י'-יא מדווחים כי תלמידים בכיתתם מתנהגים בצורה נאותה המאפשרת אווירה לימודית נינוחה.
- מתוך הממצאים נראה כי בשכבות הגיל ז'-ט' מתרחשות התופעות הרבות ביותר של רעש, הפרעות והיעדר כבוד למורים.
- בהשוואה בין מגזרי השפה עולה כי שיעור התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית המדווחים על התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה גבוה יותר באופן משמעותי מאשר השיעור בבתי ספר דוברי עברית (39% לעומת 30%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'-ט').
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה במדד זה תנועתיות, עם נטייה לעלייה קלה בשיעור התלמידים המדווחים כי חבריהם לכיתה מתנהגים בצורה נאותה המאפשרת ללמוד באופן תקין. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'-ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה תנועתיות במדד, ללא מגמה ברורה (בתשס"ט חלה ירידה של 3%, ובתש"ע - עלייה של 2%; בסה"כ ירידה של 1%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע עלייה קלה (בתשס"ט נרשמה יציבות, ובתש"ע חלה עלייה של 3%; בסה"כ עלייה של 3%).
 - כיתות ז'-ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית חלה עלייה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 3%, ובתש"ע נרשמה יציבות; בסה"כ עלייה של 3%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה קלה מאוד, ולא עקבית, בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 5%, ובתש"ע - ירידה של 3%; בסה"כ עלייה של 2%).

ט. התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 20 מוצגים נתוני המדד המסכם "התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 2).

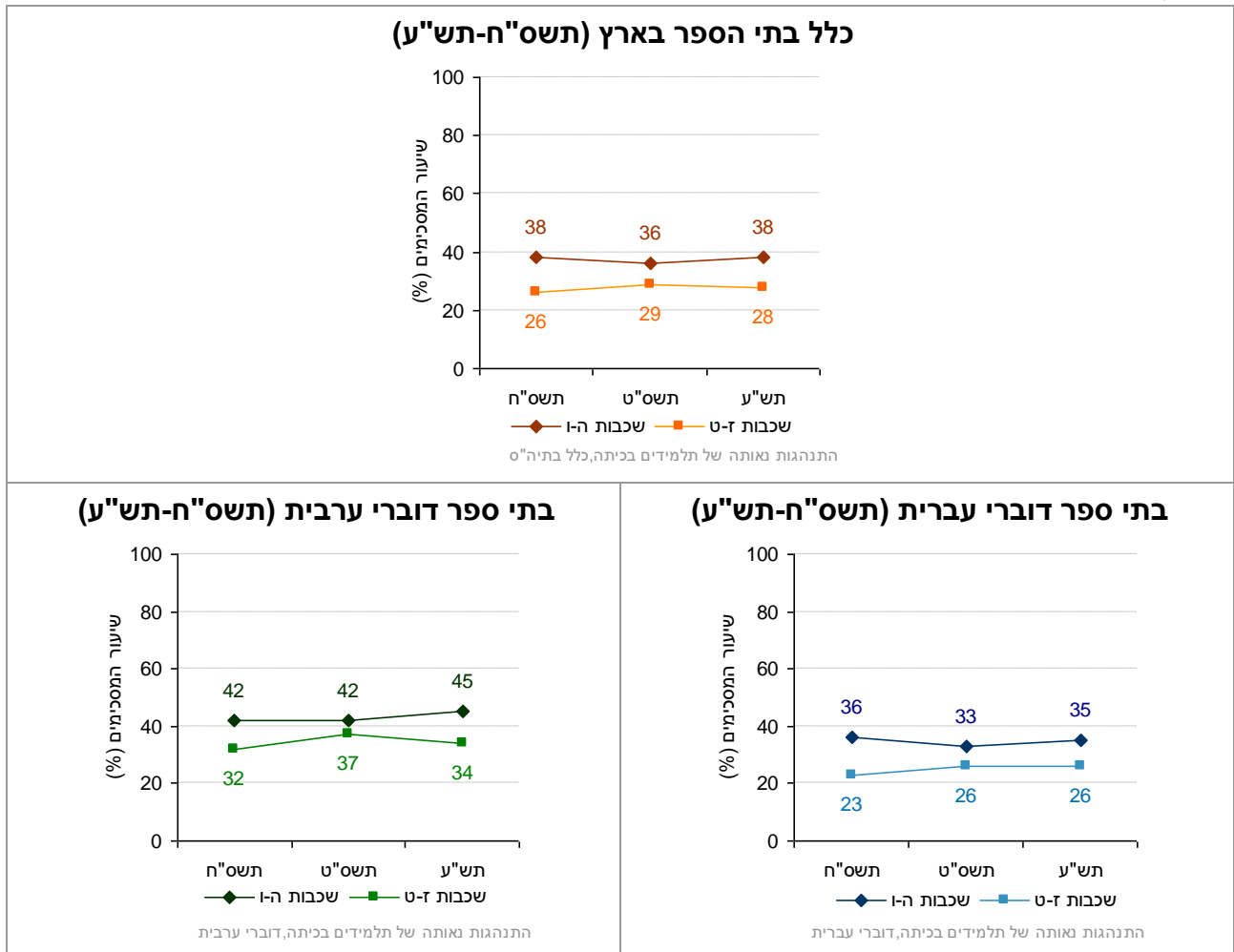
תרשים 20: דיווחי התלמידים על התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

ט. התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 21 מוצגים נתוני המדד המסכם "התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה" בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 21: דיווחי התלמידים על התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

דיווחי תלמידים - סביבה פדגוגית

א. תפיסות תלמידים בדבר ציפיות המורים מהם ואמונתם ביכולותיהם

המדד המסכם "תפיסות תלמידים בדבר ציפיות המורים מהם ואמונתם ביכולותיהם" מבקש לבחון את תפיסות התלמידים בדבר ציפיות המורים מהם להתאמץ ולשפר את הישגיהם בלימודים ובדבר התחושה שהמורים נותנים להם בכל הנוגע ליכולתם להצליח בלימודים. לציפיות המורים מהתלמידים נודעת השפעה רבה על ציפיות התלמידים מעצמם, על אמונתם ביכולתם ועל ביצועיהם בפועל. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון (היגדים אלו לא הועברו לתלמידי כיתות י'-י"א):

המדד המסכם: ציפיות המורים מתלמידיהם והאמונה ביכולותיהם
ציפיות מורים להצלחה
א. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד להתאמץ בלימודים"
ב. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד לשפר את הישגים שלו בלימודים"
ג. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד להשקיע הרבה בלימודים"
אמונה ביכולות התלמידים
ד. רוב המורים נותנים לי הרגשה שאני יכול להצליח בלימודים"
ה. "רוב המורים שלי מאמינים ביכולת שלי להצליח בלימודים"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

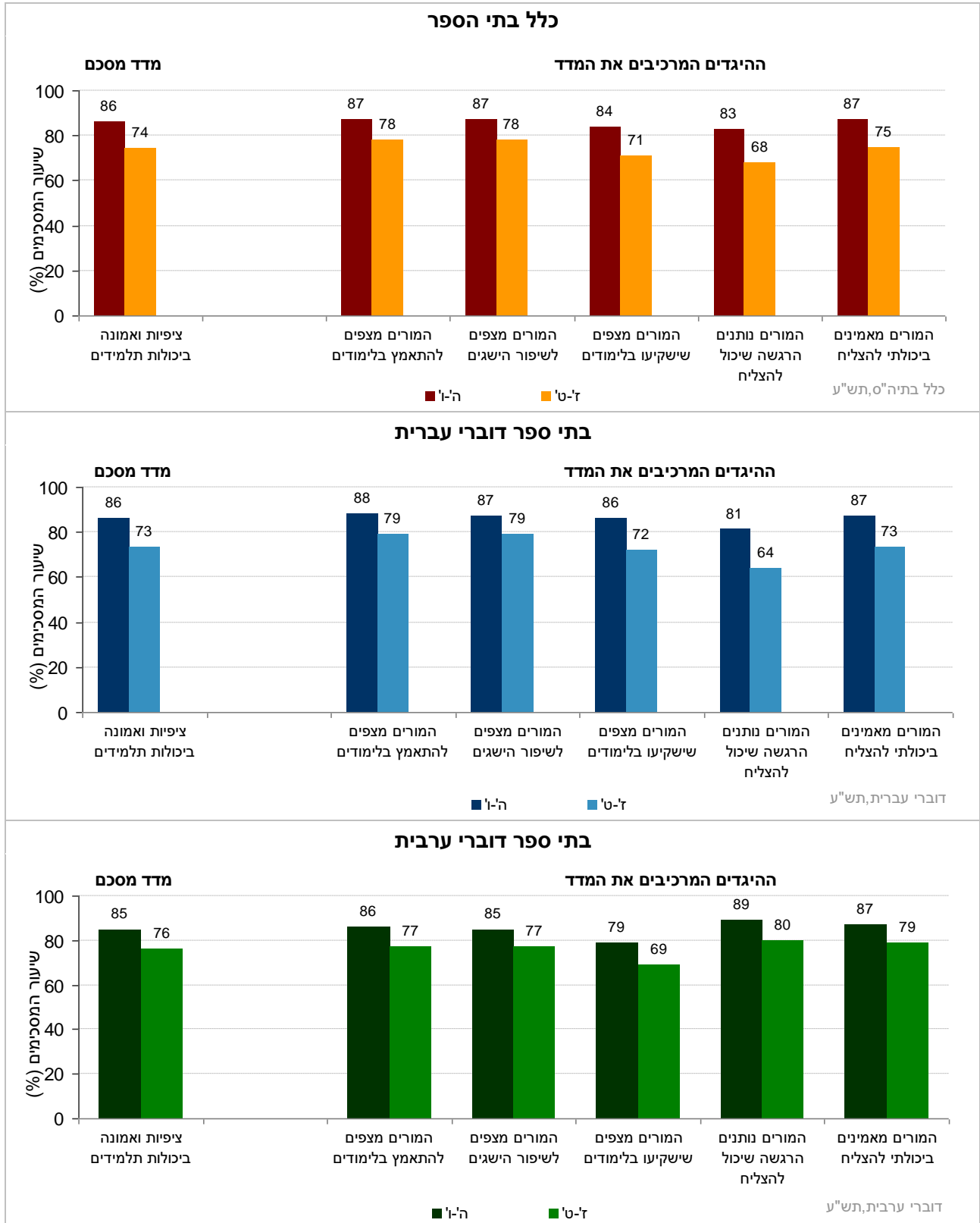
עיון בתרשימים 22 ו-23 בלוח 10 בנספח 2.10 מעלה כי:

- באופן כללי, שיעורים גבוהים של תלמידים מדווחים כי הם חשים שהמורים מצפים מהם להתאמץ, להשקיע ולהצליח בלימודיהם: בממוצע, 86% מתלמידי כיתות ה'-ו' ו-74% מתלמידי ז'-ט' מדווחים כי הם חשים כך.
- ממצאים דומים נרשמו בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית.
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות או עלייה קלה מאוד במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'-ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה יציבות בנתוני המדד. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע עלייה קלה ועקבית בנתוני המדד (בתשס"ט חלה עלייה של 1%, ובתש"ע - עלייה נוספת של 2%; בסה"כ עלייה של 3%).
 - כיתות ז'-ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה יציבות בנתוני המדד. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע עלייה עקבית וקלה מאוד (בתשס"ט חלה עלייה של 1%, ובתש"ע - עלייה נוספת של 1%; בסה"כ עלייה של 2%).

1. תפיסות תלמידים בדבר ציפיות המורים מהם והאמונה ביכולותיהם - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 22 מוצגים נתוני המדד המסכם "תפיסות תלמידים בדבר ציפיות המורים מהם והאמונה ביכולותיהם" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 2).

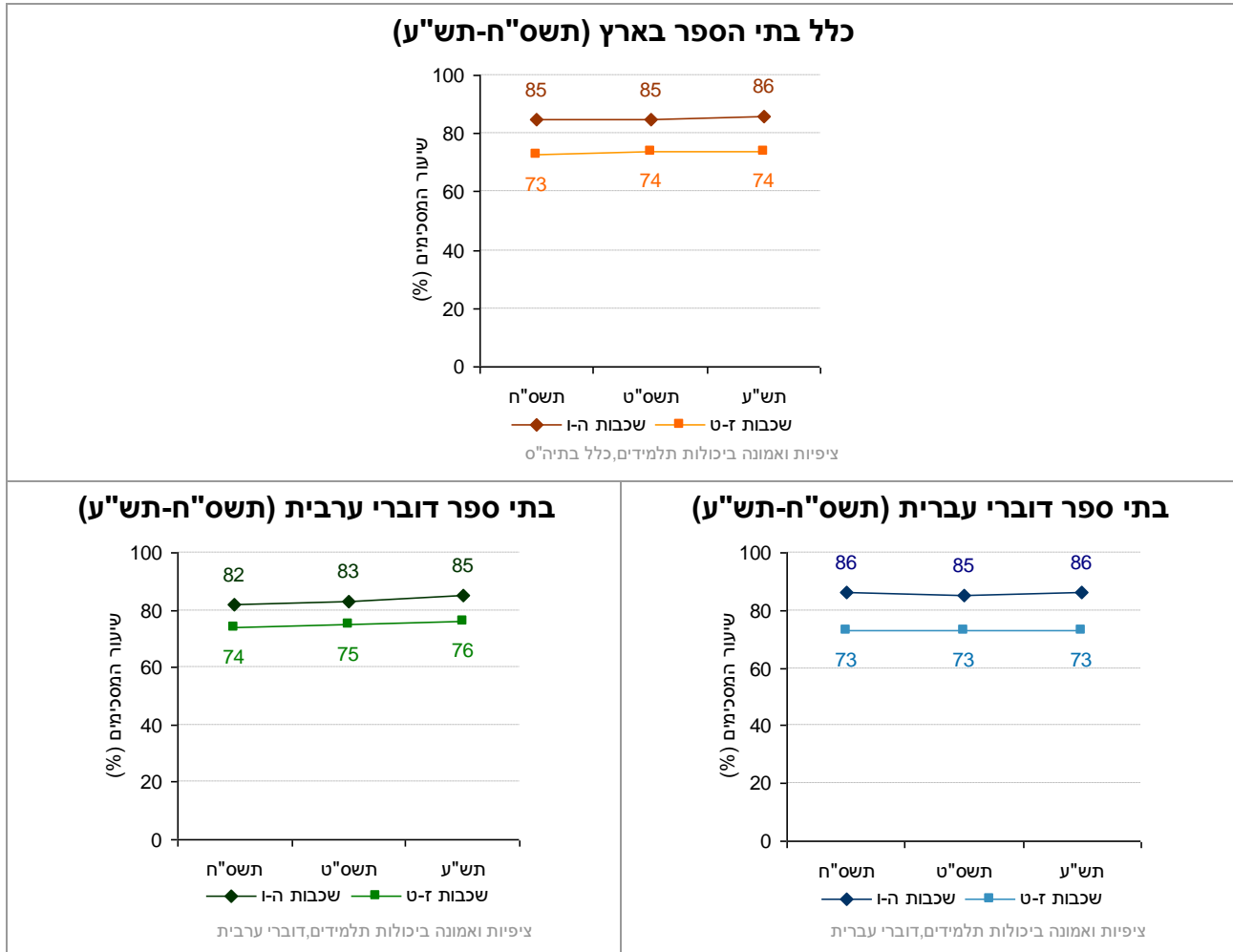
תרשים 22: דיווחי התלמידים על ציפיות המורים מהם ועל האמונה ביכולותיהם: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזרי שפה ושכבות גיל - תש"ע

2. תפיסות תלמידים בדבר ציפיות המורים מהם והאמונה ביכולותיהם - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים מס' 23 מוצגים נתונים על תפיסות תלמידים את ציפיות המורים מהם בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 23: דיווחי התלמידים על תפיסותיהם בדבר ציפיות המורים מהם והאמונה ביכולותיהם: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ב. קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים

המדד "קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים" מבקש לבחון את תפיסות התלמידים בדבר המידה שבה הם מקבלים מידע, משוב והנחיה מהמורים בנוגע לתכנון צעדיהם הבאים בלמידה. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים
א. "רוב המורים מסבירים לכל תלמיד באופן אישי מה בדיוק עליו לעשות כדי להשתפר בלימודים"
ב. "כשהתלמידים מתקשים להבין את החומר, רוב המורים מסבירים להם מה הם יכולים לעשות כדי להבין טוב יותר"
ג. "כשהמורים מחזירים לנו עבודה או מבחן, רובם כותבים ליד התשובות מה נכון ומה צריך לשפר"
ד. "כשתלמיד בכיתה לא מצליח במבחן או בעבודה, רוב המורים עוזרים לו להבין למה זה קרה"
ה. "רוב המורים מקפידים לעדכן אותי על מצבי בלימודים"
ו. "רוב המורים מוודאים שהתלמידים מבינים את החומר הנלמד לפני שממשיכים לנושא הבא"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

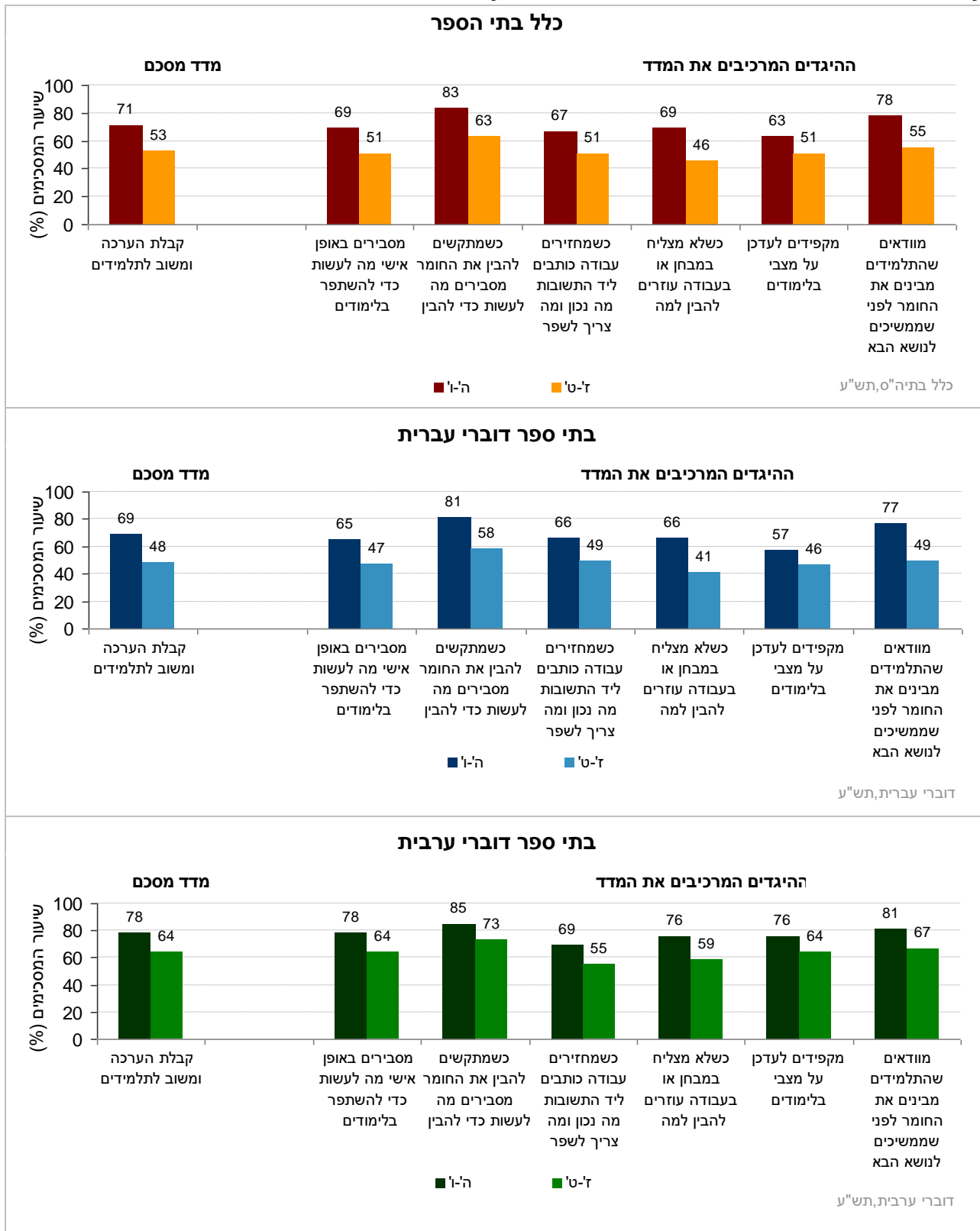
עיון בתרשימים 24 ו-25 ובלוח 11 בנספח 2.11 מעלה כי:

- ככלל ומעבר למגזרי השפה, עם העלייה בגיל התלמידים קיימת ירידה בשיעור התלמידים המדווחים על קבלת הערכה ומשוב מהמורים: תלמידי כיתות ה'ו' מדווחים על רמה גבוהה של קבלת הערכה ומשוב מהמורים (71%). שיעור זה יורד באופן משמעותי ל-53% בקרב תלמידי ז'ט'.
- בהשוואה בין מגזרי השפה, תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית מדווחים על רמה גבוהה יותר באופן משמעותי של קבלת הערכה ומשוב מהמורים, בהשוואה לתלמידים מבתי ספר דוברי עברית (70% לעומת 57%, בהתאמה - על סמך דיווחים של תלמידי כיתות ה'ט').
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות או עלייה קלה במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא חל שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה יציבות, ובתש"ע חלה עלייה של 3%; בסה"כ עלייה של 4%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה עלייה קלה מאוד בין תשס"ח לתש"ע (בסה"כ עלייה של 2%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה עלייה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט נרשמה עלייה של 2%, בתש"ע סה"כ נרשמה עלייה של 3%).

ב1. קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים- נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 24 מוצגים נתוני המדד המסכם "קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' ספח 2).

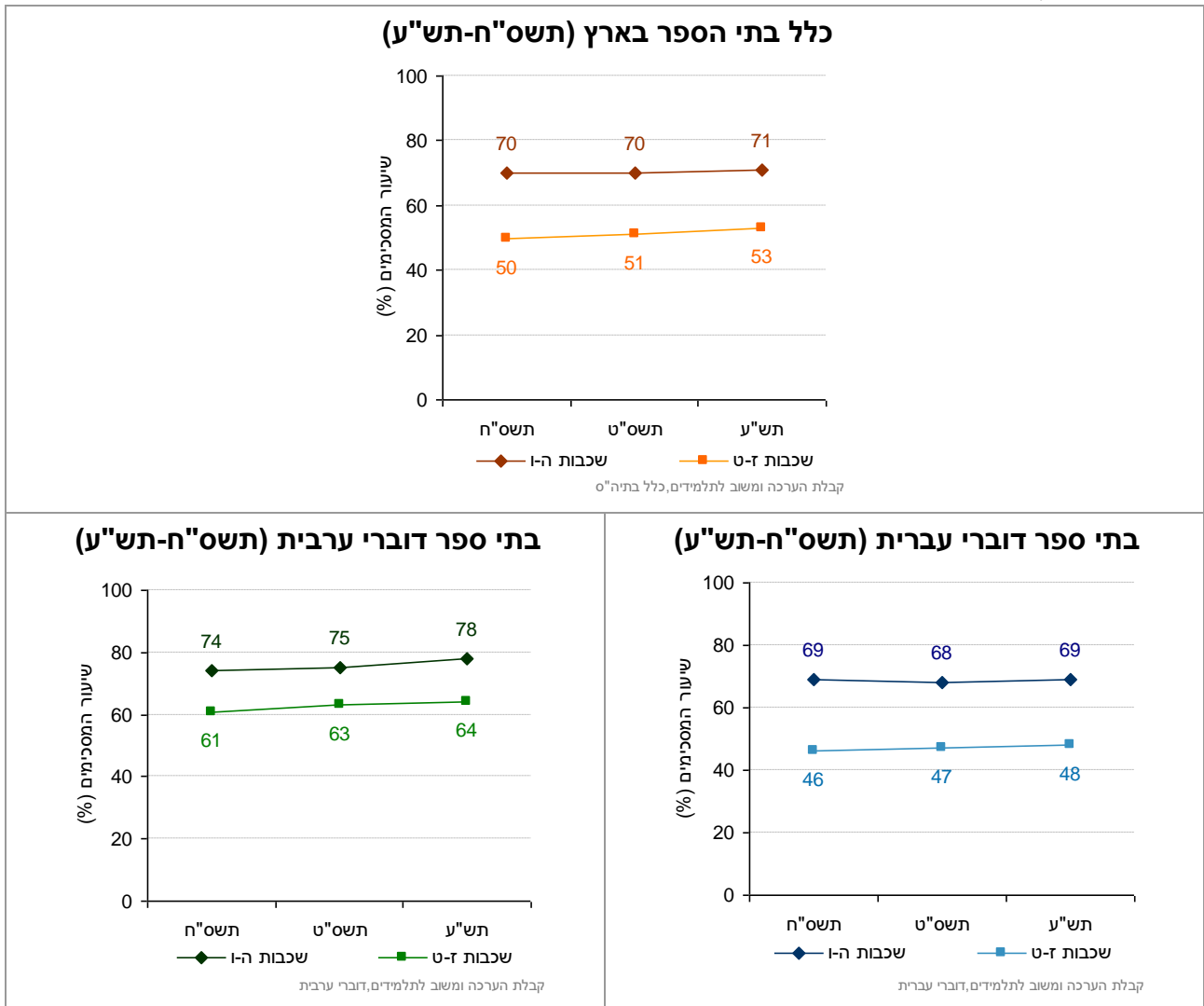
תרשים 24: דיווחי התלמידים על קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

ב. קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים- השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 25 מוצגים נתוני המדד "קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים" בשנה"ל תשס"ח-תש"ע.

תרשים 25: דיווחי התלמידים על קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ג. תחושות המסוגלות הלימודית של התלמידים

המדד המסכם "תחושות המסוגלות הלימודית של התלמידים" מבקש לבחון את אמונתם של התלמידים כי יוכלו להתמודד עם משימות לימודיות קשות ולהצליח בלימודים. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון (היגדים אלו לא הועברו לתלמידי כיתות י'-י"א):

המדד המסכם: תחושת המסוגלות הלימודית של התלמידים
א. "כאשר אני רוצה, אני יכול להצליח בלימודים"
ב. "כשאני מחליט ללמוד משהו קשה, אני מסוגל לעשות זאת"
ג. "אם אני רוצה, אני יכול להצליח במשימות שונות כמו מבחן או עבודה"

הסבר על אופן החישוב של המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

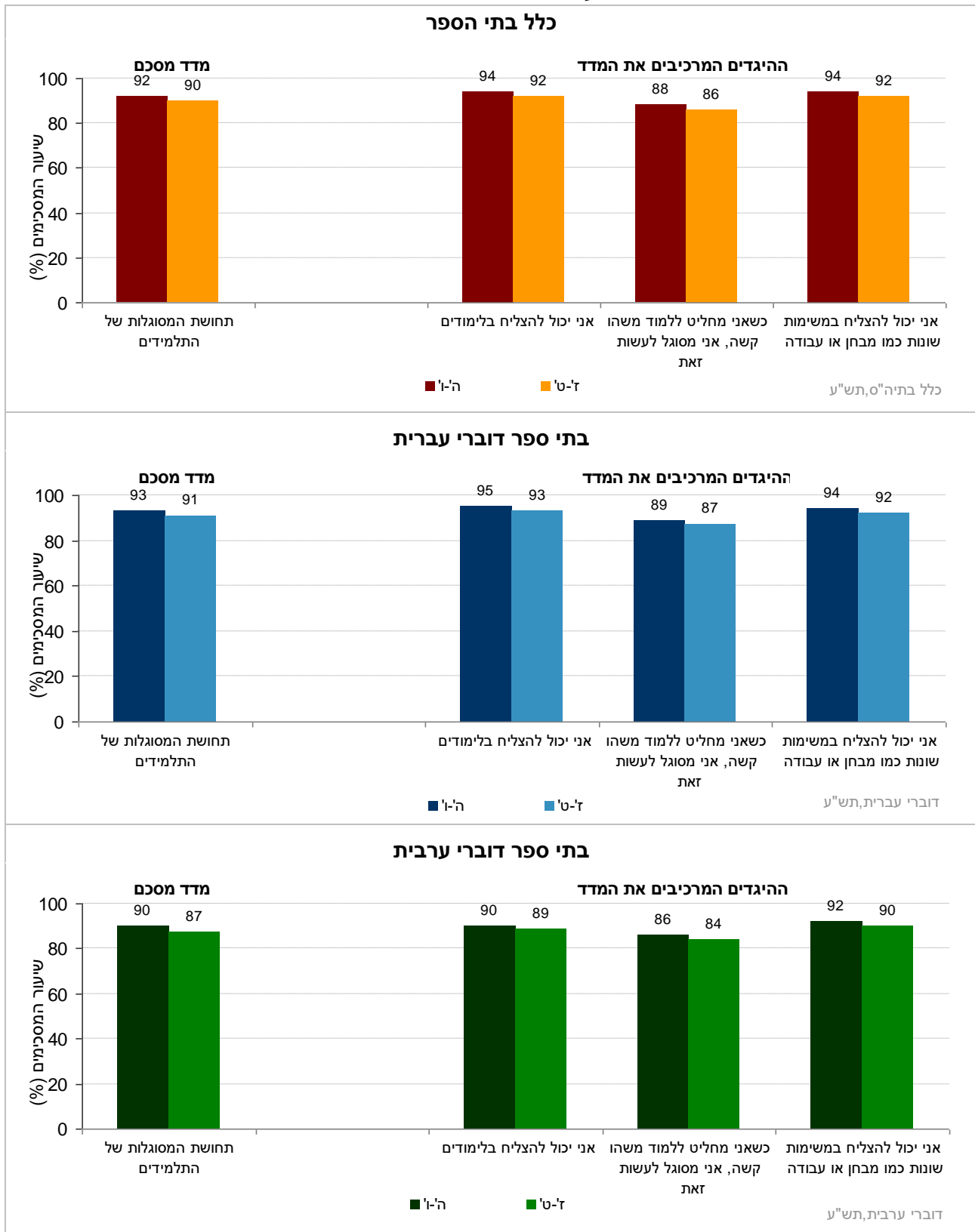
עיון בתרשימים 26 ו-27 ובלוח 12 המופיע בנספח 2.12 מעלה כי:

- הרוב המכריע של התלמידים חשים כי ביכולתם להתקדם ולהצליח בלימודים אם ירצו בכך (כ-90% בשני מגזרי השפה ובכל שכבות הגיל - מתבסס על דיווחים של תלמידי ה'-ט').
- תחושת המסוגלות הגבוהה של התלמידים נרשמה בשתי שכבות הגיל ובשני מגזרי השפה. תלמידי ה'-ו' מדווחים על תחושת מסוגלות גבוהה במעט מזו המדווחת ע"י תלמידי ז'-ט' (92% לעומת 90%, בהתאמה), ותלמידים מבתי ספר דוברי עברית מדווחים על תחושת מסוגלות גבוהה במעט מזו המדווחת ע"י תלמידים מבתי ספר דוברי ערבית (92% לעומת 88%, בהתאמה).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות או עלייה קלה במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'-ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא חל שינוי של ממש בנתוני המדד בין תשס"ח לתש"ע. בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע עלייה קלה, עקבית והדרגתית (בתשס"ח חלה עלייה של 1%, ובתשס"ט - עלייה נוספת של 2%; בסה"כ עלייה של 3%).
 - כיתות ז'-ט': בקרב תלמידים בשני מגזרי השפה נרשמה יציבות בנתוני המדד.

ג1. תחושות המסוגלות הלימודית של התלמידים - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 26 מוצגים נתוני המדד המסכם "תחושה המסוגלות הלימודית של התלמידים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר'נספח 2).

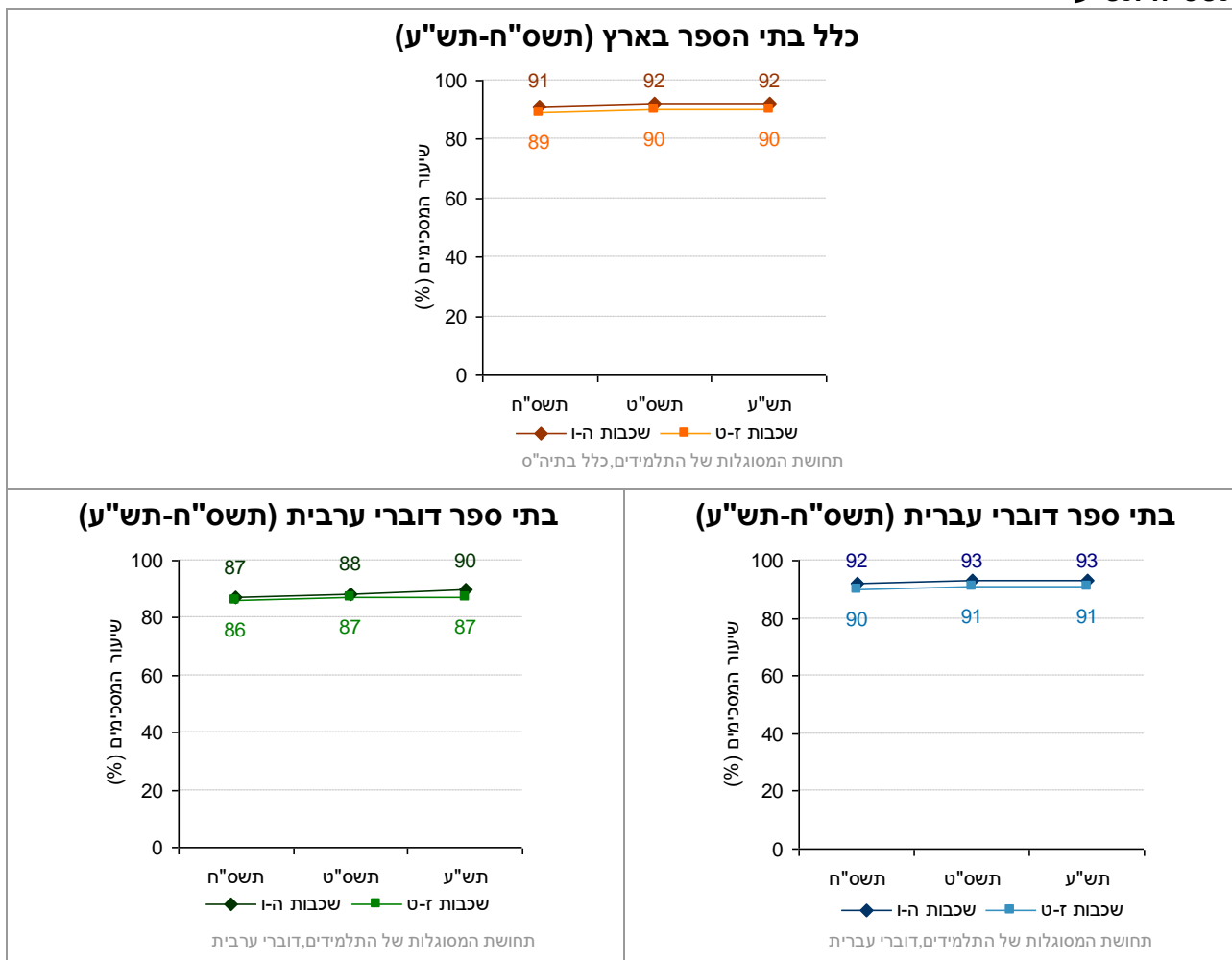
תרשים 26: דיווחי התלמידים על תחושת המסוגלות הלימודית: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

ג2. תחושות המסוגלות הלימודית של התלמידים - השוואה בין שנים לפי מגזרי שפה ושכבות גיל

בתרשים מס' 27 מוצגים נתונים על תחושות המסוגלות הלימודית בקרב התלמידים בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 27: תחושות המסוגלות הלימודית בקרב התלמידים, על פי דיווחיהם: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ד. שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה

המדד "שימוש בתקשוב בתהליכי למידה" מבקש לבחון את דיווחי התלמידים על שימוש במחשב במקצועות המי"צ"ב ועל שימוש באינטרנט לצורכי למידה, ובכלל זה גלישה באתר האינטרנט של בית הספר, התכתבות עם מורה בדוא"ל, השתתפות בפורומים, העלאת חומרי לימוד לאתר בית הספר והורדת חומרים ממנו. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון (היגדים אלו לא הועברו לתלמידי כיתות י"א):

המדד המסכם: שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה
שימושי מחשב במקצועות המי"צ"ב
א. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי לשון והבעה"
ב. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי אנגלית"
ג. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי מתמטיקה"
ד. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי מדע וטכנולוגיה"
שימוש באינטרנט לצורכי למידה
ה. "האם בחודש האחרון ביקרת באתר האינטרנט של בית הספר?"
ו. "האם בחודש האחרון התכתבת עם מורה מבית הספר שלך באמצעות הדואר האלקטרוני לפחות פעם אחת?"
ז. "האם בחודש האחרון הועלו חומרים משלך (כמו עבודות, מצגות, סיכומים) לאתר האינטרנט של בית הספר?"
ח. "האם בחודש האחרון הורדת חומרי לימודים (כמו שיעורי בית, סיכומים, מבחנים) מאתר בית הספר?"
ט. "האם בחודש האחרון השתתפת בקבוצות דיון (פורומים) בית-ספריות באינטרנט בנושאים לימודיים?"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.3.

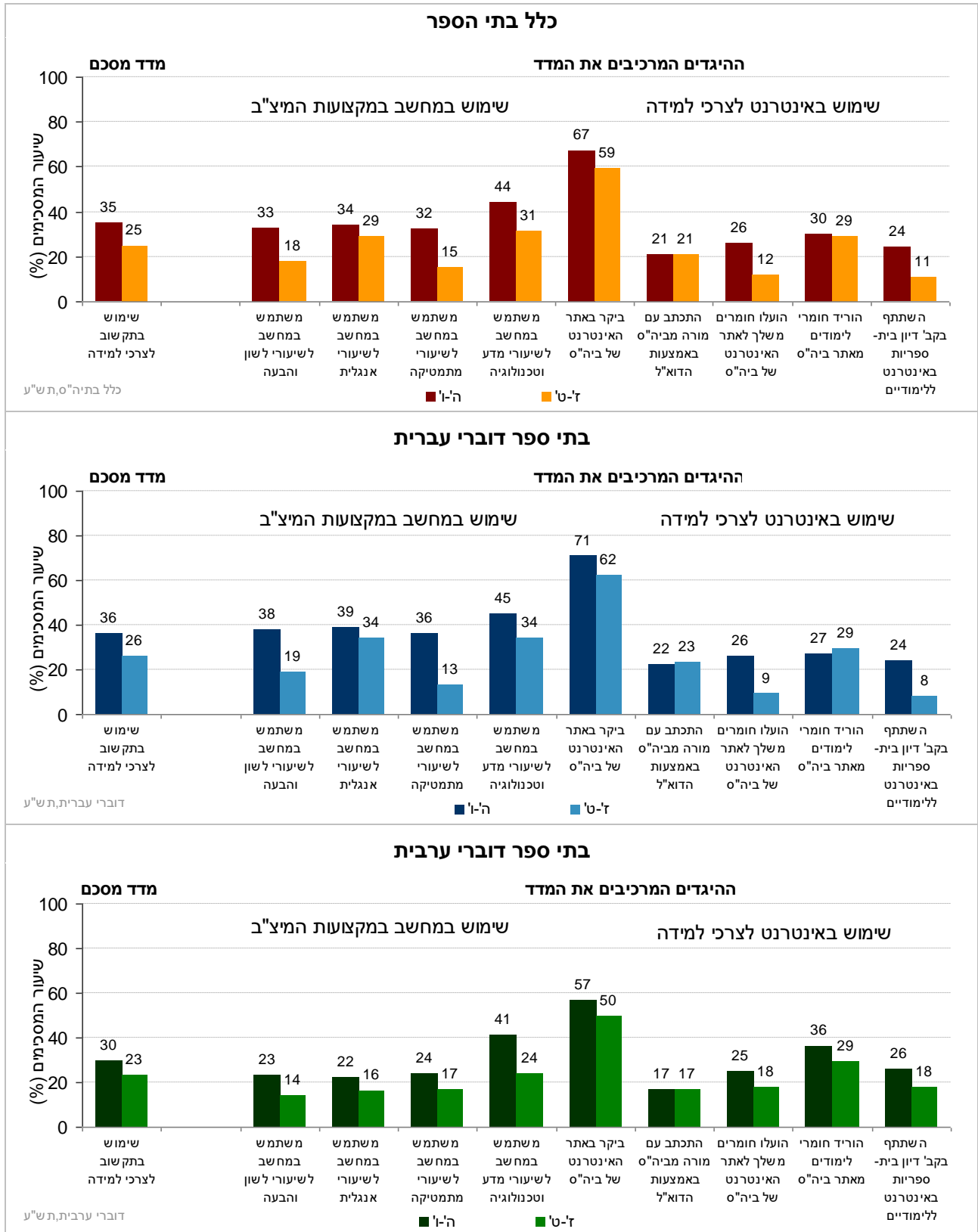
עיון בתרשימים 28 ו-29 בלוח 13 בנספח 2.13 מעלה כי:

- באופן כללי, המדד הבוחן את היקף השימוש בתקשוב לצורך למידה עומד בתש"ע על 35% בקרב תלמידי ה'ו' ועל 25% בקרב תלמידי ז'ט'.
- השימוש הרב יותר בתקשוב בקרב תלמידי ה'ו', בהשוואה לתלמידי ז'ט', בא לידי ביטוי במרבית המישורים: הם מדווחים על שימוש נרחב יותר במחשבים במהלך השיעורים בבית הספר, על שימוש רב יותר באתר האינטרנט של בית הספר לצורך למידה וכן על השתתפות רבה יותר בקבוצות דיון אינטרנטיות בנושאים לימודיים. שתי הקבוצות דיווחו על היקפים דומים (ונמוכים למדי) של שימוש בדואר אלקטרוני לשם תכתובת עם מורים בנושאים לימודיים (כחמישית מהתלמידים בשתי שכבות הגיל דיווחו כי בחודש האחרון התכתבו עם מורה שלהם באמצעות הדואר האלקטרוני).
- ככלל, תלמידים בבתי ספר דוברי עברית (36% מתלמידי ה'ו' ו-26% מתלמידי ז'ט') מדווחים בשיעורים גבוהים יותר על שימוש במחשב לצורכי למידה, בהשוואה לחבריהם בבתי ספר דוברי ערבית (30% מתלמידי ה'ו' ו-23% מתלמידי ז'ט').
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי חלה עלייה במדד זה (העלייה הייתה בולטת יותר בבתי ספר דוברי ערבית). להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית חלה עלייה קלה מאוד בנתוני המדד בין תשס"ח לתש"ע, אך המגמה אינה עקבית (בתשס"ט חלה עלייה של 3%, ובתש"ע - ירידה של 1%; בסה"כ עלייה של 2%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה ניכרת ועקבית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 3%, ועלייה דומה נרשמה גם בתש"ע; בסה"כ עלייה של 6%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית חלה עלייה קלה בין השנים תשס"ח-תשס"ט, אך המגמה לא הייתה עקבית (בתשס"ט חלה עלייה של 5%, ובתש"ע - ירידה של 2%; בסה"כ עלייה של 3%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה בין תשס"ח לתש"ע עלייה ניכרת ועקבית (בתשס"ט חלה עלייה של 4%, ובתש"ע - עלייה נוספת של 3%; בסה"כ עלייה של 7%).

1. שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 28 מוצגים נתוני המדד המסכם "שימוש בתקשוב בתהליכי למידה" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 2).

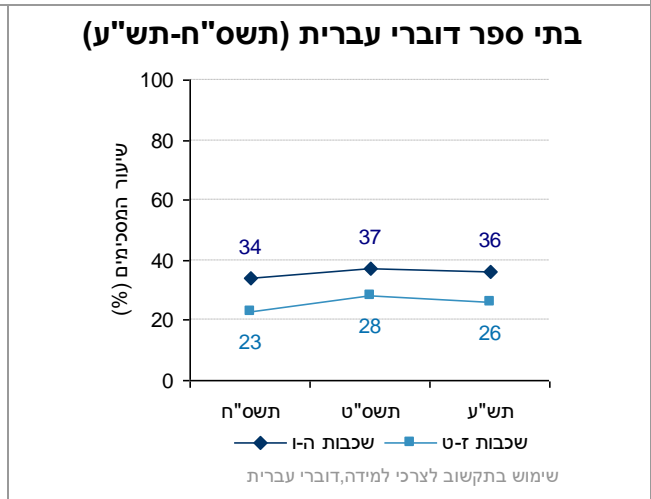
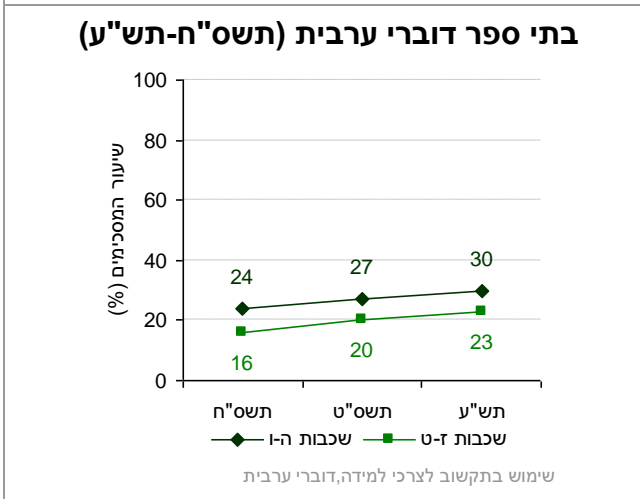
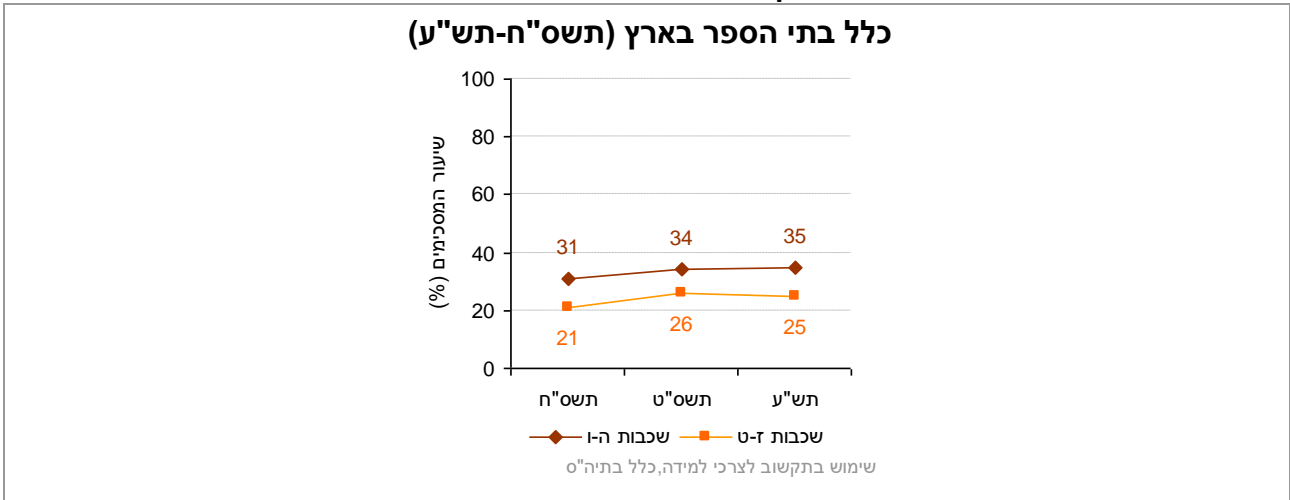
תרשים 28: דיווחי התלמידים על שימוש בתקשוב בתהליכי למידה: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזרי שפה ושכבות גיל - תש"ע

ד2. שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה - השוואה בין שנים לפי מגזרי שפה ושכבות גיל

בתרשים 29 מוצגים נתונים על שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה בקרב התלמידים בשנים תשס"ח-תש"ע.³

תרשים 29: דיווחי תלמידים על שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

³ חשוב לציין כי אופן החישוב של מדד זה בתשס"ח היה שונה מאופן חישובו בתשס"ט ובתש"ע. כדי לאפשר השוואה בין השנים חושבו נתוני תשס"ח מחדש לצורך דוח זה, ולכן הם אינם זהים לנתונים שדווחו בדוחות תשס"ח.

ה. היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב

המדד "היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב" מבקש לבחון את שיעורי התלמידים המסתייעים בשיעורים פרטיים במקצועות הנכללים בבחינות המיצ"ב (אנגלית, שפת אם, מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה). להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון (היגדים אלו לא הועברו לתלמידי כיתות י"א):

המדד המסכם: שיעורי התלמידים המקבלים שיעורים פרטיים במקצוע אחד לפחות מתוך מקצועות המיצ"ב
א. "אני מקבל שיעורים פרטיים בלשון, הבעה/ שפת אם"
ב. "אני מקבל שיעורים פרטיים באנגלית"
ג. "אני מקבל שיעורים פרטיים במתמטיקה"
ד. "אני מקבל שיעורים פרטיים במדע וטכנולוגיה"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.4.

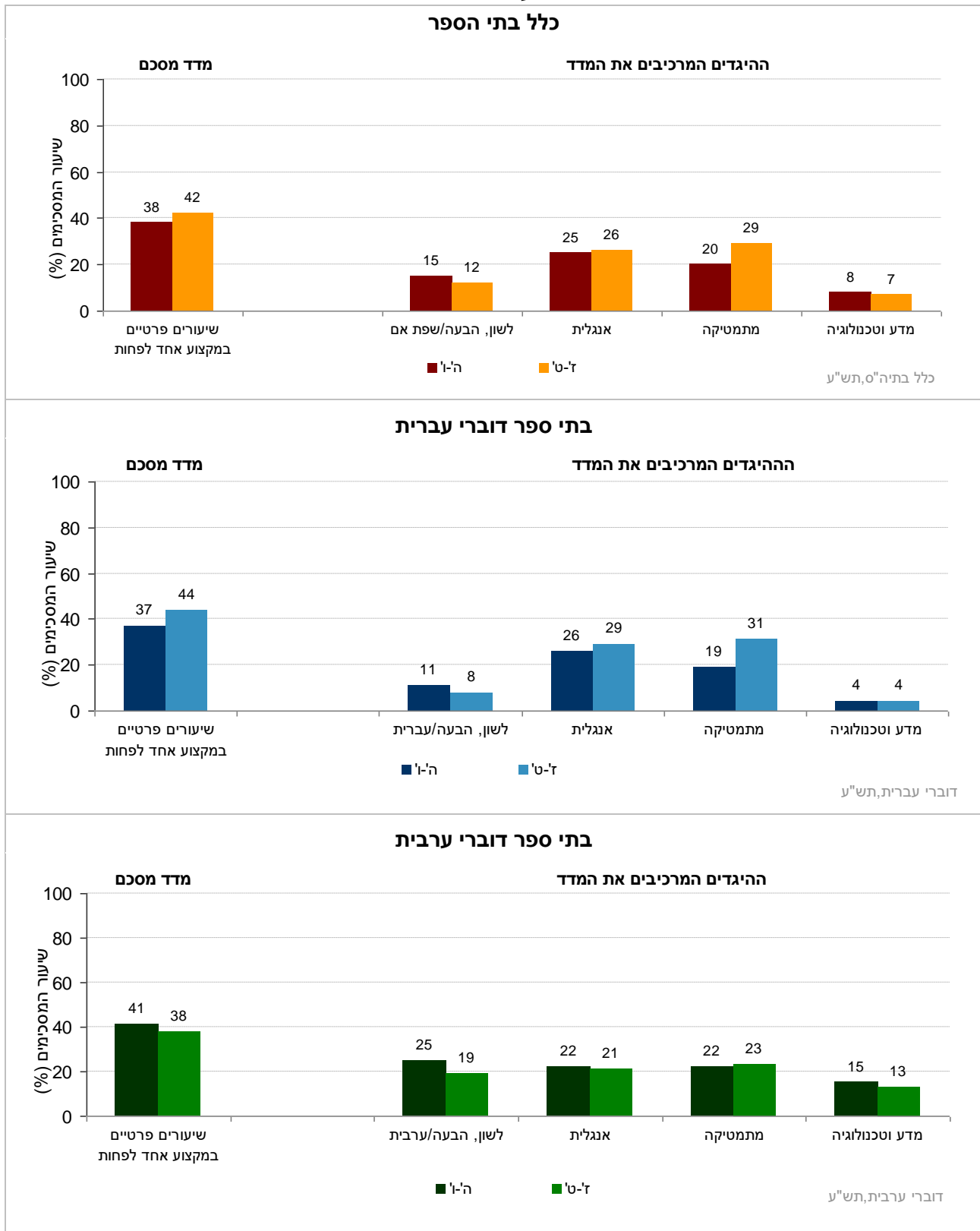
עיון בתרשימים 30 ו-31 בלוח 14 בנספח 2.14 מעלה כי:

- באופן כללי, כ-40% מהתלמידים מדווחים כי הם מסתייעים בשיעורים פרטיים לפחות באחד ממקצועות המיצ"ב (38% מתלמידי בתי הספר היסודיים, 42% מתלמידי חטיבות הביניים).
- בבתי ספר דוברי עברית, שיעור גבוה יותר באופן משמעותי של תלמידי ז'ט' מדווחים על הסתייעות בשיעורים פרטיים, בהשוואה לתלמידי ה'ו' (44% לעומת 37%, בהתאמה). לעומת זאת, בבתי ספר דוברי ערבית התמונה הפוכה: תלמידי ז'ט' מדווחים בשיעורים נמוכים במעט על הסתייעות בשיעורים פרטיים, בהשוואה לתלמידי ה'ו' (38% לעומת 41%, בהתאמה).
- באופן כללי, המקצועות הנפוצים ביותר שבהם תלמידים מסתייעים בשיעורים פרטיים הם אנגלית (26% מכלל התלמידים) ומתמטיקה (25% מכלל התלמידים). עם זאת, בשתי קבוצות האוכלוסייה ההתפלגות היחסית של השיעורים הפרטיים במקצועות השונים נראית שונה: בקרב תלמידים דוברי עברית השיעורים הפרטיים באנגלית ובמתמטיקה נפוצים בהרבה משיעורים פרטיים בשפת אם ובמדע וטכנולוגיה. לעומת זאת, בקרב תלמידים דוברי ערבית, השיעורים הפרטיים באנגלית, במתמטיקה ובשפת אם נפוצים במידה דומה, והשיעורים פרטיים במדע וטכנולוגיה נפוצים פחות.
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית וחלה עלייה בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - כיתות ה'ו': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא חל שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה ירידה של 2%, ובתש"ע - עלייה של 1%; בסה"כ ירידה של 1%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע עלייה קלה מאוד, אך עלייה זו לא הייתה עקבית (ירידה של 2% בתשס"ט, עלייה של 4% בתש"ע; בסה"כ עלייה של 2%).
 - כיתות ז'ט': בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לא חל שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט לא חל שינוי, ובתש"ע חלה ירידה של 1%; בסה"כ ירידה של 1%). בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה ניכרת בשיעור התלמידים המסתייעים בשיעורים פרטיים (בתשס"ט חלה ירידה של 1%, ובתש"ע - עלייה של 10%; בסה"כ עלייה של 9% במדד זה).

ה. היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב - נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו (תש"ע)

בתרשים 30 מוצגים נתוני המדד המסכם "היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שכבות גיל בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית. לפירוט נוסף ר'נספח 2.

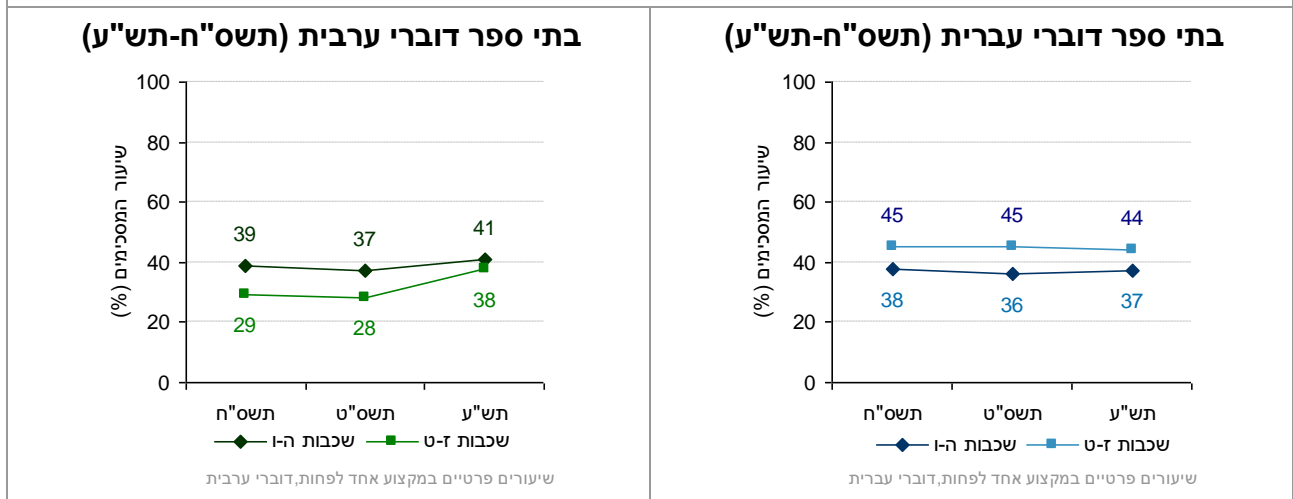
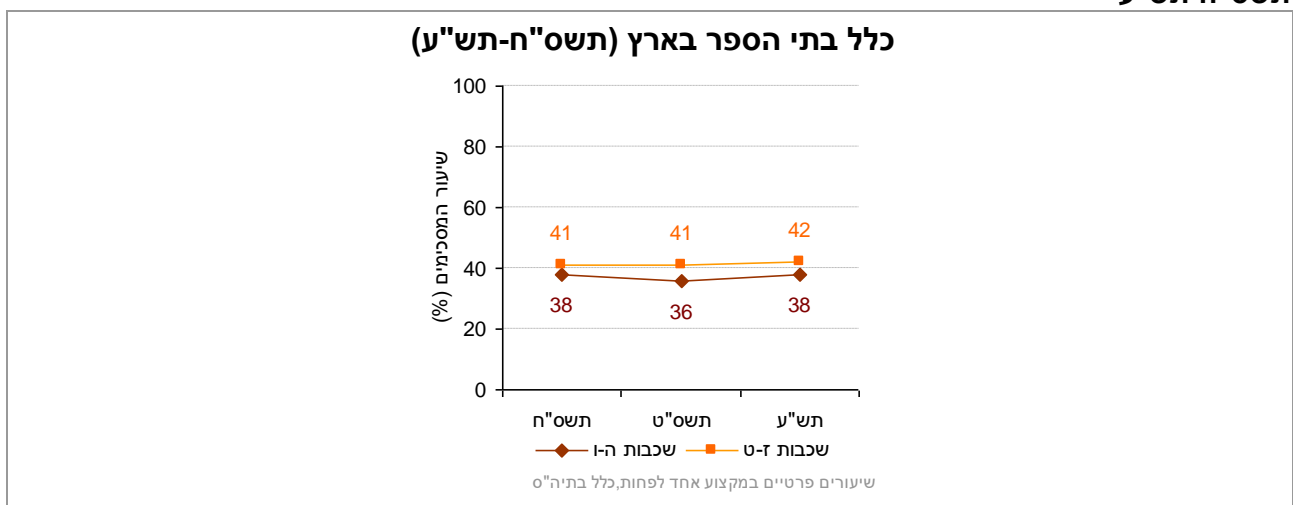
תרשים 30: דיווחי התלמידים על היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תש"ע

ה. היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושכבות גיל

בתרשים 31 מוצגים נתונים על היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב בקרב התלמידים בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 31: דיווחי התלמידים על היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

דיווחי מורים - אקלים בית ספרי

א. שביעות רצון של המורים מבית הספר

המדד "שביעות רצון של המורים מבית הספר" מבקש לבחון את מידת שביעות רצונם של המורים מהעבודה בבית הספר ומהתנהלות בית הספר, על-פי דיווחיהם. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: שביעות רצון של המורים מבית הספר
שביעות רצון מהעבודה בביה"ס
א. "את שבעת רצון מעבודתך כמורה"
ב. "את לא חשה שהתעייפת מעבודת ההוראה" *
ג. "את לא חשה שמוטל עלייך עומס עבודה כבד מדי"
שביעות רצון מהתנהלות ביה"ס
א. "את שבעת רצון מהתנהלות ביה"ס"
ב. "בבית הספר עושים פעולות רבות כדי שלתלמידים יהיה נעים לשהות בו"
ג. "בבית הספר עושים פעולות רבות כדי שלמורים יהיה נעים לשהות בו"
ד. "בבית הספר משתדלים ליצור תנאים שיאפשרו לי להצליח בעבודתי"

* נוסח ההיגדים האלה בשאלון היה "את חשה שהתעייפת מעבודת ההוראה" ו"את חשה שמוטל עלייך עומס עבודה כבד מדי". לצורך הדיווח הם נוסחו מחדש כך שערך גבוה יותר בהיגד ישקף מצב רצוי יותר, בדומה לשאר ההיגדים במדד זה.

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

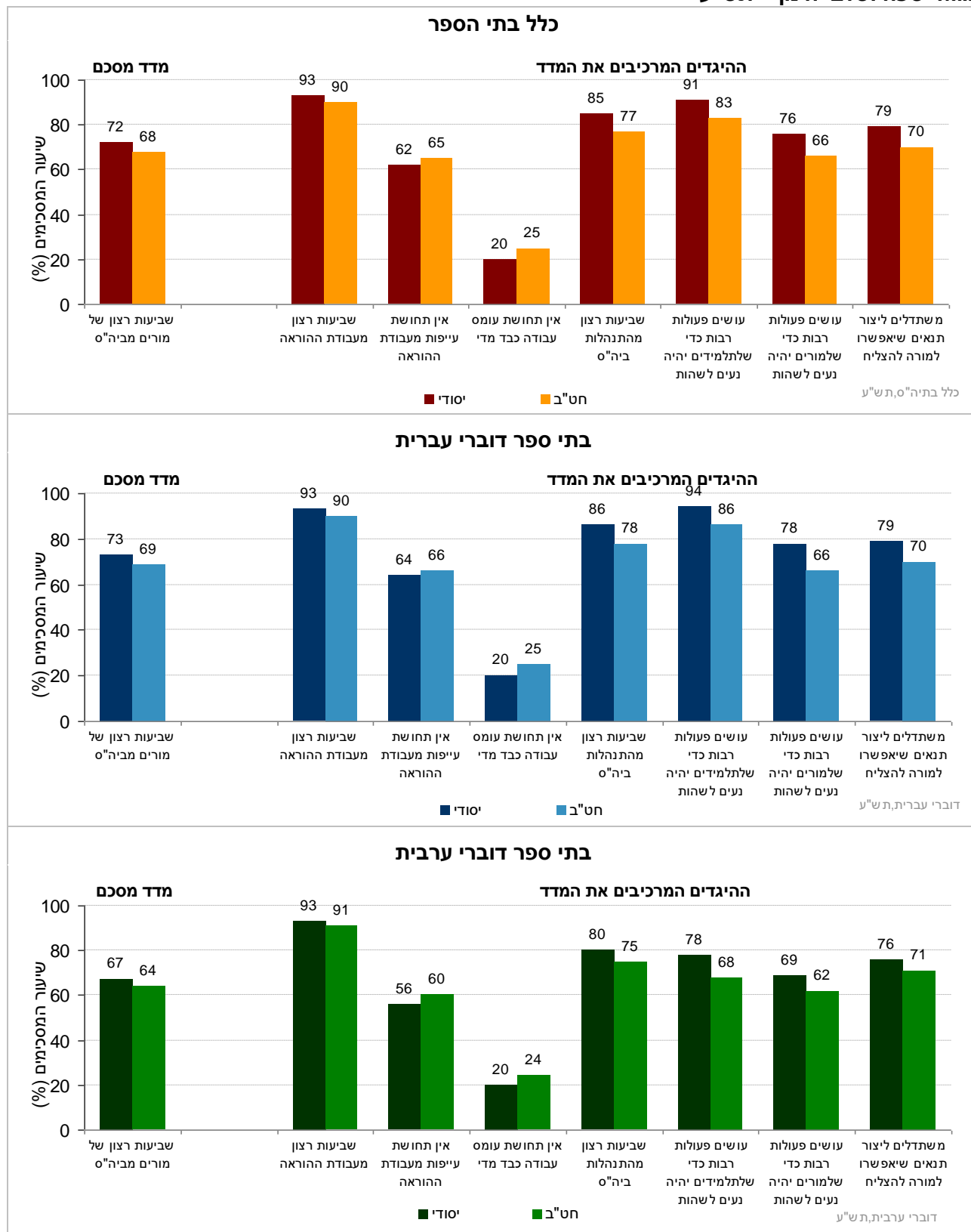
עיון בתרשימים 32 ו-33 ובלוח 15 המופיע בנספח 3.1 מעלה כי:

- בסך הכול, 71% מהמורים מדווחים על שביעות רצון מעבודתם בבית הספר. התבוננות במרכיבי המדד מעלה שרבים מהמורים, בשני מגזרי השפה ובשתי שכבות הגיל, מדווחים כי הם מרוצים מעבודתם כמורים (92%) ומעריכים את מאמצי בית הספר ליצירת אקלים חיובי לתלמידים (88%) ולמורים (72%). 65% מדוברי העברית ו-57% מדוברי הערבית מדווחים שלא התעייפו מעבודת ההוראה, אך רק כחמישית מהמורים מדווחים כי הם אינם חשים עומס יתר בעבודתם.
- מורים בבתי ספר יסודיים מדווחים על שביעות רצון מבית הספר בשיעור גבוה יותר באופן משמעותי (72%) בהשוואה למורים בחט"ב (68%).
- מורים בבתי ספר דוברי עברית מדווחים על שביעות רצון בשיעור גבוה יותר באופן משמעותי (72%) בהשוואה למורים בבתי ספר דוברי ערבית (66%).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי לא נרשמו מגמות בולטות במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - בבתי הספר היסודיים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה יציבות בנתוני המדד. בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה בתשס"ט יציבות, ובתש"ע חלה ירידה קלה מאוד של 2%.
 - בחטיבות הביניים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית חלה בתשס"ט עלייה קלה מאוד של 2%, ובתש"ע נשאר המדד ללא שינוי. בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בתשס"ט עלייה קלה מאוד של 2%, והמדד נשאר ללא שינוי בתש"ע.

1א. נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע

בתרשים 32 מוצגים נתוני המדד המסכם "שביעות רצון של המורים מבית הספר" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 3).

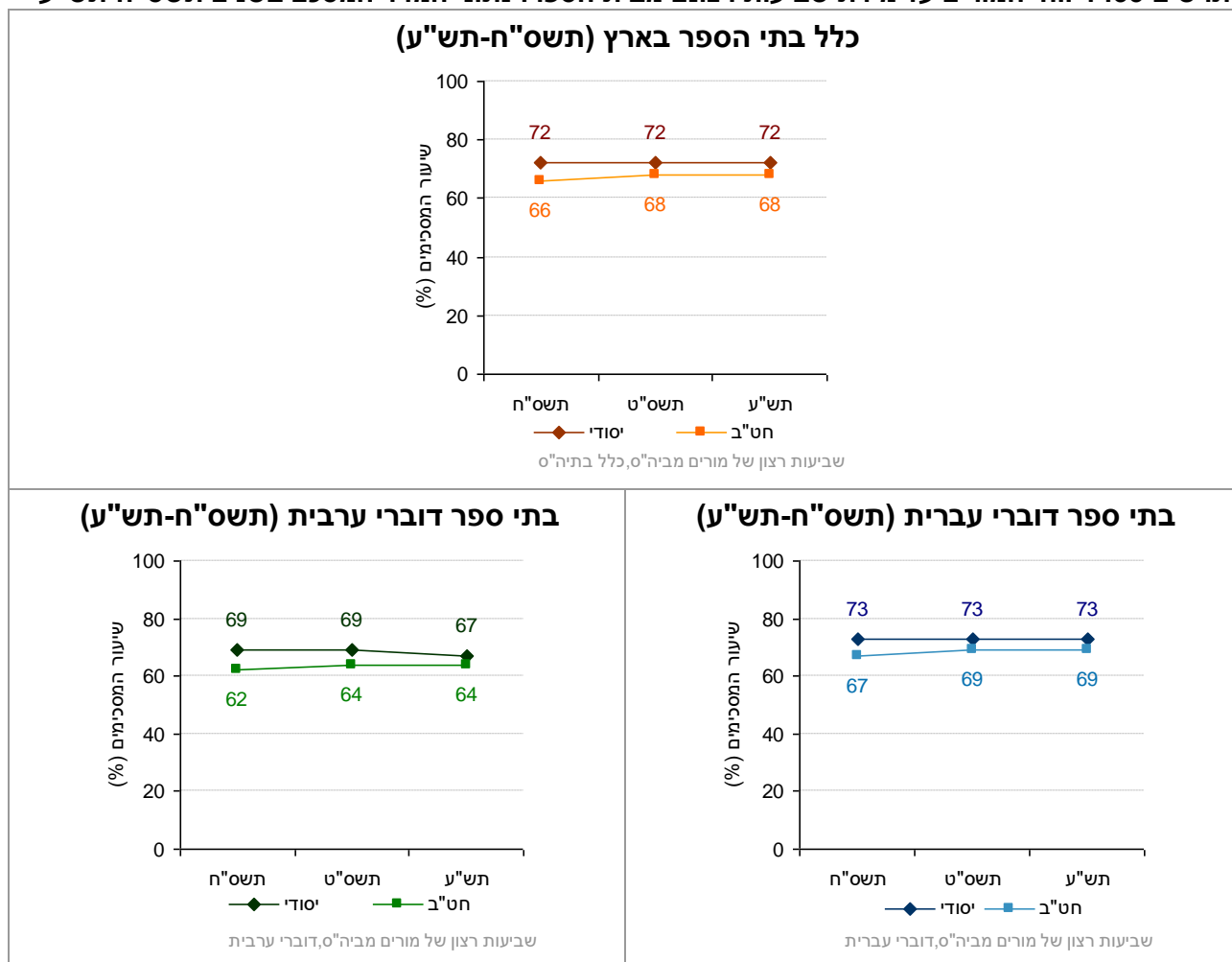
תרשים 32: דיווחי המורים על שביעות רצון מבית הספר: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושלבי חינוך - תש"ע

2א. נתוני המדד המסכם "שביעות רצון של המורים מבית הספר" - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושלב חינוך

בתרשים 33 מוצגים נתונים על מידת שביעות הרצון מבית הספר בקרב המורים בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 33: דיווחי המורים על מידת שביעות רצונם מבית הספר: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ב. יחסים חיוביים בין בית הספר לבין ההורים

המדד "יחסים חיוביים בין בית הספר לבין ההורים" מבקש לבחון את מידת התקשורת ואת מידת המעורבות ושיתוף הפעולה בין ההורים לבין בית הספר, על סמך דיווחי המורים. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: יחסים חיוביים בין בית הספר לבין ההורים
תקשורת בין בית הספר לבין ההורים
א. "בית ספר מיידע את ההורים באופן שוטף על הנעשה בבית הספר"
מעורבות הורים בהחלטות לגבי העשייה הבית-ספרית
ב. "הורי תלמידים מן הכיתה נוטלים חלק בפעולות כיתתיות"
ג. "הורים של תלמידים בכיתתך מרבים לסייע לבית הספר בהיבטים ארגוניים כמו: ארגון אירועים, מסיבות, שיפור חזות וכו"
ד. "נציגי ההורים שותפו בתהליך קבלת ההחלטות לגבי המדיניות הבית-ספרית"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

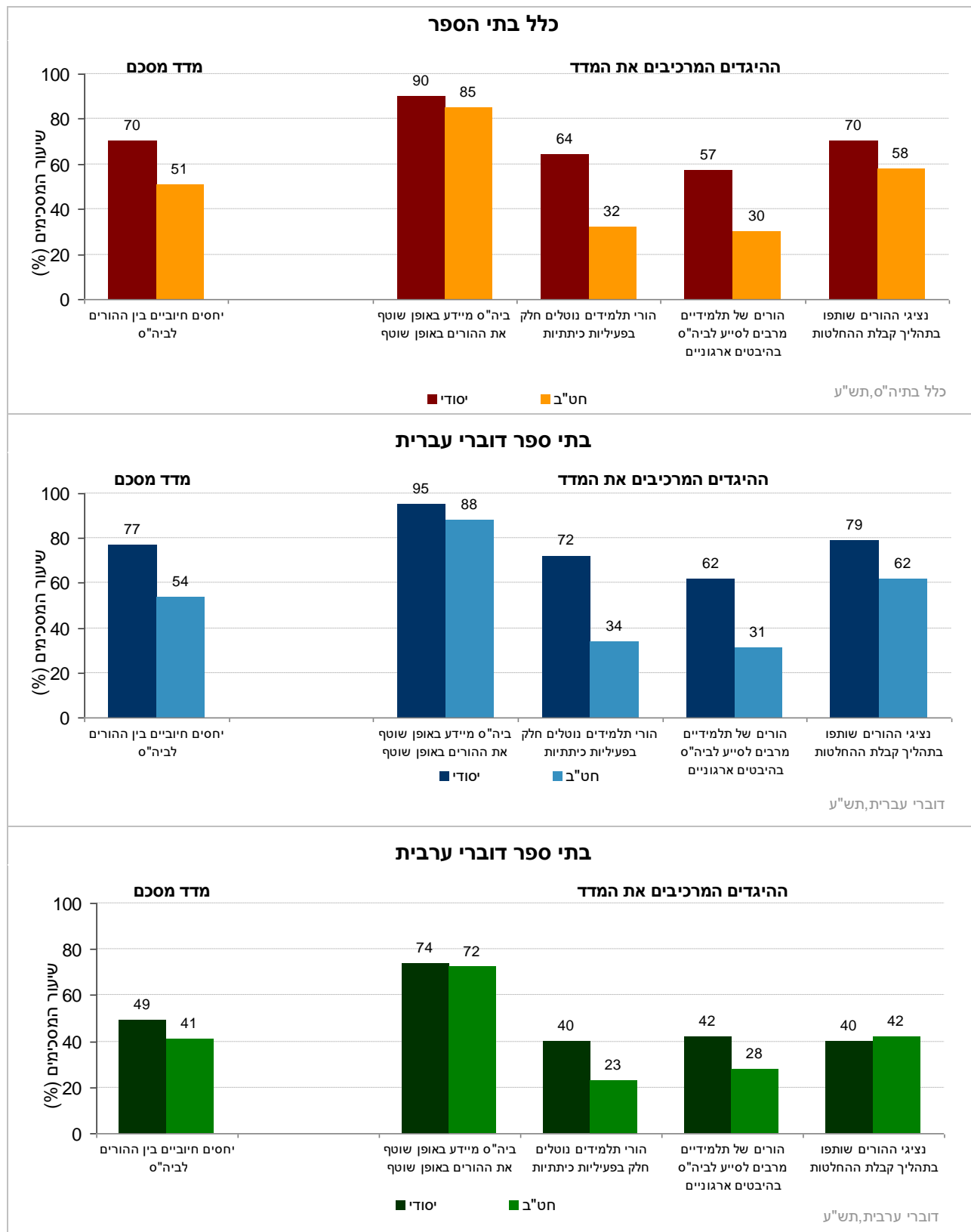
עיון בתרשימים 34 ו-35 ובלוח 16 המופיע בנספח 3.2 מעלה כי:

- בסך הכול, כשני שלישים מכלל המורים שרואינו מדווחים על יחסים חיוביים בין בית הספר לבין הורי התלמידים. בדיקה ממוקדת יותר של תשובות המורים על ההיגדים השונים המרכיבים את המדד מגלה כי המורים סבורים שבית הספר ממלא את חלקו ביחסי הגומלין עם ההורים (88% מהמורים מדווחים כי בתי הספר מעדכנים את ההורים באופן שוטף, ו-66% מדווחים שבית הספר משתף את ההורים בתהליכי קבלת החלטות), ולעומת זאת שיעור נמוך בהרבה מדווחים כי ההורים ממלאים את חלקם ומשתתפים בעשייה הבית-ספרית (54% מהמורים מדווחים שההורים משתתפים בפעילויות כיתתיות, ו-48% מדווחים שההורים מסייעים לבית הספר בהיבטים ארגוניים).
- פערים משמעותיים נרשמו לפי שכבות הגיל של בית הספר: מורים בבתי ספר יסודיים מדווחים בשיעור גבוה יותר על יחסים חיוביים עם ההורים (70%), בהשוואה למורים בחטיבות ביניים (51%).
- פערים משמעותיים נרשמו גם בהשוואה על-פי מגזר שפה: מורים בבתי ספר דוברי עברית מדווחים בשיעור גבוה יותר על יחסים חיוביים עם ההורים (69%), בהשוואה למורים בבתי ספר דוברי ערבית (47%).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה יציבות או ירידה קלה במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - בבתי הספר היסודיים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית לא נמצא שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ח חלה ירידה של 2%, ובתש"ע - עלייה של 3%; בסה"כ עלייה של 1%). בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית חלה ירידה קלה בין תשס"ח לתש"ע, אך מגמה זו אינה עקבית (בתשס"ח חלה עלייה של 4%, ובתש"ע - ירידה של 7%; בסה"כ ירידה של 3%).
 - בחטיבות הביניים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית חלה ירידה קלה מאוד בין תשס"ח לתש"ע, אך המגמה אינה עקבית (בתשס"ח חלה ירידה של 5%, ובתש"ע - עלייה של 3%; בסה"כ ירידה של 2%). בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית לא נמצא שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ח חלה עלייה של 3%, ובתש"ע - ירידה של 4%; בסה"כ ירידה של 1%).

ב. נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע

בתרשים 34 מוצגים נתוני המדד המסכם "יחסים חיוביים בין בית הספר וההורים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 3).

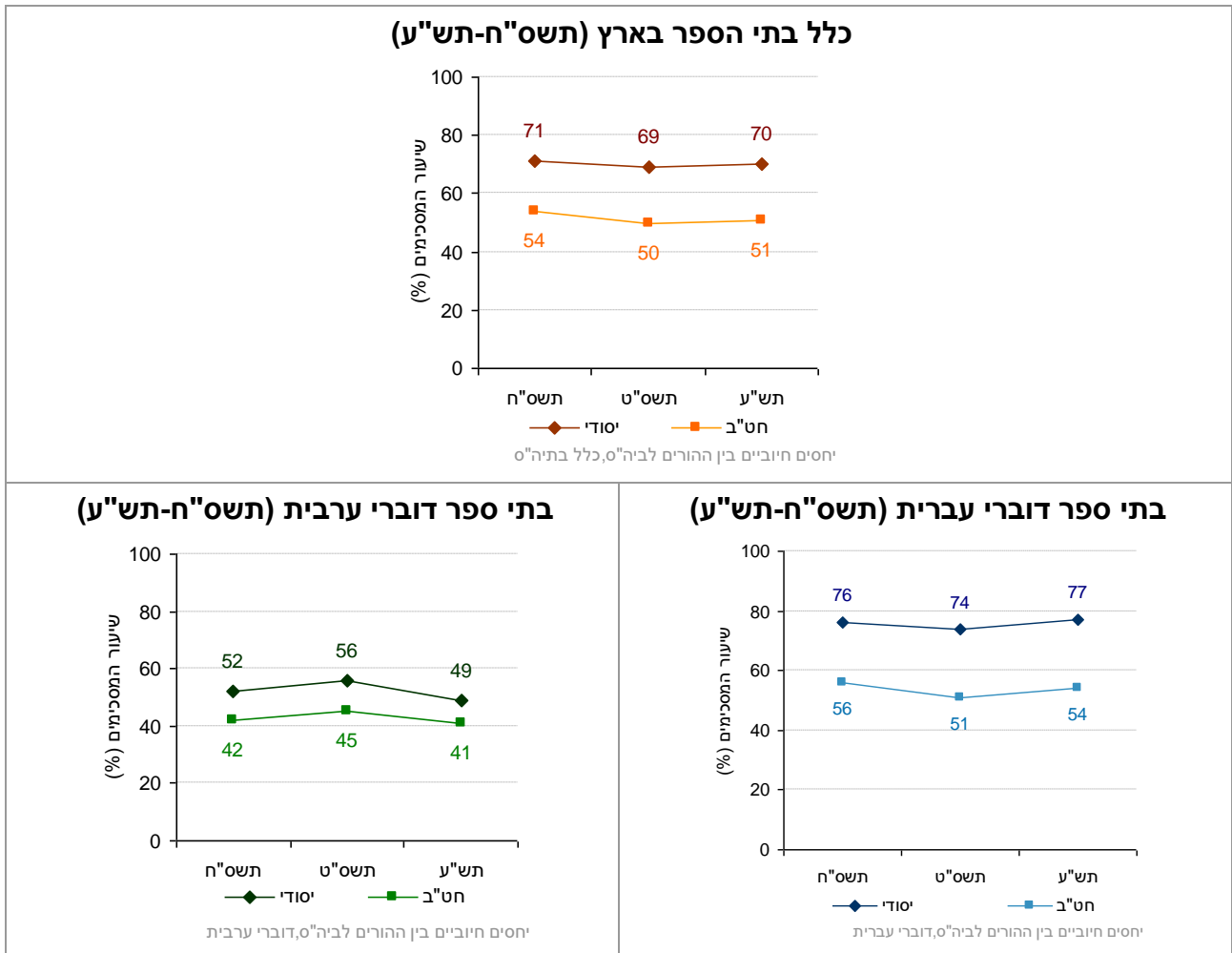
תרשים 34: דיווחי המורים על יחסים חיוביים בין בית הספר וההורים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושלבי חינוך - תש"ע

ב2. נתוני המדד המסכם "יחסים חיוביים בין בית הספר וההורים" - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושלב חינוך

בתרשים 35 מוצגים נתונים על יחסים חיוביים בין בית הספר וההורים בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 35: דיווחי המורים על יחסים חיוביים בין בית הספר וההורים: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ג.התערבות יתר של ההורים

המדד "התערבות יתר של ההורים" מבקש לבחון את מידת המעורבות השלילית של ההורים בנעשה בבית הספר, על פי דיווחי המורים. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: התערבות יתר של ההורים
א. "יש הורים של תלמידים בכיתה שמתייחסים בחוסר כבוד למורים"
ב. "ההורים של התלמידים בכיתה מנסים להשפיע גם בדברים שאינם מבינים או אינם מכירים"
ג. "הורי התלמידים מן הכיתה מפעילים לחץ מוגזם על ביה"ס"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

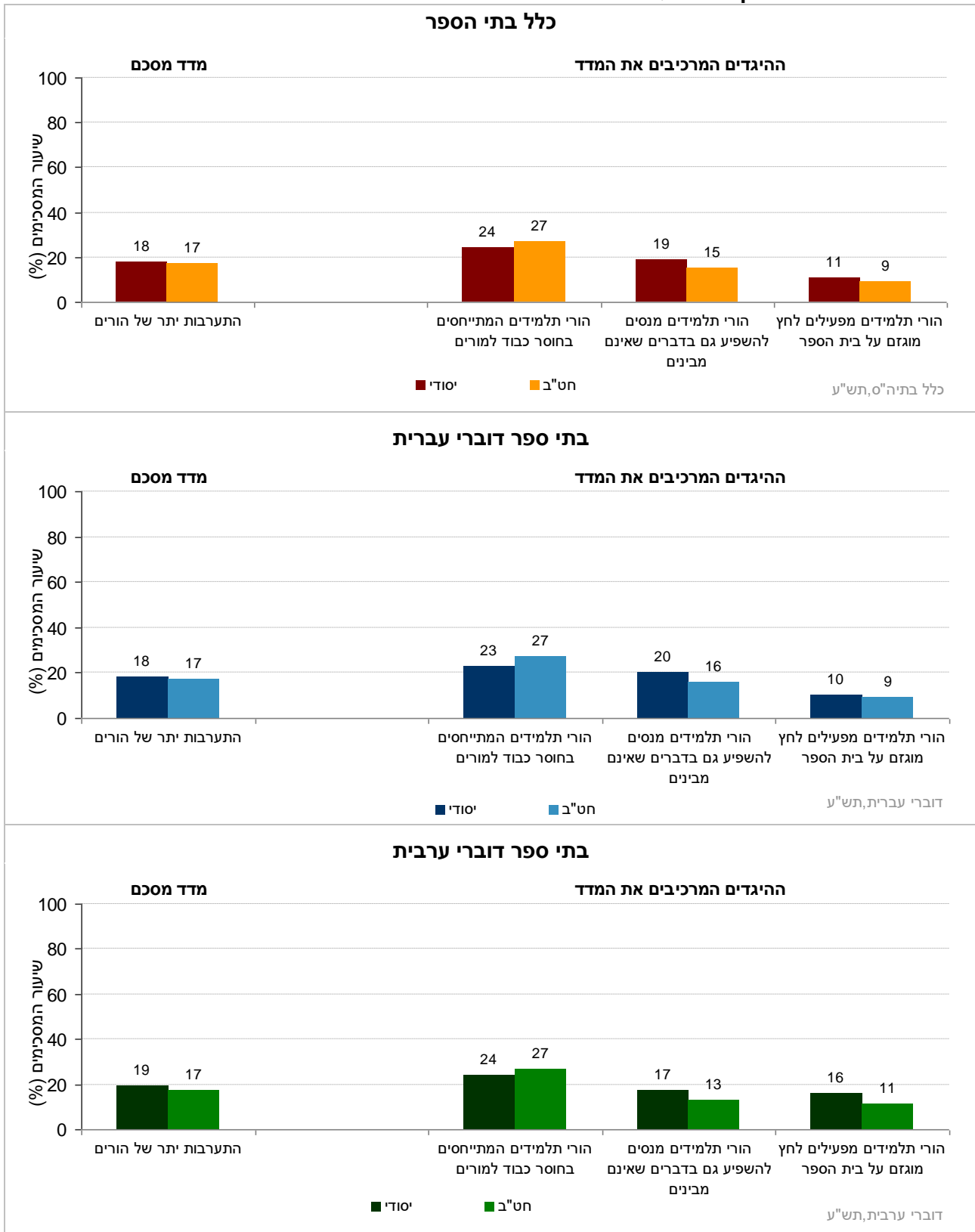
עיון בתרשימים 36 ו-37 ובלוח 17 המופיע בנספח 3.3 מעלה כי:

- באופן כללי, 18% מהמורים מדווחים על התערבות יתר של ההורים בנעשה בבית הספר, התערבות מהסוג שאינו מכבד את המורים ואת בית הספר ופוגע בעבודתם.
- שיעורים דומים מאוד של מורים בבתי ספר יסודיים ובחטיבות ביניים דיווחו על התערבות יתר של הורים (18% ו-17%, בהתאמה), והבדלים קלים מאוד נרשמו בהשוואה בין מורים בבתי ספר דוברי עברית לבין עמיתיהם בבתי ספר דוברי ערבית (17% ו-19%, בהתאמה).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה במדד זה תנועתיות, ללא מגמה ברורה בשלב זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - בבתי הספר היסודיים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית לא נמצא שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 5%, ובתש"ע - ירידה של 5%; בסה"כ ללא שינוי). גם בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית לא נמצא שינוי של ממש בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 2%, ובתש"ע - ירידה של 2%; בסה"כ ללא שינוי).
 - בחטיבות הביניים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה, אך ירידה זו אינה עקבית (בתשס"ט חלה עלייה של 4%, ובתש"ע - ירידה של 7%; בסה"כ ירידה של 3%). בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע עלייה קלה מאוד (בתשס"ט חלה עלייה של 2%, ובתש"ע - ללא שינוי; בסה"כ עלייה של 2%).

ג1. נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע

בתרשים 36 מוצגים נתוני המדד המסכם "התערבות יתר של ההורים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 3).

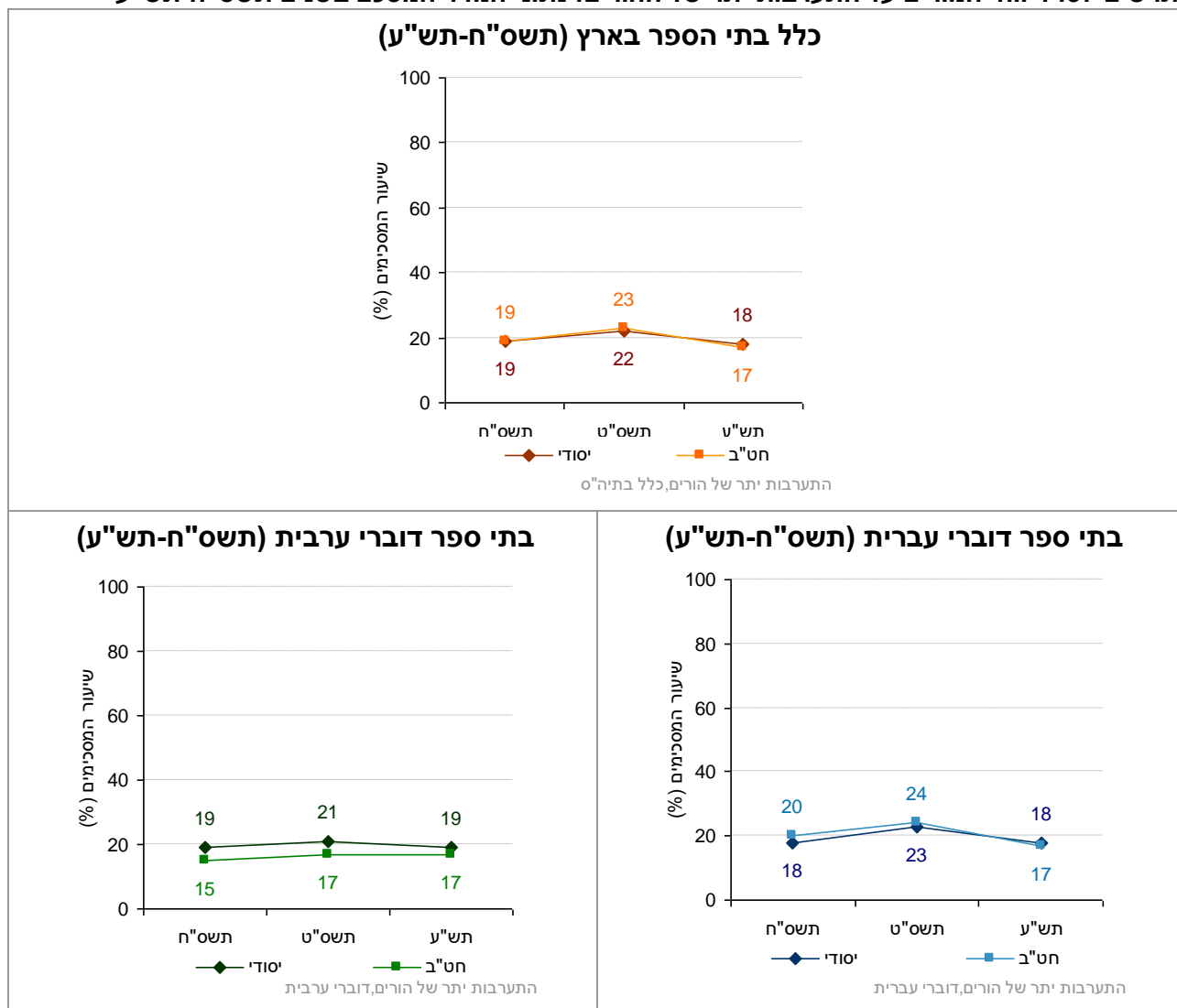
תרשים 36: דיווחי המורים על התערבות יתר של ההורים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושלבי חינוך - תש"ע

ג2. נתוני המדד המסכם "התערבות יתר של ההורים" - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושלב חינוך

בתרשים 37 מוצגים נתונים על היחסים השליליים בין בית הספר לבין ההורים בשנים תשס"ח-תש"ע, לפי דיווחי המורים.

תרשים 37: דיווחי המורים על התערבות יתר של ההורים: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ד. יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה

המדד "יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה לפי דיווחי מורים" מבקש לבחון את היחסים הבין אישיים בקרב המורים, מתוך הבנה כי בית הספר משמש להם גם מקום למפגש חברתי וליצירת קשרים בין אישיים. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה לפי דיווחי מורים
יחסים בין-אישיים בין המורים
א. "יש אווירה טובה בין המורים בבית הספר"
ב. "לא קורה הרבה פעמים שיש מתח בין המורים בבית הספר"
ג. "כשיש לך בעיה אישית, אתה יכול לסמוך על מורים אחרים שיעזרו לך"
ד. "למורים בבית הספר איכפת אחד מהשני, ולא רק במישור המקצועי"
יחסים אישיים עם המנהל
ה. "מנהל בית הספר מתעניין במורים באופן אישי, ולא רק במישור המקצועי"
ו. "המנהל מגלה אכפתיות כלפי המורים"
ז. "הדלת של המנהל תמיד פתוחה עבור המורים"
ח. "כשיש לך בעיה אישית אתה תמיד יכול לפנות למנהל"

* נוסח ההיגד בשאלון היה "הרבה פעמים קורה שיש מתח בין המורים בבית הספר" לצורך הדיווח ההיגד נוסח מחדש כך שערך גבוה יותר בהיגד ישקף מצב רצוי יותר, בדומה לשאר ההיגדים במדד זה.

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

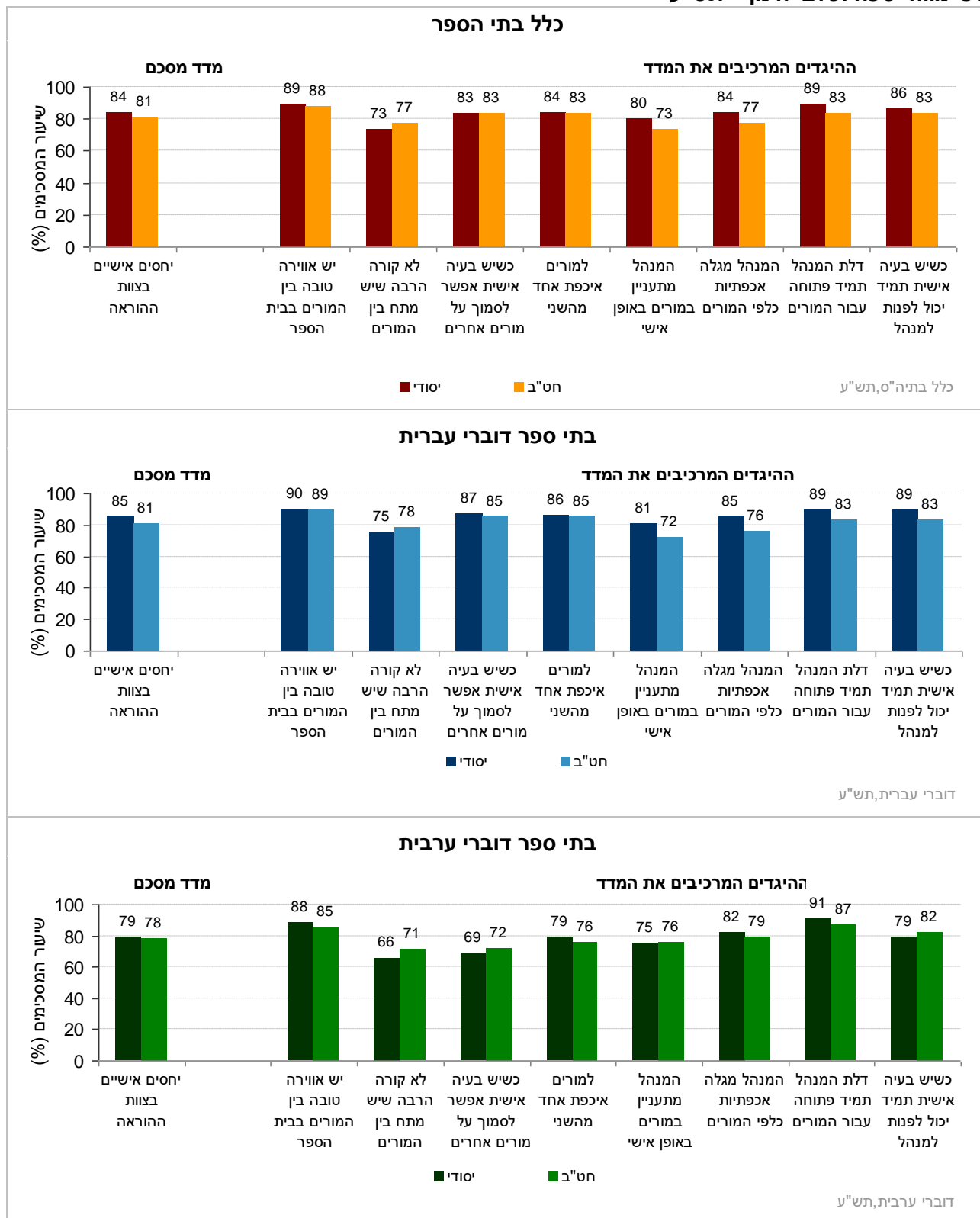
עיון בתרשימים 38 ו-39 ובלוח 18 המופיע בנספח 3.4 מעלה כי:

- בסך הכול, למעלה מ-80% מכלל המורים שרואינו מדווחים על יחסים בין-אישיים בין המורים.
- שיעורים דומים מאוד של מורים בבתי ספר יסודיים ובחטיבות ביניים דיווחו על יחסים בין אישיים בין המורים (84% ו-81%, בהתאמה), והבדלים משמעותיים נרשמו בהשוואה בין מורים בבתי ספר דוברי עברית לבין עמיתיהם בבתי ספר דוברי ערבית (84% ו-78%, בהתאמה).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה במדד יציבות. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - בבתי הספר היסודיים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית חלה ירידה קלה מאוד בין תשס"ח לתש"ע (בסה"כ ירידה של 2%). בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה קלה מאדבין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה ירידה של 2%, ובתש"ע – חלה עלייה של 4%; בסה"כ עלייה של 2%).
 - בחטיבות הביניים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית לא חל שינוי משמעותי בין תשס"ח לתש"ע. בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בסה"כ עלייה של 3%).

1. נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע

בתרשים 38 מוצגים נתוני המדד המסכם "יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה לפי דיווחי מורים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפרוט נוסף ר' נספח 3).

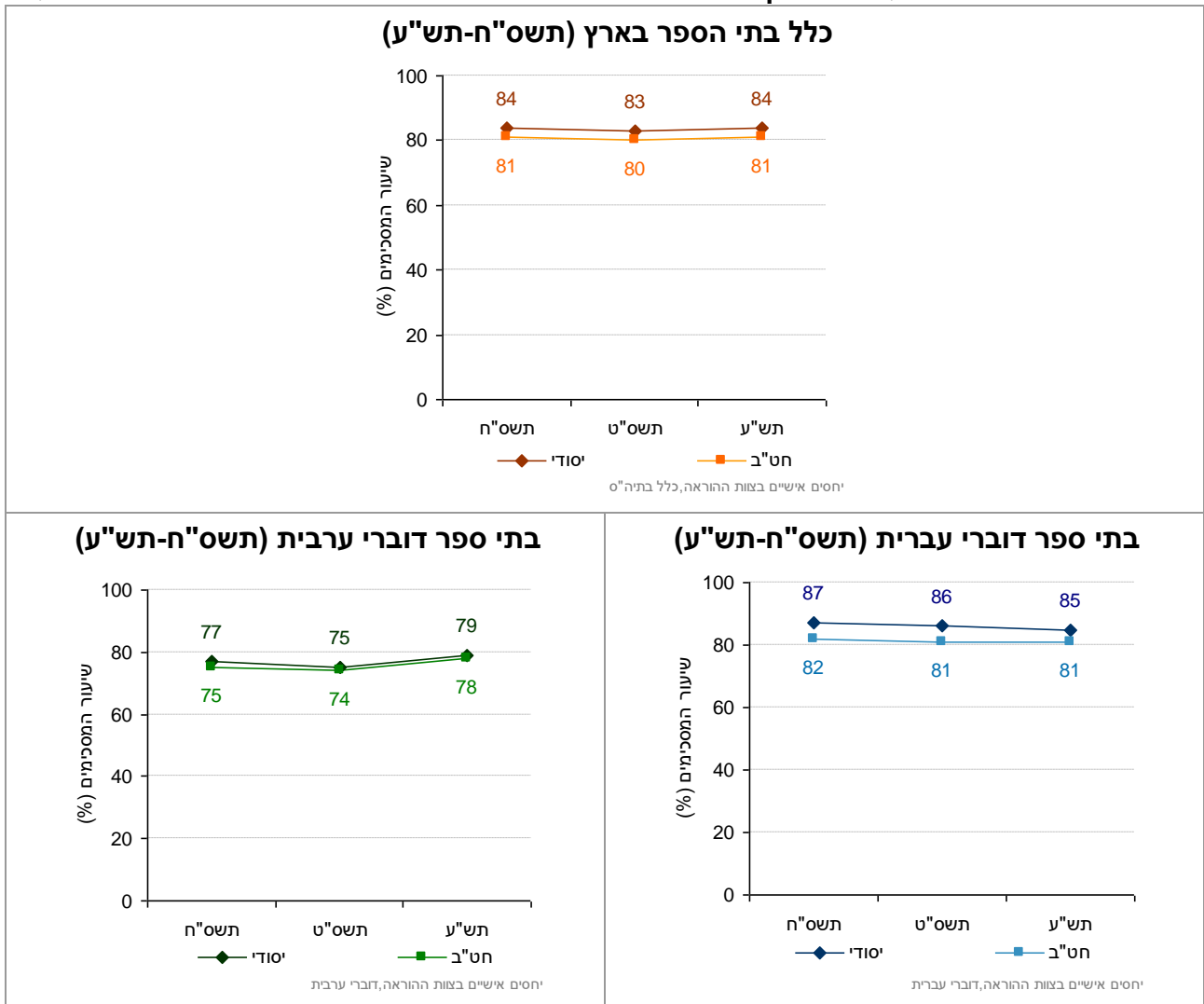
תרשים 38: דיווחי המורים על יחסים אישיים בצוות ההוראה: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושלבי חינוך - תש"ע

2. נתוני המדד המסכם "יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה לפי דיווחי מורים" - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושלב חינוך

בתרשים 39 מוצגים נתונים על יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 39: דיווחי המורים על יחסים בין-אישיים בצוות ההוראה: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ה. תחושת מוגנות של המורים

בפרק זה יוצגו נתונים בדבר תחושת המוגנות של המורים בעת עבודתם בבית הספר. תחושה זו נבדקת באמצעות שני היגדים המשקפים את המידה שבה המורים חשים מאוימים מצד הורים ומצד תלמידים (בנושא זה לא חושב מדד מסכם, והנתונים של כל אחד מההיגדים מוצגים בנפרד). להלן פירוט ההיגדים כפי שהם מוצגים בשאלון:

א. "מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד הורים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו"

ב. "מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד תלמידים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו"

הסבר על אופן החישוב ר' בנספח 1.1.

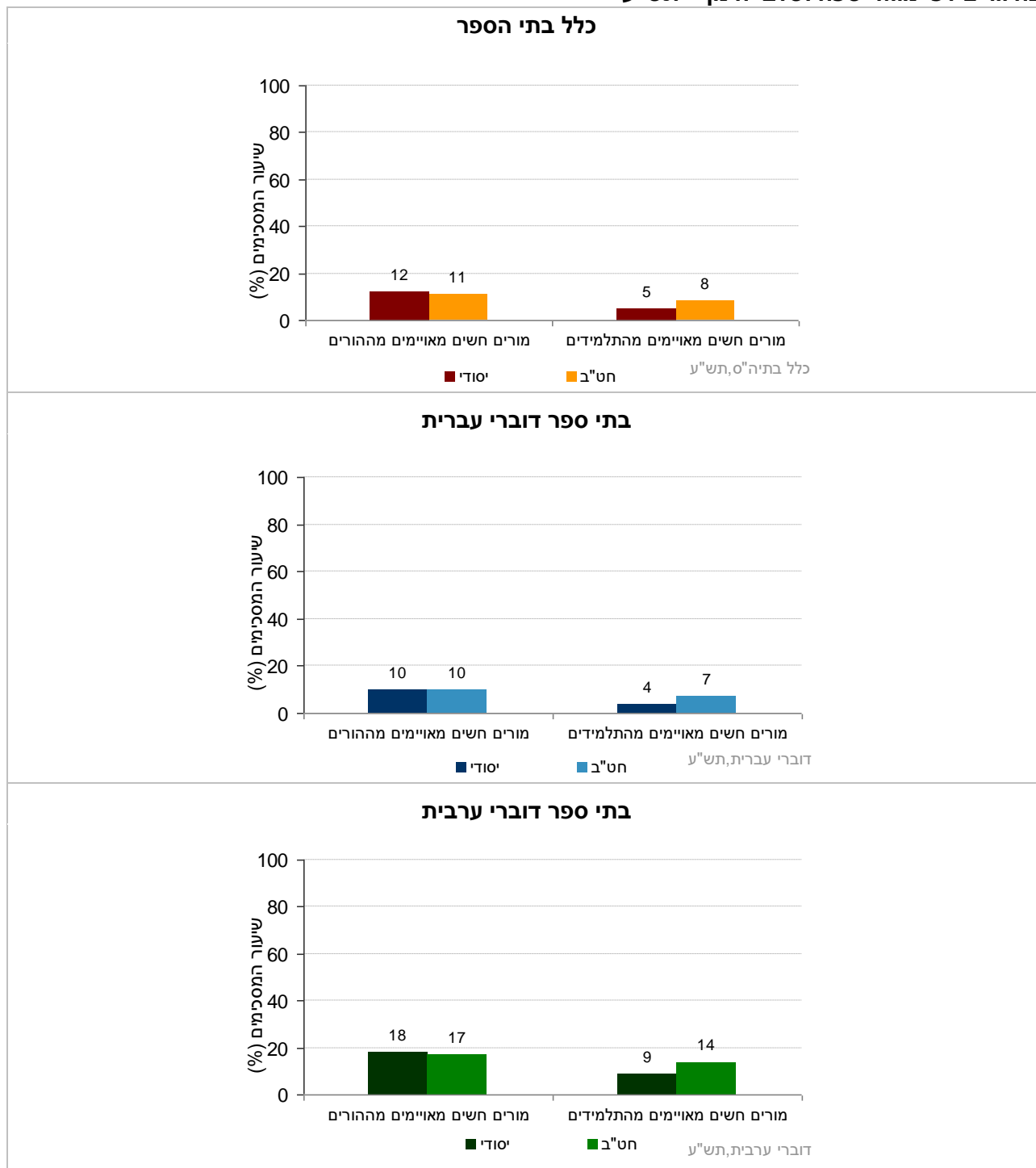
עיון בתרשימים 40, 41 ו-42 ובלוח 19 המופיע בנספח 3.5 מעלה כי:

- בסך הכול, 11% מהמורים מדווחים שהם חשים מאוימים מצד הורים ו-6% מדווחים שהם חשים מאוימים מצד תלמידים.
- שיעור המורים החשים מאוימים מצד הורים דומה מאוד בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים, אך נראה כי עם העלייה בשלבי הגיל של המוסד החינוכי חלה עלייה קלה בשיעור המורים החשים מאוימים מצד תלמידים (מ-5% ל-8%).
- פערים משמעותיים נרשמו בהשוואה לפי מגזר שפה: מורים בבתי ספר דוברי ערבית מדווחים בשיעורים גבוהים יותר, בהשוואה לעמיתיהם בבתי ספר דוברי עברית, על תחושת איום מצד הורים (18% לעומת 10%, בהתאמה) ומצד תלמידים (10% לעומת 5%, בהתאמה).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע מצביעה על ירידה קלה בשיעורי המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד הורים ותלמידים. להלן פירוט לפי שלבי גיל ומגזרי שפה:
 - בבתי הספר היסודיים: בבתי ספר דוברי עברית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה מאוד בשיעור המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד תלמידים (-1%) וכן בשיעור המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד הורים (-1%). בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע עלייה קלה בשיעור המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד תלמידים (+2%), וירידה קלה בשיעור המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד הורים (-2%).
 - בחטיבות הביניים: בבתי ספר דוברי עברית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה מאוד בשיעור המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד הורים (-1%) וכן בשיעור המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד תלמידים (-1%), אך ירידה זו אינה עקבית. בבתי ספר דוברי ערבית חלה בין תשס"ח לתש"ע ירידה קלה בשיעור המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד תלמידים (-2%), וירידה קלה מאוד בשיעור המורים המדווחים כי הם חשים מאוימים מצד הורים (-1%).

1ה. נתוני ההיגדים העוסקים בתחושת המוגנות של המורים בשנה"ל תש"ע

בתרשים 40 מוצגים נתוני ההיגדים "מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד הורים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו'" ו- "מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד תלמידים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו'" בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 3).

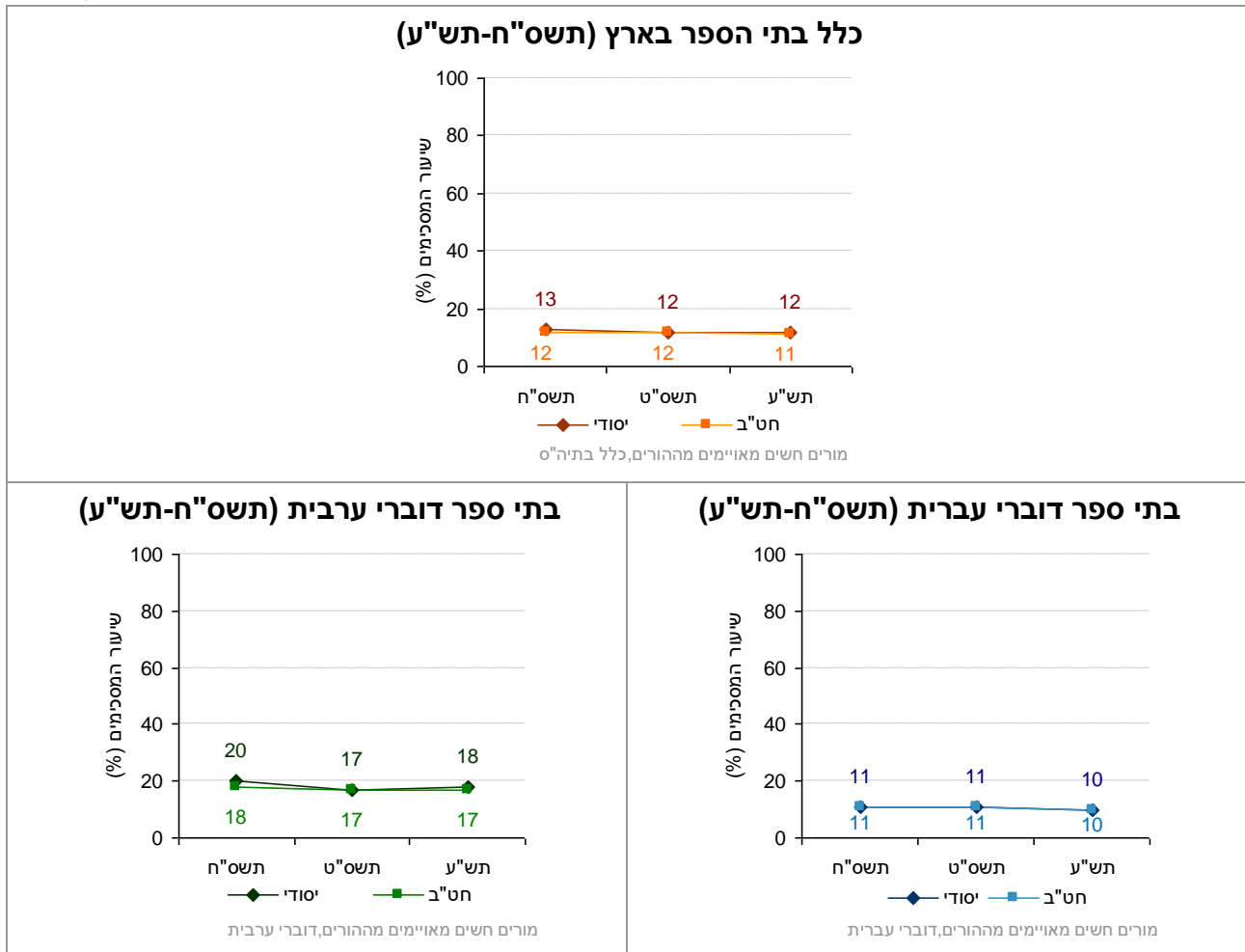
תרשים 40: דיווחי המורים על תחושת איום מצד הורים ותלמידים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושלבי חינוך - תש"ע

ה. תחושת מוגנות של המורים: נתוני ההיגדים, השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושלב חינוך

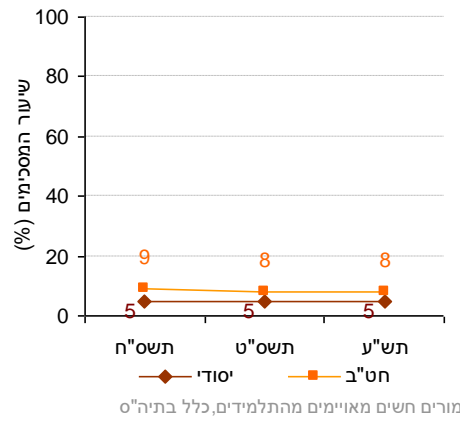
בתרשים 41 מוצגים נתונים על שיעור המורים החשים מאוימים מצד הורים ובתרשים 29 מוצגים נתונים על שיעור המורים החשים מאוימים מצד תלמידים, בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 41: דיווחי המורים כי הם חשים מאוימים מצד הורים: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

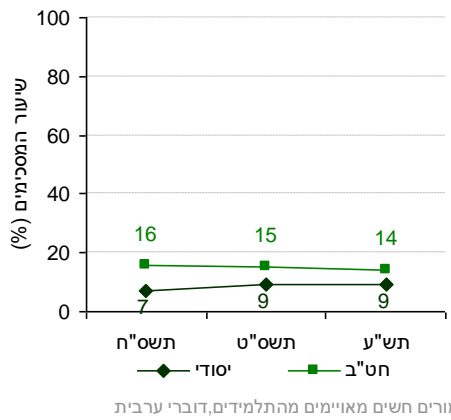

תרשים 42: דיווחי המורים כי הם חשים מאוימים מצד תלמידים: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

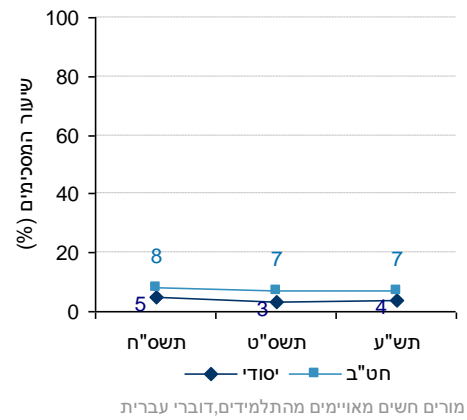
כלל בתי הספר בארץ (תשס"ח-תש"ע)

בתי ספר דוברי ערבית (תשס"ח-תש"ע)

בתי ספר דוברי עברית (תשס"ח-תש"ע)

דיווחי מורים - סביבה פדגוגית

א. הוראה דיפרנציאלית

המדד "הוראה דיפרנציאלית" מבקש לבחון את המידה שבה מורים נוקטים באסטרטגיות הוראה דיפרנציאלית המתחשבת בשונות ומותאמת לצורכי התלמיד, על-פי דיווחיהם. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: הוראה דיפרנציאלית בבית הספר
א. "בכיתוך תלמידים שונים לומדים באמצעות חומרי למידה שונים המתאימים להם (כגון חוברות, ספרים, אמצעי המחשה, לומדות, חומרות)"
ב. "את מאפשרת לכל תלמיד בכיתה להתקדם בהתאם לקצב האישי שלו"
ג. "תלמידים בכיתוך עובדים על משימות שונות באופן עצמאי במסגרת השיעור"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

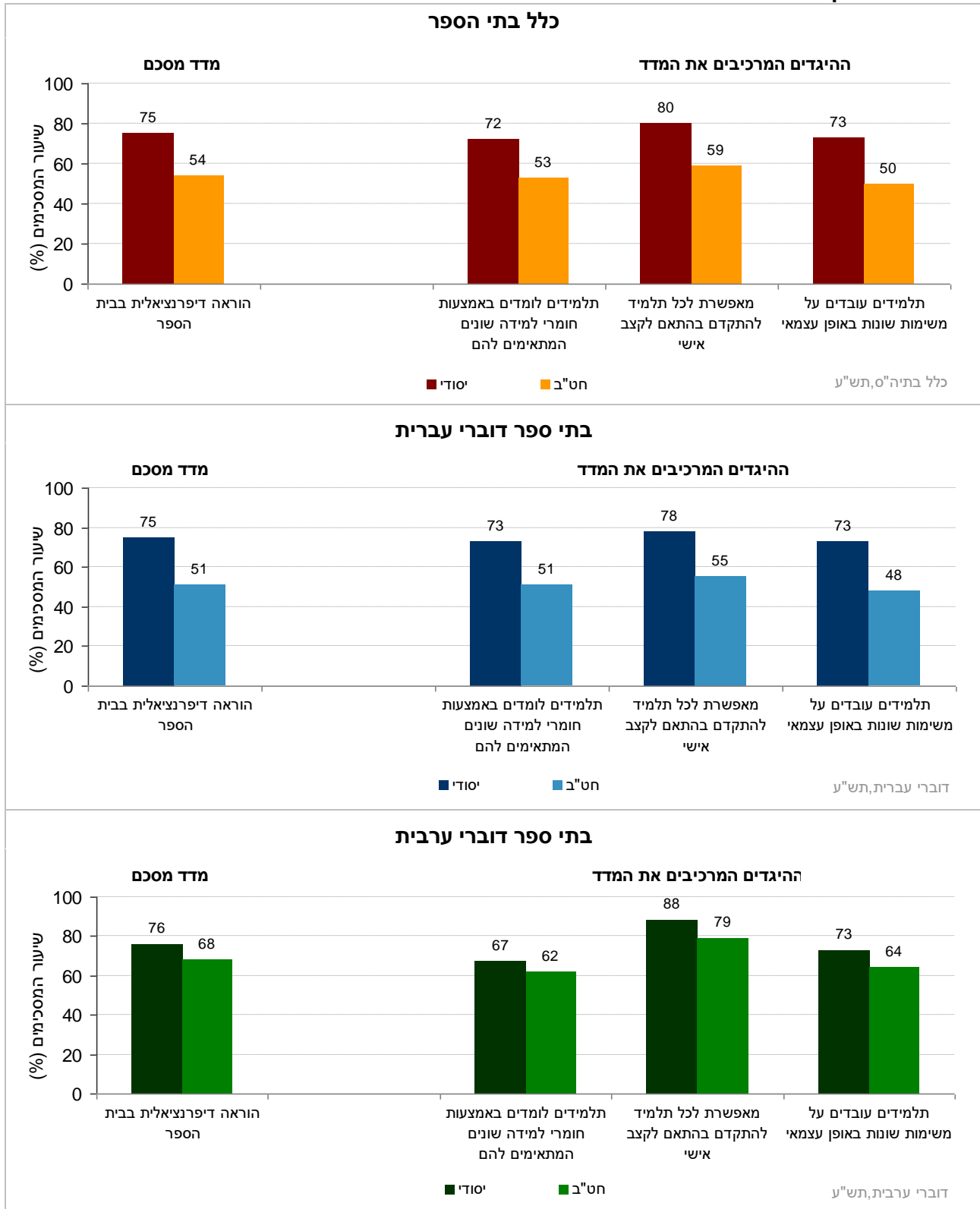
עיון בתרשימים 43 ו-44 ובלוח 20 המופיע בנספח 3.6 מעלה כי:

- בסך הכול, כ-70% מהמורים מדווחים על שימוש בהוראה דיפרנציאלית. מורים בבתי ספר יסודיים מדווחים על שימוש בהוראה דיפרנציאלית בשיעור גבוה יותר באופן משמעותי (75%) בהשוואה למורים בחט"ב (54%).
- מורים בבתי ספר דוברי עברית מדווחים על שימוש בהוראה דיפרנציאלית בשיעור נמוך יותר (66%) בהשוואה למורים בבתי ספר דוברי ערבית (74%).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי לא נרשמו מגמות בולטות במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - בבתי הספר היסודיים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה תנועתיות בנתוני המדד בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה ירידה קלה של 3%, ובתש"ע חלה עלייה קלה מאוד של 2%, בסה"כ ירידה של 1%). בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה יציבות בין תשס"ח לתש"ע.
 - בחטיבות הביניים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית חלה ירידה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה ירידה משמעותית של 4%, ובתש"ע עליה לא משמעותית של 1% סה"כ חלה ירידה של 3%). בבתי ספר דוברי ערבית חלה עלייה קלה בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עליה של 3%, עלייה זו שמרה על יציבות בתש"ע, סה"כ עליה של 3%).

1א. נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע

בתרשים 43 מוצגים נתוני המדד המסכם "הוראה דיפרנציאלית לפי דיווחי המורים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר'נספח 3).

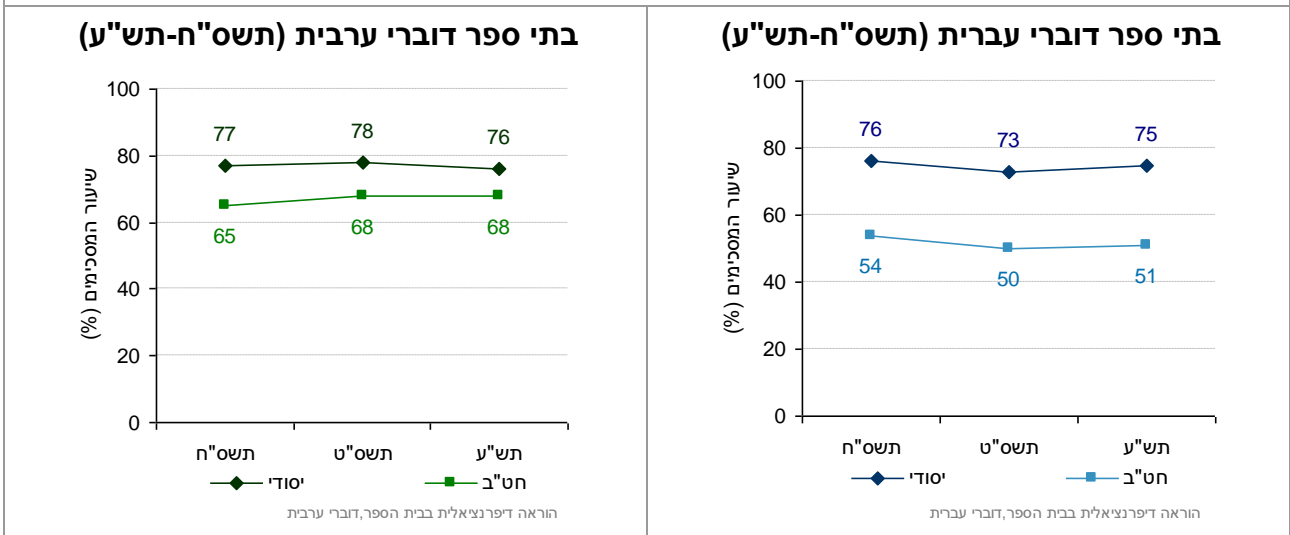
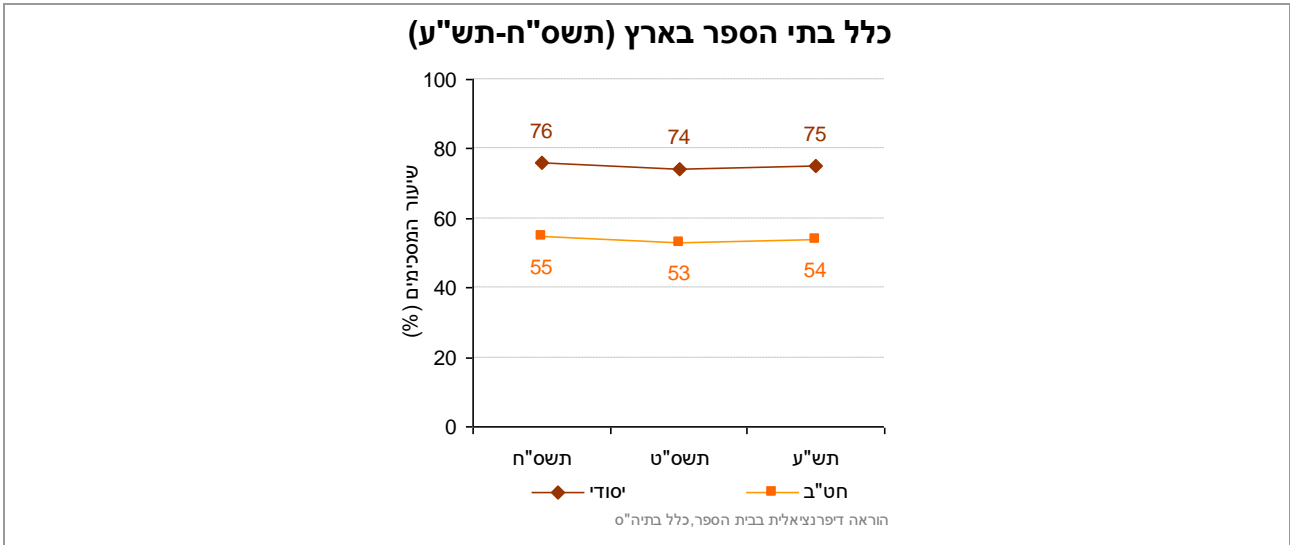
תרשים 43: דיווחי המורים על הוראה דיפרנציאלית: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושלבי חינוך - תש"ע

2. נתוני המדד המסכם "הוראה דיפרנציאלית לפי דיווחי המורים" - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושלב חינוך

בתרשים 44 מוצגים נתונים על מידת שביעות הרצון מבית הספר בקרב המורים בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 44: דיווחי המורים על הוראה דיפרנציאלית: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ב. מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים

המדד "מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים" מבקש לבחון את המידה שבה המורים נותנים משוב פרטני ומפורט לתלמידים בנוגע לתכנון צעדיהם הבאים בלמידה, על-פי דיווחיהם של המורים. להלן פירוט ההיגדים המרכיבים מדד זה כפי שהם מוצגים בשאלון:

המדד המסכם: מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים
א. "כשאת מחזירה עבודות או מבחנים, את כותבת ליד התשובות מה נכון ומה כדאי לשפר"
ב. "את נוהגת להסביר לתלמידים מהכיתה באופן פרטני מה בדיוק עליהם לעשות כדי להשתפר בלימודים"
ג. "את נוהגת לשאול תלמידים מהכיתה באופן ישיר, אם יש משהו שאת יכולה לעשות כדי לעזור להם להצליח יותר בלימודים"

הסבר על אופן חישוב המדד המסכם ר' בנספח 1.1.

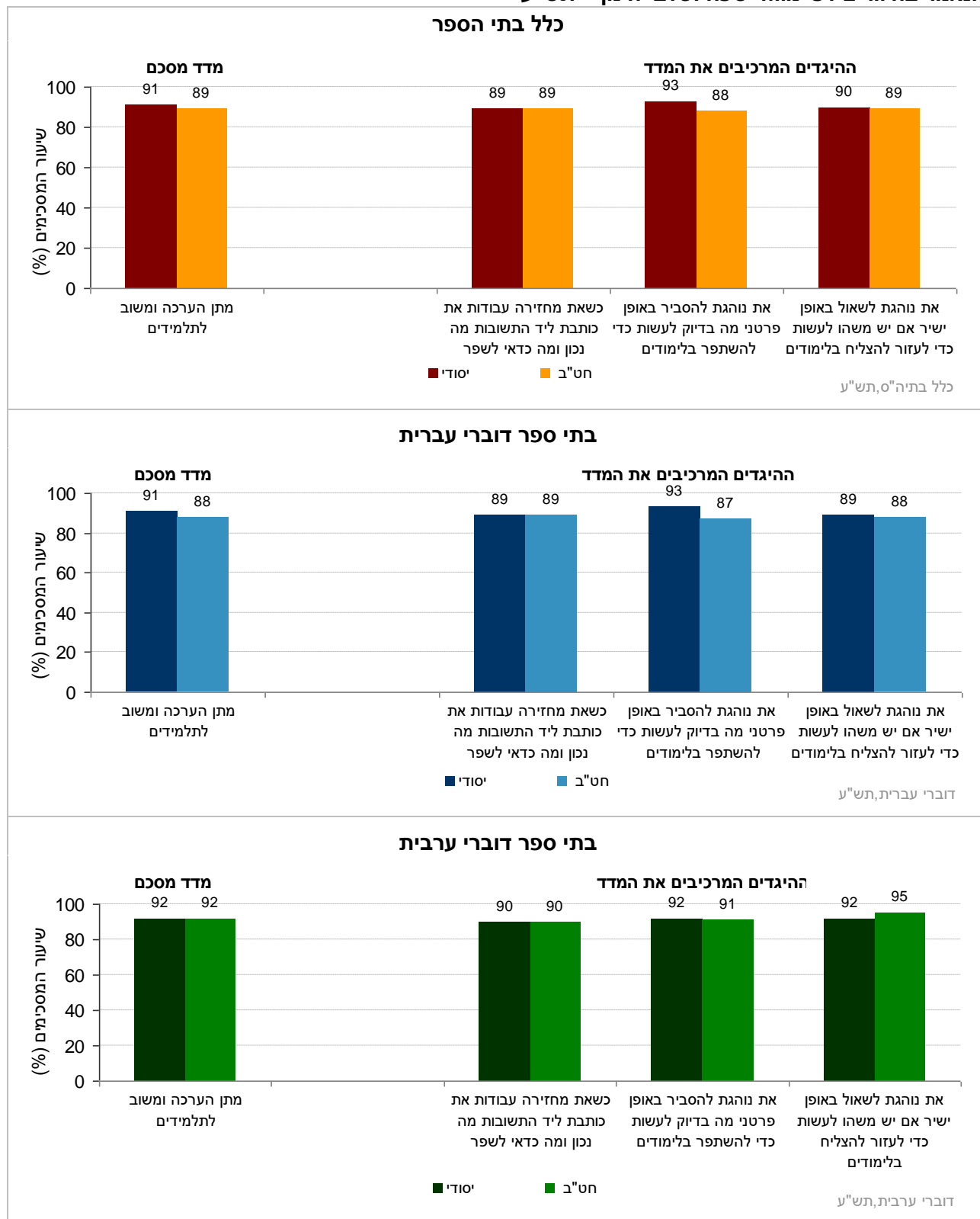
עיון בתרשימים 45 ו-46 ובלוח 21 המופיע בנספח 3.7 מעלה כי:

- בסך הכול, 90% מהמורים מדווחים על מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים. מורים בבתי ספר יסודיים מדווחים באופן דומה על מתן הערכה ומשוב לתלמידיהם, (91%) בהשוואה למורים בחט"ב (89%).
- מורים בבתי ספר דוברי עברית מדווחים בשיעור דומה על מתן הערכה ומשוב לתלמידיהם (90%) בהשוואה למורים בבתי ספר דוברי ערבית (92%).
- השוואה בין תשס"ח לתש"ע: באופן כללי נרשמה עלייה במדד זה. להלן פירוט לפי שכבות גיל ומגזרי שפה:
 - בבתי הספר היסודיים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית נרשמה עלייה קלה מאוד של 2%. בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה עלייה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 3% ובתש"ע חלה עלייה של 4% בה"כ עלייה של 7%).
 - בחטיבות הביניים: בקרב מורים בבתי ספר דוברי עברית חלה יציבות בין תשס"ח לתש"ע. בקרב מורים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה עלייה משמעותית בין תשס"ח לתש"ע (בתשס"ט חלה עלייה של 3% ובתש"ע חלה עלייה של 4% בה"כ עלייה של 7%).

1. נתוני המדד המסכם וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע

בתרשים 45 מוצגים נתוני המדד המסכם "מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים" וההיגדים המרכיבים אותו בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית (לפירוט נוסף ר' נספח 3).

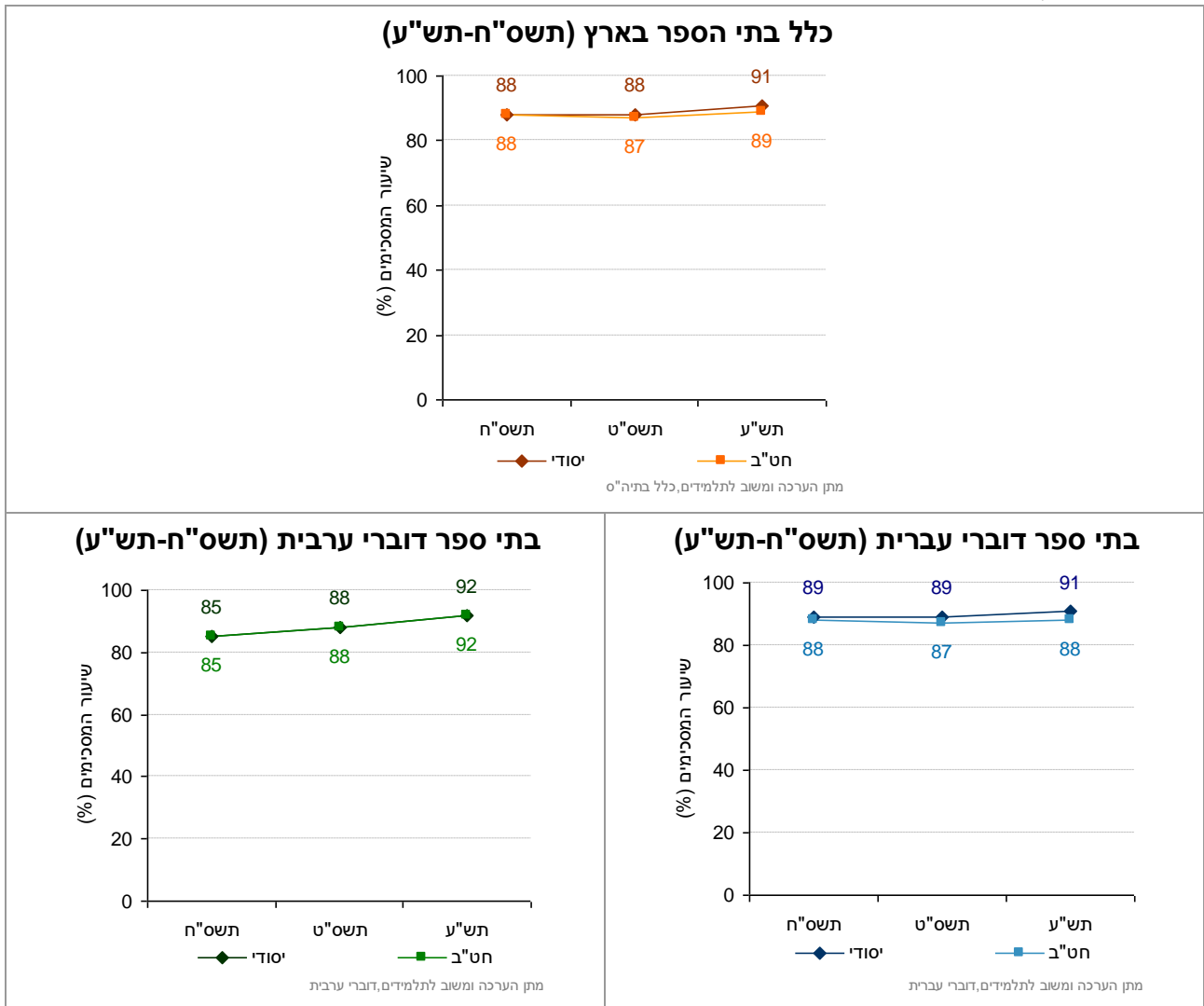
תרשים 45: דיווחי המורים על מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושלבי חינוך - תש"ע

ב. נתוני המדד המסכם "מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים" - השוואה בין שנים לפי מגזר שפה ושלב חינוך

בתרשים 46 מוצגים נתונים על מידת שביעות הרצון מבית הספר בקרב המורים בשנים תשס"ח-תש"ע.

תרשים 46: דיווחי המורים על מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים: נתוני המדד המסכם בשנים תשס"ח-תש"ע

ג. סיבות שמורים מייחסים לחוסר הצלחה של תלמידים בלימודים

הנתונים בפרק זה משקפים את הסיבות שמורים מייחסים להישגים נמוכים של תלמידים בלימודים. האם המורים מייחסים הישגים נמוכים לסיבות חיצוניות שאינן קשורות אליהם, כגון הרקע של התלמידים או יכולותיהם, או שמא הם מייחסים זאת לסיבות הקשורות בבית הספר ובמורים עצמם?

בנושא זה לא מוצגת השוואה רב-שנתית של תשובות המורים, וזאת בשל המורכבות של הצגת ממצאים כאלה ועקב העובדה שלאורך השנים לא חל שינוי של ממש בתפיסות המורים בתחום. בנושא זה לא חושב מדד מסכם, והנתונים של כל אחד מההיגדים מוצגים בנפרד. להלן פירוט ההיגדים כפי שהם מוצגים בשאלון:

סיבות שמורים מייחסים לחוסר הצלחה של תלמידים
א. "רקע חברתי-כלכלי נמוך"
ב. "חוסר השקעה של התלמידים"
ג. "יכולות נמוכות של התלמידים"
ד. "היעדר ידע של מורים או של בית הספר כיצד להתמודד עם קשיי התלמידים"
ה. "חוסר השקעה וחוסר תמיכה מצד ההורים"

שימו לב: החישוב וכן אופן ההצגה של ההיגדים בנושא זה שונים מאופן החישוב וההצגה של מרבית ההיגדים והמדדים האחרים המובאים בדוח. הסבר על אופן החישוב של היגדים אלה ר' בנספח 1.5.

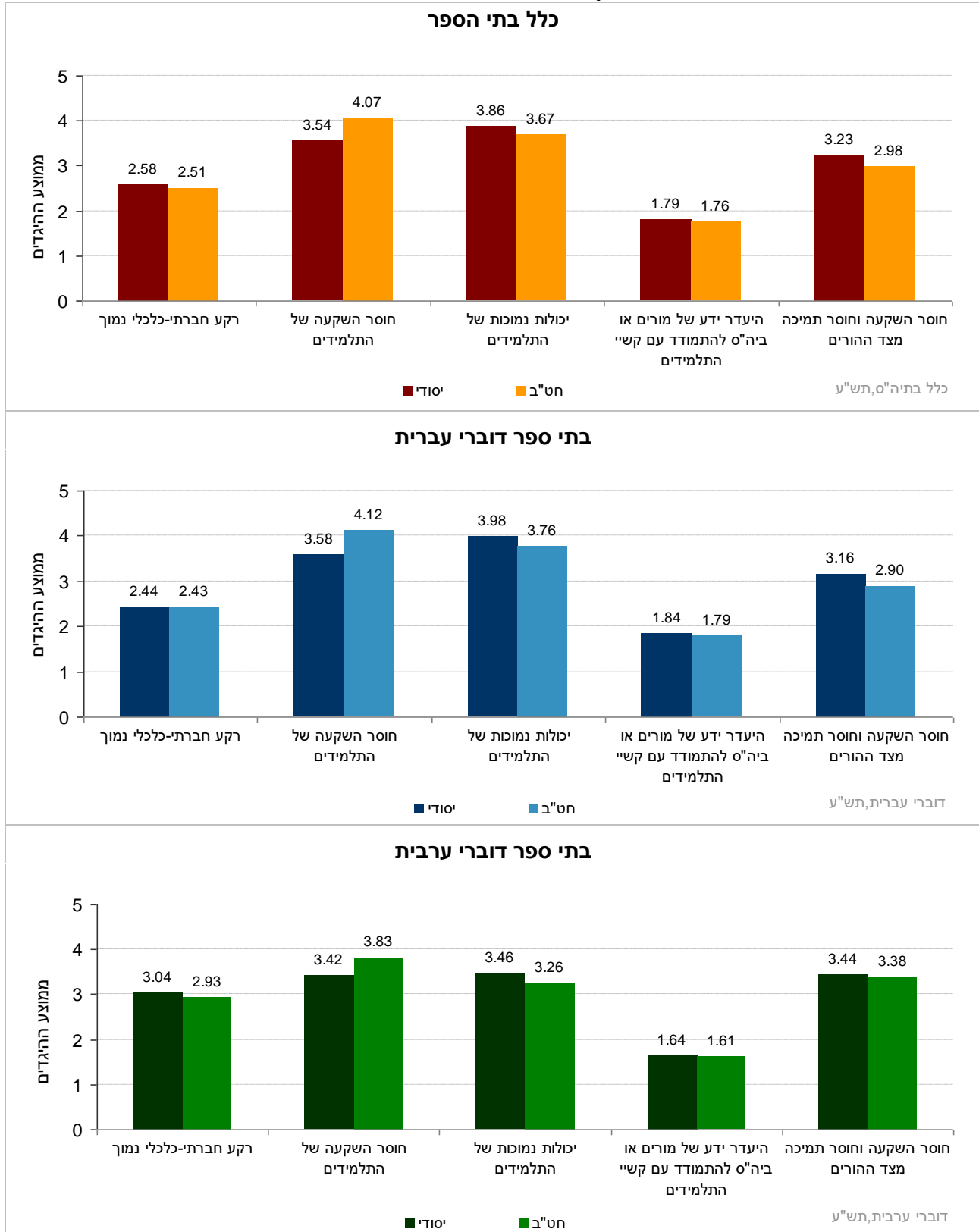
עיון בתרשים 47 ובלוח 15 המופיע בנספח 3.5 מעלה כי:

- מתוך הנתונים עולה כי שתי הסיבות העיקריות שמורים מסבירים בעזרתן הישגים נמוכים של תלמידים קשורות בתלמידים עצמם: יכולות נמוכות של התלמידים או חוסר השקעה בלימודים.
- נמצאו דפוסי השבה שונים במעט בין מורים בבתי ספר דוברי עברית לבין עמיתיהם בבתי ספר דוברי ערבית: הראשונים מייחסים הישגים נמוכים של תלמידים בעיקר לחוסר השקעה של התלמידים בלימודים ו/או ליכולות נמוכות של התלמידים, ואילו האחרונים מצביעים גם על חוסר השקעה וחוסר תמיכה מצד הורי התלמידים בתור סיבה מרכזית נוספת להישגים נמוכים בלימודים.
- הסבר המייחס הישגים נמוכים של תלמידים למורים עצמם או לבית הספר ("היעדר ידע של מורים או של בית הספר כיצד להתמודד עם קשיי התלמידים") צוין על ידי מורים מעטים מאוד, משני מגזרי השפה ומכל שכבות הגיל, בתור הסיבה העיקרית להישגים נמוכים של תלמידים.
- בהשוואה בין השנים תשס"ח, תשס"ט ותש"ע לא נרשם שינוי של ממש בנושא זה, ודירוג הסיבות שמורים מייחסים לחוסר הצלחה של תלמידים נותר על כנו.

ג1. נתוני ההיגדים בדבר סיבות לחוסר הצלחה של תלמידים, בשנה"ל תש"ע

בתרשים 47 מוצגים נתוני ההיגדים של סיבות שמורים מייחסים לחוסר הצלחה של תלמידים בלימודים בשנה"ל תש"ע לפי שלבי החינוך בכלל בתי הספר, בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית. את נתוני ההיגדים האלה בשנים תשס"ט ותשס"ח אפשר לראות בנספח 2.

תרשים 47: דיווחי המורים על סיבות לחוסר הצלחה של תלמידים בלימודים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושלבי חינוך - תש"ע

נספח 1: אופן החישוב של המדדים המסכמים

1.1 אופן חישוב המדד:

"תחושה כללית כלפי בית הספר"
 "יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים"
 "יחסי האננות וכבוד בין מורים לתלמידים"
 "יחסי חיונייט בין תלמידים לחברה לכיתה"
 "היצדך תחושת אננות של התלמידים"
 "התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה"
 "תפיסת תלמידים בדבר ציפיות המורים מהם ואת האננה ביכולותיהם"
 "קבלת הצרכה ומשג מקדמי למידה מהמורים"
 "תחושת המסוגלות הלימודית של התלמידים"
 "שביעות הרצון של המורים מהבית הספר"
 "יחסי חיונייט בין ביה"ס לבין ההורים"
 "התערבות יתר של ההורים"
 "יחסי ביה"ס-אישייט הצוות ההוראה"
 "תחושת אננות של המורים"
 "הוראה דיפרנציאלית"
 "מתן הצרכה ומשג מקדמי למידה לתלמידים"

כדי לחשב את המדד המסכם הוצגו מספר היגדים המתארים היבטים שונים בנושא זה. התלמידים התבקשו לציין באיזו מידה הם מסכימים עם ההיגד על סולם בן חמש דרגות, הנע מ"מסכים מאוד" (5) ועד "מאוד לא מסכים" (1). לצורכי הדיווח על הממצאים סווגו המשיבים שצינו את שני הערכים הגבוהים ביותר בסולם (4 או 5) כמסכימים עם ההיגד. המדד המסכם הוא הממוצע של אחוזי המסכימים עם ההיגדים השונים המתארים את הנושא. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

1.2 אופן החישוב של המדד "מצורבות באירוצי אלימות", "היבטי נוספים של אלימות" ו"פאיצת מורים בתלמידים"

בהיגדים אלו התבקשו התלמידים/המורים לדווח באיזו שכיחות התרחשו, בחודש שקדם למילוי השאלון, גילויי אלימות שונים המתוארים בהיגדים. בנוגע לכלל היגד התבקש התלמיד/המורה לבחור מתוך שלוש אפשרויות תשובה: 1- "אף פעם", 2- "פעם או פעמיים", 3- "שלוש פעמים או יותר". לצורכי הדיווח על הממצאים סווגו המשיבים שצינו את שני הערכים הגבוהים ביותר בסולם (2 או 3) כמדווחים על האירוע. המדד המסכם של מעורבות באירועי אלימות הוא הממוצע של שיעורי המדווחים על אירועי האלימות המתוארים בהיגדים השונים, והוא נע בין 0 ל-100.

1.3 אופן החישוב של ייצורי המדווחים על ימיו בתקופת התהליכי האידיה

המדד המסכם "מידת השימוש בתקשוב בתהליכי למידה" מורכב משני נושאים: שימוש במחשב במקצועות המיצ"ב ושימוש באינטרנט. בנושא השימוש במחשב במקצועות המיצ"ב הוצגו למשיבים ארבעה היגדים בדבר השימוש במחשב בארבעת מקצועות המיצ"ב: שפת אם, אנגלית, מתמטיקה ומדע וטכנולוגיה. המשיבים התבקשו לציין באיזו מידה הם השתמשו במחשב בכל אחד מהמקצועות, על סולם בן שלוש דרגות: (1) בכלל לא (2) לעתים רחוקות (3) לעתים קרובות. לצורכי דיווח על הממצאים סווגו המשיבים שצינו את אחד משני הערכים הגבוהים ביותר בסולם (2 ו-3) כמדווחים על שימוש במחשב, וחושב שיעור המדווחים (באחוזים) בכל אחד מארבעת המקצועות. בנושא השימוש באינטרנט הוצגו למשיבים כמה שאלות הנוגעות לשימוש באינטרנט לצורכי למידה, ועליהם היה לענות "כן" או "לא". לצורכי דיווח על הממצאים סווגו המשיבים "כן" כמדווחים על שימוש באינטרנט, וחושב שיעור המדווחים (באחוזים) בכל אחת מהשאלות. המדד המסכם הוא הממוצע של שיעורי המדווחים בארבעת מקצועות המיצ"ב ובשאלות הנוגעות לשימוש באינטרנט. בהתאם לכך, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

1.4 אופן החישוב של המדד "ייצור התלמידים המקבילים ייצורים פרטיים במקצוע אחד לפחות מתוך מקצועות המיצ"ב"

הנשאלים התבקשו לציין אם הם מקבלים שיעורים פרטיים בעבור כל אחד מהמקצועות על סולם בן 3 דרגות: (1) בכלל לא (2) מדי פעם (3) באופן קבוע. לצורכי דיווח סווגו המשיבים שצינו את 2 הערכים הגבוהים ביותר בסולם (2 ו-3) כ"מדווחים" וחושב שיעורם (באחוזים). **בשונה מחישוב שאר המדדים המסכמים בדוח**, המדד בנושא זה הוא שיעור התלמידים (באחוזים) המקבלים שיעורים פרטיים במקצוע אחד לפחות מתוך מקצועות המיצ"ב. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

1.5 אופן החישוב של נתוני הסיבות שאוריי מייחסים להישגיהם הנמוכים של תלמידים

כדי לבדוק מהן הסיבות שהמורים מייחסים להישגיהם הנמוכים של תלמידים, הוצגו להם חמש סיבות אפשריות להישגים נמוכים: רקע חברתי-כלכלי נמוך, חוסר השקעה של תלמידים, יכולות נמוכות של תלמידים, היעדר ידע של מורים או של בית הספר כיצד להתמודד עם קשיי התלמידים, חוסר השקעה ותמיכה מצד הורי התלמידים. המורים התבקשו לדרג את הסיבות לפי מידת השפעתן על קשייהם הלימודיים של התלמידים, מהסיבה בעלת ההשפעה הגדולה ביותר (5) ועד לסיבה בעלת ההשפעה הקטנה ביותר (1). בעבור כל אחת מהסיבות חושב ממוצע הדירוגים שנתנו לה המורים. הדירוג הממוצע נע בין 1 ל-5, דהיינו: ככל שהדירוג הממוצע גבוה יותר, כך דורגה סיבה זו כסיבה מרכזית יותר לחוסר הצלחה של תלמידים.

נספח 2: נתוני המדדים המסכמים וההיגדים המרכיבים אותם בתשס"ח-תש"ע - דיווחי תלמידים

נספח 2.1: תחושה כללית כלפי בית הספר (תשס"ח-תש"ע)

לוח 1: דיווחי התלמידים על תחושה כללית כלפי בית הספר: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
73%	72%	73%	ה'ו'	מדד מסכם: תחושה כללית כלפי בית הספר
64%	65%	64%	ז'ט'	
68%	68%	68%	כלל השכבות	
68%	74%	66%	ה'ו'	א. "אני אוהב להיות בבית הספר"
60%	66%	57%	ז'ט'	
63%	69%	61%	כלל השכבות	
77%	71%	79%	ה'ו'	ב. "גם אילו הייתי יכול, לא הייתי עובר לבית ספר אחר".*
68%	68%	68%	ז'ט'	
72%	70%	72%	כלל השכבות	
74%	70%	76%	ה'ו'	ג. "טוב לי בבית הספר"
66%	59%	68%	ז'ט'	
69%	64%	71%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
73%	72%	73%	ה'ו'	מדד מסכם: תחושה כללית כלפי בית הספר
65%	66%	65%	ז'ט'	
69%	68%	69%	כלל השכבות	
67%	74%	64%	ה'ו'	א. "אני אוהב להיות בבית הספר"
59%	66%	57%	ז'ט'	
63%	69%	60%	כלל השכבות	
76%	71%	78%	ה'ו'	ב. "גם אילו הייתי יכול, לא הייתי עובר לבית ספר אחר".*
69%	70%	69%	ז'ט'	
72%	70%	73%	כלל השכבות	
75%	72%	76%	ה'ו'	ג. "טוב לי בבית הספר"
68%	61%	70%	ז'ט'	
71%	66%	73%	כלל השכבות	

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
73%	75%	73%	ה'ו'	מדד מסכם: תחושה כללית כלפי בית הספר
66%	67%	66%	ז'ט'	
69%	70%	68%	כלל השכבות	
67%	75%	64%	ה'ו'	א. "אני אוהב להיות בבית הספר"
60%	66%	58%	ז'ט'	
63%	70%	61%	כלל השכבות	
77%	75%	77%	ה'ו'	ב. "גם אילו הייתי יכול, לא הייתי עובר לבית ספר אחר".*
69%	72%	68%	ז'ט'	
72%	73%	72%	כלל השכבות	
76%	74%	77%	ה'ו'	ג. "טוב לי בבית הספר"
69%	63%	71%	ז'ט'	
72%	68%	73%	כלל השכבות	

נספח 2.2: יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 2: דיווחי התלמידים על יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
62%	68%	59%	ה'ו'	מדד מסכם: יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים
42%	54%	38%	ז'ט'	
51%	60%	47%	כלל השכבות	
73%	84%	68%	ה'ו'	א. "יש לי יחסים קרובים וטובים עם רוב המורים שלי"
58%	79%	50%	ז'ט'	
65%	81%	58%	כלל השכבות	
50%	69%	42%	ה'ו'	ב. "כשעצוב לי או כשרע לי, אני מרגיש נוח לדבר על זה עם מישהו מהמורים שלי"
28%	49%	19%	ז'ט'	
37%	58%	28%	כלל השכבות	
62%	56%	65%	ה'ו'	ג. "לרוב המורים אכפת ממני וממה שקורה לי ולא רק בקשר ללימודים"
45%	42%	45%	ז'ט'	
52%	48%	53%	כלל השכבות	
63%	64%	62%	ה'ו'	ד. "לרוב המורים חשוב מאד לדעת איך אני מרגיש בבית הספר ובכלל"
39%	45%	36%	ז'ט'	
49%	53%	47%	כלל השכבות	

				נתוני תשס"ט
כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	
60%	68%	57%	ה'ו'	מדד מסכם: יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים
41%	55%	36%	ז'ט'	
50%	61%	45%	כלל השכבות	
72%	84%	67%	ה'ו'	א. "יש לי יחסים קרובים וטובים עם רוב המורים שלי"
59%	81%	50%	ז'ט'	
64%	82%	57%	כלל השכבות	
50%	72%	41%	ה'ו'	ב. "כשעצוב לי או כשרע לי, אני מרגיש נוח לדבר על זה עם מישהו מהמורים שלי"
29%	53%	20%	ז'ט'	
38%	61%	29%	כלל השכבות	
60%	54%	62%	ה'ו'	ג. "לרוב המורים אכפת ממני וממה שקורה לי ולא רק בקשר ללימודים"
40%	40%	40%	ז'ט'	
48%	46%	49%	כלל השכבות	
60%	63%	59%	ה'ו'	ד. "לרוב המורים חשוב מאד לדעת איך אני מרגיש בבית הספר ובכלל"
37%	45%	34%	ז'ט'	
47%	53%	45%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
63%	71%	59%	ה'ו'	מדד מסכם: יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים
43%	55%	39%	ז'ט'	
52%	62%	47%	כלל השכבות	
74%	86%	68%	ה'ו'	א. "יש לי יחסים קרובים וטובים עם רוב המורים שלי"
61%	80%	53%	ז'ט'	
66%	83%	59%	כלל השכבות	
54%	76%	45%	ה'ו'	ב. "כשעצוב לי או כשרע לי, אני מרגיש נוח לדבר על זה עם מישהו מהמורים שלי"
31%	53%	23%	ז'ט'	
41%	63%	32%	כלל השכבות	
62%	57%	64%	ה'ו'	ג. "לרוב המורים אכפת ממני וממה שקורה לי ולא רק בקשר ללימודים"
41%	40%	42%	ז'ט'	
50%	48%	51%	כלל השכבות	
63%	67%	61%	ה'ו'	ד. "לרוב המורים חשוב מאד לדעת איך אני מרגיש בבית הספר ובכלל"
39%	47%	37%	ז'ט'	
49%	56%	47%	כלל השכבות	

נספח 2.3: יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 3: דיווחי התלמידים יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

נתוני תשס"ח	שכבות	דוברי עברית (%)	דוברי ערבית (%)	כלל בתי"ס (%)
המדד המסכם: יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים	ה'ו'	68%	63%	66%
	ז'ט'	47%	52%	48%
	כלל השכבות	56%	57%	56%
הוגנות				
א. "בבית הספר שלי המורים מתייחסים לתלמידים באופן הוגן"	ה'ו'	71%	71%	71%
	ז'ט'	50%	56%	52%
	כלל השכבות	59%	63%	60%
ב. "אין תלמידים בכיתה שהמורים מעדיפים אותם על פני תלמידים אחרים**"	ה'ו'	52%	45%	50%
	ז'ט'	33%	37%	34%
	כלל השכבות	41%	41%	41%
ג. "אין בכיתה שלי תלמידים, שלא משנה מה הם יעשו המורים תמיד יתייחסו אליהם יפה***"	ה'ו'	69%	59%	66%
	ז'ט'	47%	50%	48%
	כלל השכבות	56%	54%	55%
כבוד				
ד. "רוב המורים בבית הספר מתנהגים בכבוד כלפי התלמידים"	ה'ו'	80%	82%	81%
	ז'ט'	63%	72%	66%
	כלל השכבות	70%	77%	72%
ה. "רוב המורים מכבדים את מה שאני חושב ומרגיש"	ה'ו'	66%	66%	66%
	ז'ט'	45%	52%	47%
	כלל השכבות	54%	58%	55%
ו. "אין בבית הספר מורים שמתייחסים בזלזול למה שהתלמידים אומרים****"	ה'ו'	68%	56%	64%
	ז'ט'	45%	43%	45%
	כלל השכבות	55%	49%	53%
נתוני תשס"ט				
המדד המסכם: יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים	ה'ו'	67%	64%	66%
	ז'ט'	48%	54%	50%
	כלל השכבות	56%	58%	57%

				הוגנות
70%	72%	69%	ה'ו'	א. "בבית הספר שלי המורים מתייחסים לתלמידים באופן הוגן"
52%	57%	51%	ז'ט'	
60%	64%	59%	כלל השכבות	
49%	47%	50%	ה'ו'	ב. "אין תלמידים בכיתה שהמורים מעדיפים אותם על פני תלמידים אחרים**".
35%	41%	33%	ז'ט'	
41%	43%	40%	כלל השכבות	
65%	59%	68%	ה'ו'	ג. "אין בכיתה שלי תלמידים, שלא משנה מה הם יעשו המורים תמיד יתייחסו אליהם יפה***".
49%	53%	48%	ז'ט'	
56%	55%	56%	כלל השכבות	
				כבוד
81%	82%	80%	ה'ו'	ד. "רוב המורים בבית הספר מתנהגים בכבוד כלפי התלמידים"
67%	73%	64%	ז'ט'	
73%	77%	71%	כלל השכבות	
66%	67%	66%	ה'ו'	ה. "רוב המורים מכבדים את מה שאני חושב ומרגיש"
48%	54%	45%	ז'ט'	
56%	60%	54%	כלל השכבות	
64%	56%	67%	ה'ו'	ו. "אין בבית הספר מורים שמתייחסים בזלזול למה שהתלמידים אומרים***".
47%	47%	47%	ז'ט'	
54%	51%	56%	כלל השכבות	
				נתוני תש"ע
כלל	דוברי	דוברי	שכבות	המדד המסכם: יחסי הוגנות וכבוד בין מורים לתלמידים
בתיה"ס (%)	ערבית (%)	עברית (%)		
67%	67%	67%	ה'ו'	
50%	54%	48%	ז'ט'	
57%	60%	56%	כלל השכבות	
				הוגנות
70%	73%	68%	ה'ו'	א. "בבית הספר שלי המורים מתייחסים לתלמידים באופן הוגן"
52%	57%	50%	ז'ט'	
60%	64%	58%	כלל השכבות	
51%	49%	52%	ה'ו'	ב. "אין תלמידים בכיתה שהמורים מעדיפים אותם על פני תלמידים אחרים**".
36%	40%	34%	ז'ט'	
42%	44%	41%	כלל השכבות	
66%	63%	68%	ה'ו'	ג. "אין בכיתה שלי תלמידים, שלא משנה מה הם יעשו המורים תמיד יתייחסו אליהם יפה***".
49%	51%	48%	ז'ט'	
56%	56%	56%	כלל השכבות	

				כבוד
81%	84%	80%	ה'ו'	ד. "רוב המורים בבית הספר מתנהגים בכבוד כלפי התלמידים"
66%	73%	64%	ז'ט'	
73%	78%	70%	כלל השכבות	
68%	71%	66%	ה'ו'	ה. "רוב המורים מכבדים את מה שאני חושב ומרגיש"
48%	54%	46%	ז'ט'	
57%	62%	54%	כלל השכבות	
66%	61%	67%	ה'ו'	ו. "אין בבית הספר מורים שמתייחסים בזלזול למה שהתלמידים אומרים"***.
48%	48%	48%	ז'ט'	
55%	54%	56%	כלל השכבות	

נספח 2.4: פגיעה של מורים בתלמידים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 4: דיווחי התלמידים פגיעה של מורים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
17%	19%	17%	ה'ו'	"בחודש האחרון מישהו מהמורים לעג לי או העליב אותי או השפיל אותי במילים"
24%	22%	25%	ז'ט'	
21%	21%	21%	כלל השכבות	
8%	15%	5%	ה'ו'	"בחודש האחרון מישהו מהמורים תפס אותי ודחף אותי או הכה אותי בכוונה"
8%	14%	6%	ז'ט'	
8%	14%	6%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
17%	19%	16%	ה'ו'	"בחודש האחרון מישהו מהמורים לעג לי או העליב אותי או השפיל אותי במילים"
22%	21%	22%	ז'ט'	
20%	20%	20%	כלל השכבות	
7%	15%	4%	ה'ו'	"בחודש האחרון מישהו מהמורים תפס אותי ודחף אותי או הכה אותי בכוונה"
7%	13%	5%	ז'ט'	
7%	14%	5%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
16%	17%	16%	ה'ו'	"בחודש האחרון מישהו מהמורים לעג לי או העליב אותי או השפיל אותי במילים"
22%	20%	22%	ז'ט'	
19%	19%	20%	כלל השכבות	

7%	12%	4%	ה'ו'	בחודש האחרון מישהו מהמורים תפס אותי ודחף "אותי או הכה אותי בכוונה"
7%	12%	6%	ז'ט'	
7%	12%	5%	כלל השכבות	

נספח 2.5: יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם (תשס"ח-תש"ע)

לוח 5: דיווחי התלמידים על יחסים חיוביים בין התלמידים לחבריהם לכיתה: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
67%	69%	66%	ה'ו'	מדד מסכם: יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם
59%	66%	56%	ז'ט'	
63%	68%	60%	כלל השכבות	
58%	62%	56%	ה'ו'	א. "הכיתה שלי מלוכדת ומגובשת"
49%	59%	46%	ז'ט'	
53%	61%	50%	כלל השכבות	
82%	69%	88%	ה'ו'	ב. "לרוב התלמידים בכיתה שלי יש עם מי להיות בהפסקות"
80%	67%	84%	ז'ט'	
81%	68%	86%	כלל השכבות	
66%	77%	61%	ה'ו'	ג. "לרוב התלמידים בכיתה שלי חשוב לעזור אחד לשני"
49%	70%	41%	ז'ט'	
56%	73%	49%	כלל השכבות	
61%	64%	60%	ה'ו'	ד. "לתלמידים בכיתה אכפת זה מזה"
49%	58%	45%	ז'ט'	
54%	61%	51%	כלל השכבות	
69%	74%	67%	ה'ו'	ה. "בכיתה שלי יש אווירה טובה בין התלמידים"
68%	77%	65%	ז'ט'	
69%	76%	66%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
67%	71%	65%	ה'ו'	מדד מסכם: יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם
61%	69%	57%	ז'ט'	
63%	70%	61%	כלל השכבות	
58%	65%	55%	ה'ו'	א. "הכיתה שלי מלוכדת ומגובשת"
51%	62%	47%	ז'ט'	
54%	64%	50%	כלל השכבות	

83%	71%	88%	ה'ו'	ב. "לרוב התלמידים בכיתה שלי יש עם מי להיות בהפסקות"
80%	67%	84%	ז'ט'	
81%	69%	86%	כלל השכבות	
65%	78%	60%	ה'ו'	ג. "לרוב התלמידים בכיתה שלי חשוב לעזור אחד לשני"
51%	73%	43%	ז'ט'	
57%	75%	50%	כלל השכבות	
61%	65%	59%	ה'ו'	ד. "לתלמידים בכיתה אכפת זה מזה"
51%	61%	47%	ז'ט'	
55%	63%	52%	כלל השכבות	
68%	77%	64%	ה'ו'	ה. "בכיתה שלי יש אווירה טובה בין התלמידים"
70%	80%	67%	ז'ט'	
69%	78%	65%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
69%	74%	66%	ה'ו'	מדד מסכם: יחסים חיוביים בין תלמידים לחבריהם
62%	68%	59%	ז'ט'	
65%	71%	62%	כלל השכבות	
60%	68%	57%	ה'ו'	א. "הכיתה שלי מלוכדת ומגובשת"
52%	62%	48%	ז'ט'	
56%	65%	52%	כלל השכבות	
83%	74%	88%	ה'ו'	ב. "לרוב התלמידים בכיתה שלי יש עם מי להיות בהפסקות"
79%	68%	84%	ז'ט'	
81%	71%	85%	כלל השכבות	
67%	81%	61%	ה'ו'	ג. "לרוב התלמידים בכיתה שלי חשוב לעזור אחד לשני"
52%	72%	44%	ז'ט'	
58%	76%	51%	כלל השכבות	
63%	68%	60%	ה'ו'	ד. "לתלמידים בכיתה אכפת זה מזה"
52%	61%	49%	ז'ט'	
57%	64%	54%	כלל השכבות	
70%	78%	66%	ה'ו'	ה. "בכיתה שלי יש אווירה טובה בין התלמידים"
72%	79%	69%	ז'ט'	
71%	79%	68%	כלל השכבות	

נספח 2.6: מעורבות באירועי אלימות (תשס"ח-תש"ע)

לוח 6 : דיווחי התלמידים על מעורבות באירוע אלימות: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
17%	19%	16%	ה'ו'	מדד מסכם: מעורבות באירועי אלימות
12%	12%	11%	ז'ט'	
14%	15%	13%	כלל השכבות	
				אלימות
25%	21%	26%	ה'ו'	א. "בחודש האחרון קיבלתי מכה או בעיטה או אגרוף מאחד התלמידים שרצה לפגוע בי"
16%	11%	18%	ז'ט'	
20%	16%	21%	כלל השכבות	
37%	32%	40%	ה'ו'	ב. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים דחף אותי"
31%	22%	34%	ז'ט'	
33%	26%	36%	כלל השכבות	
				אלימות חמורה
8%	13%	6%	ה'ו'	ג. "בחודש האחרון אחד התלמידים השתמש במקל, באבן, בכיסא או בחפץ אחר כדי לפגוע בי"
6%	9%	5%	ז'ט'	
7%	10%	6%	כלל השכבות	
11%	11%	10%	ה'ו'	ד. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים נתן לי מכות חזקות"
6%	6%	5%	ז'ט'	
8%	9%	7%	כלל השכבות	
15%	20%	12%	ה'ו'	ה. "בחודש האחרון אחד התלמידים איים שיפגע בי בבית הספר או אחרי הלימודים"
9%	11%	8%	ז'ט'	
11%	15%	9%	כלל השכבות	
4%	9%	2%	ה'ו'	ו. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים סחט ממני באיומים כסף, אוכל או דברי ערך"
3%	7%	2%	ז'ט'	
3%	8%	2%	כלל השכבות	
				אלימות עקיפה
22%	27%	20%	ה'ו'	ז. "בחודש האחרון אחד התלמידים ניסה לשכנע תלמידים אחרים לא לדבר אתי או לא להיות חברים שלי"
12%	17%	10%	ז'ט'	
16%	22%	14%	כלל השכבות	

19%	18%	20%	ה'ו'	ח. "בחודש האחרון אחד התלמידים הפיץ עליי שמועות לא נכונות כדי לפגוע בי (למשל באינטרנט או ברכילות מאחורי הגב)"
16%	15%	16%	ז'ט'	
17%	16%	17%	כלל השכבות	
11%	20%	8%	ה'ו'	ט. "בחודש האחרון הטילו עלי 'חרם': קבוצת תלמידים לא רצתה לדבר או לשחק איתי"
5%	11%	3%	ז'ט'	
8%	15%	5%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
17%	19%	16%	ה'ו'	מדד מסכמ: מעורבות באירועי אלימות
11%	12%	10%	ז'ט'	
13%	15%	13%	כלל השכבות	
אלימות				
24%	20%	25%	ה'ו'	א. "בחודש האחרון קיבלתי מכה או בעיטה או אגרוף מאחד התלמידים שרצה לפגוע בי"
15%	11%	16%	ז'ט'	
19%	15%	20%	כלל השכבות	
37%	34%	39%	ה'ו'	ב. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים דחף אותי"
29%	22%	32%	ז'ט'	
33%	27%	35%	כלל השכבות	
אלימות חמורה				
8%	13%	7%	ה'ו'	ג. "בחודש האחרון אחד התלמידים השתמש במקל, באבן, בכיסא או בחפץ אחר כדי לפגוע בי"
6%	8%	5%	ז'ט'	
7%	10%	5%	כלל השכבות	
10%	11%	10%	ה'ו'	ד. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים נתן לי מכות חזקות"
5%	6%	5%	ז'ט'	
7%	8%	7%	כלל השכבות	
14%	20%	12%	ה'ו'	ה. "בחודש האחרון אחד התלמידים איים שיפגע בי בבית הספר או אחרי הלימודים"
8%	10%	7%	ז'ט'	
11%	15%	9%	כלל השכבות	
4%	9%	2%	ה'ו'	ו. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים סחט ממני באיומים כסף, אוכל או דברי ערך"
3%	6%	2%	ז'ט'	
3%	7%	2%	כלל השכבות	

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
אלימות עקיפה				
22%	27%	19%	ה'ו'	ז. "בחודש האחרון אחד התלמידים ניסה לשכנע תלמידים אחרים לא לדבר אתי או לא להיות חברים שלי"
12%	17%	10%	ז'ט'	
16%	21%	14%	כלל השכבות	
19%	15%	20%	ה'ו'	ח. "בחודש האחרון אחד התלמידים הפיץ עליי שמועות לא נכונות כדי לפגוע בי (למשל באינטרנט או ברכילות מאחורי הגב)"
14%	13%	15%	ז'ט'	
16%	14%	17%	כלל השכבות	
11%	20%	8%	ה'ו'	ט. "בחודש האחרון הטילו עלי 'חרם': קבוצת תלמידים לא רצתה לדבר או לשחק איתי"
5%	11%	3%	ז'ט'	
8%	15%	5%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
15%	17%	15%	ה'ו'	מדד מסכם: מעורבות באירועי אלימות
11%	11%	10%	ז'ט'	
13%	14%	12%	כלל השכבות	
אלימות				
22%	17%	24%	ה'ו'	א. "בחודש האחרון קיבלתי מכה או בעיטה או אגרוף מאחד התלמידים שרצה לפגוע בי"
15%	11%	16%	ז'ט'	
18%	14%	20%	כלל השכבות	
34%	30%	36%	ה'ו'	ב. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים דחף אותי"
28%	21%	30%	ז'ט'	
30%	25%	33%	כלל השכבות	
אלימות חמורה				
8%	10%	6%	ה'ו'	ג. "בחודש האחרון אחד התלמידים השתמש במקל, באבן, בכיסא או בחפץ אחר כדי לפגוע בי"
6%	8%	5%	ז'ט'	
6%	9%	5%	כלל השכבות	
9%	9%	9%	ה'ו'	ד. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים נתן לי מכות חזקות"
5%	5%	5%	ז'ט'	
7%	7%	7%	כלל השכבות	
13%	17%	12%	ה'ו'	ה. "בחודש האחרון אחד התלמידים איים שיפגע בי בבית הספר או אחרי הלימודים"
8%	10%	7%	ז'ט'	

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
10%	13%	9%	כלל השכבות	ו. "בחודש האחרון מישהו מהתלמידים סחט ממני באיומים כסף, אוכל או דברי ערך"
3%	7%	ה'ו'		
3%	6%	ז'ט'		
3%	6%	כלל השכבות		
אלימות עקיפה				
20%	24%	17%	ה'ו'	ז. "בחודש האחרון אחד התלמידים ניסה לשכנע תלמידים אחרים לא לדבר אתי או לא להיות חברים שלי"
12%	16%	ז'ט'		
15%	20%	כלל השכבות		
18%	16%	19%	ה'ו'	ח. "בחודש האחרון אחד התלמידים הפיץ עליי שמועות לא נכונות כדי לפגוע בי (למשל באינטרנט או ברכילות מאחורי הגב)"
14%	15%	ז'ט'		
16%	15%	כלל השכבות		
10%	18%	7%	ה'ו'	ט. "בחודש האחרון הטילו עלי 'חרם': קבוצת תלמידים לא רצתה לדבר או לשחק איתי"
5%	10%	ז'ט'		
7%	13%	כלל השכבות		

נספח 2.7: היבטים נוספים של אלימות (תשס"ח-תש"ע)

לוח 7: דיווחי התלמידים בהיבטים נוספים של אלימות: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
39%	40%	39%	ה'ו'	"בחודש האחרון תלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד של בית הספר"
55%	49%	ז'ט'		
49%	45%	כלל השכבות		
19%	22%	17%	ה'ו'	"בחודש האחרון תלמידים מבית הספר גנבו לי חפצים אישיים או ציוד"
20%	17%	ז'ט'		
19%	19%	כלל השכבות		
35%	53%	27%	ה'ו'	"בבית הספר יש חברות של תלמידים אלימים המציקים לתלמידים אחרים ופוגעים בהם"
38%	53%	ז'ט'		
37%	53%	כלל השכבות		
נתוני תשס"ט				
38%	37%	38%	ה'ו'	"בחודש האחרון תלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד של בית הספר"
49%	40%	ז'ט'		

44%	39%	47%	כלל השכבות	"בחודש האחרון תלמידים מבית הספר גנבו לי חפצים אישיים או ציוד"
17%	21%	ה'ו'		
16%	15%	ז'ט'		
16%	18%	16%	כלל השכבות	"בבית הספר יש חברות של תלמידים אלימים המציקים לתלמידים אחרים ופוגעים בהם"
39%	51%	ה'ו'		
37%	47%	ז'ט'		
37%	49%	33%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס	דוברי ערבית	דוברי עברית	שכבות	נתוני תש"ע
(%)	(%)	(%)		
34%	35%	34%	ה'ו'	"בחודש האחרון תלמידים מבית הספר שברו או הרסו ציוד של בית הספר"
48%	41%	51%	ז'ט'	
42%	38%	44%	כלל השכבות	
15%	18%	14%	ה'ו'	"בחודש האחרון תלמידים מבית הספר גנבו לי חפצים אישיים או ציוד"
16%	14%	17%	ז'ט'	
16%	16%	16%	כלל השכבות	
36%	50%	30%	ה'ו'	"בבית הספר יש חברות של תלמידים אלימים המציקים לתלמידים אחרים ופוגעים בהם"
35%	48%	30%	ז'ט'	
36%	49%	30%	כלל השכבות	

נספח 2.8: היעדר תחושת מוגנות של התלמידים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 8: דיווחי התלמידים על היעדר תחושת מוגנות: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתי"ס	דוברי ערבית	דוברי עברית	שכבות	נתוני תשס"ח
11%	18%	7%	ה'ו'	מדד מסכם: היעדר תחושת מוגנות של התלמידים
9%	15%	6%	ז'ט'	
10%	16%	7%	כלל השכבות	
11%	17%	9%	ה'ו'	א. "לפעמים אני פוחד ללכת לבית הספר, כי יש בו תלמידים שמתנהגים באלימות"
7%	11%	5%	ז'ט'	
9%	14%	7%	כלל השכבות	
9%	17%	5%	ה'ו'	ב. "לפעמים אני מעדיף להישאר בהפסקות בכיתה, כי אני חושש שיפגעו בי"
6%	11%	4%	ז'ט'	
7%	14%	4%	כלל השכבות	
12%	21%	8%	ה'ו'	ג. "יש בבית הספר מקומות שאני פוחד להסתובב בהם"
13%	22%	10%	ז'ט'	

13%	22%	9%	כלל השכבות
-----	-----	----	------------

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
10%	19%	7%	ה'ו'	מדד מסכם: היעדר תחושת מוגנות של התלמידים
8%	14%	6%	ז'ט'	
9%	16%	7%	כלל השכבות	
11%	17%	9%	ה'ו'	א. "לפעמים אני פוחד ללכת לבית הספר, כי יש בו תלמידים שמתנהגים באלימות"
6%	11%	4%	ז'ט'	
8%	14%	6%	כלל השכבות	
9%	18%	5%	ה'ו'	ב. "לפעמים אני מעדיף להישאר בהפסקות בכיתה, כי אני חושש שיפגעו בי"
5%	10%	4%	ז'ט'	
7%	14%	4%	כלל השכבות	
11%	21%	7%	ה'ו'	ג. "יש בבית הספר מקומות שאני פוחד להסתובב בהם"
13%	20%	11%	ז'ט'	
12%	20%	9%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
10%	16%	7%	ה'ו'	מדד מסכם: היעדר תחושת מוגנות של התלמידים
8%	13%	6%	ז'ט'	
9%	14%	7%	כלל השכבות	
11%	16%	9%	ה'ו'	א. "לפעמים אני פוחד ללכת לבית הספר, כי יש בו תלמידים שמתנהגים באלימות"
6%	10%	5%	ז'ט'	
8%	12%	7%	כלל השכבות	
8%	14%	5%	ה'ו'	ב. "לפעמים אני מעדיף להישאר בהפסקות בכיתה, כי אני חושש שיפגעו בי"
6%	10%	4%	ז'ט'	
7%	12%	5%	כלל השכבות	
11%	19%	7%	ה'ו'	ג. "יש בבית הספר מקומות שאני פוחד להסתובב בהם"
13%	19%	10%	ז'ט'	
12%	19%	9%	כלל השכבות	

נספח 2.9: התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה (תשס"ח-תש"ע)

לוח 9: דיווחי התלמידים על התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

נתוני תשס"ח			
שכבות	דוברי עברית (%)	דוברי ערבית (%)	כלל בתי"ס (%)
ה'ו'	36%	42%	38%
ז'ט'	23%	32%	26%
כלל השכבות	28%	37%	31%
מדד מסכם: התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה			
ה'ו'	26%	29%	27%
ז'ט'	16%	22%	18%
כלל השכבות	20%	25%	22%
א. " לעיתים רחוקות התלמידים עושים רעש ובלגן בכיתה ומפריעים ללמוד"			
ה'ו'	29%	42%	33%
ז'ט'	18%	33%	22%
כלל השכבות	23%	37%	27%
ב. " בכיתה שלי אין תלמידים שמתחצפים למורים.			
ה'ו'	53%	63%	56%
ז'ט'	36%	47%	39%
כלל השכבות	43%	54%	46%
ג. התלמידים בכיתה שלי מתייחסים בכבוד למורים			
ה'ו'	34%	35%	34%
ז'ט'	23%	27%	24%
כלל השכבות	27%	31%	28%
ד. " המורים לא צריכים לחכות הרבה זמן בתחילת השיעור עד שהתלמידים מפסיקים להרעיש"			
נתוני תשס"ט			
שכבות	דוברי עברית (%)	דוברי ערבית (%)	כלל בתי"ס (%)
ה'ו'	33%	42%	36%
ז'ט'	26%	37%	29%
כלל השכבות	29%	39%	32%
מדד מסכם: התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה			
ה'ו'	23%	29%	25%
ז'ט'	18%	25%	20%
כלל השכבות	20%	27%	22%
א. " לעיתים רחוקות התלמידים עושים רעש ובלגן בכיתה ומפריעים ללמוד"			
ה'ו'	28%	42%	32%
ז'ט'	20%	40%	26%
כלל השכבות	24%	41%	28%
ב. " בכיתה שלי אין תלמידים שמתחצפים למורים.			
ה'ו'	49%	65%	54%
ז'ט'	39%	52%	43%
כלל השכבות	44%	58%	48%
ג. התלמידים בכיתה שלי מתייחסים בכבוד למורים			

32%	34%	31%	ה'ו'	ד. " המורים לא צריכים לחכות הרבה זמן בתחילת השיעור עד שהתלמידים מפסיקים להרעיש"
27%	31%	ז'ט'		
29%	32%	28%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
38%	45%	35%	ה'ו'	מדד מסכם: התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה
28%	34%	26%	ז'ט'	
33%	39%	30%	כלל השכבות	
27%	32%	25%	ה'ו'	א. " לעיתים רחוקות התלמידים עושים רעש ובלגן בכיתה ומפריעים ללמוד"
19%	22%	17%	ז'ט'	
22%	26%	20%	כלל השכבות	
35%	45%	30%	ה'ו'	ב. " בכיתה שלי אין תלמידים שמתחצפים.
25%	37%	21%	ז'ט'	
29%	40%	24%	כלל השכבות	
57%	66%	53%	ה'ו'	ג. התלמידים בכיתה שלי מתייחסים בכבוד למורים
45%	49%	43%	ז'ט'	
50%	56%	47%	כלל השכבות	
34%	37%	33%	ה'ו'	ד. " המורים לא צריכים לחכות הרבה זמן בתחילת השיעור עד שהתלמידים מפסיקים להרעיש"
25%	27%	24%	ז'ט'	
29%	32%	28%	כלל השכבות	

נספח 2.10: תפיסות התלמידים בדבר ציפיות המורים מהם והאמונה ביכולותיהם - תשס"ח-תש"ע

לוח 10: דיווחי התלמידים על תפיסותיהם בדבר ציפיות המורים מהם והאמונה ביכולותיהם: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
85%	82%	86%	ה'ו'	מדד מסכם: ציפיות גבוהות של מורים מתלמידיהם ואמונה ביכולותיהם
73%	74%	73%	ז'ט'	
78%	78%	79%	כלל השכבות	
				ציפיות מורים להצלחה
87%	84%	89%	ה'ו'	א. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד להתאמץ בלימודים"
79%	75%	80%	ז'ט'	
82%	79%	84%	כלל השכבות	
86%	82%	87%	ה'ו'	ב. " רוב המורים מצפים מכל תלמיד לשפר את

78%	74%	80%	ז'ט'	ההישגים שלו בלימודים"
81%	78%	83%	כלל השכבות	
82%	75%	86%	ה'ו'	
70%	67%	72%	ז'ט'	ג. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד להשקיע הרבה בלימודים"
76%	70%	78%	כלל השכבות	
				אמונה ביכולות התלמידים
82%	86%	80%	ה'ו'	א. "רוב המורים שלי נותנים לי הרגשה שאני יכול להצליח בלימודים"
67%	77%	62%	ז'ט'	
73%	81%	70%	כלל השכבות	
86%	84%	87%	ה'ו'	ד. "רוב המורים מאמינים ביכולת שלי להצליח"
74%	77%	73%	ז'ט'	
79%	80%	79%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
85%	83%	85%	ה'ו'	מדד מסכם: ציפיות גבוהות של מורים מתלמידיהם ואמונה ביכולותיהם
74%	75%	73%	ז'ט'	
79%	78%	79%	כלל השכבות	
				ציפיות מורים להצלחה
87%	84%	88%	ה'ו'	א. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד להתאמץ בלימודים"
78%	76%	79%	ז'ט'	
82%	80%	83%	כלל השכבות	
86%	83%	87%	ה'ו'	ב. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד לשפר את ההישגים שלו בלימודים"
78%	75%	79%	ז'ט'	
81%	79%	83%	כלל השכבות	
82%	75%	85%	ה'ו'	ג. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד להשקיע הרבה בלימודים"
71%	67%	72%	ז'ט'	
76%	71%	78%	כלל השכבות	
				אמונה ביכולות התלמידים
82%	87%	80%	ה'ו'	א. "רוב המורים שלי נותנים לי הרגשה שאני יכול להצליח בלימודים"
68%	79%	63%	ז'ט'	
74%	82%	71%	כלל השכבות	
86%	84%	87%	ה'ו'	ד. "רוב המורים מאמינים ביכולת שלי להצליח"
74%	77%	73%	ז'ט'	
79%	81%	79%	כלל השכבות	

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
86%	85%	86%	ה'ו'	מדד מסכם: ציפיות גבוהות של מורים מתלמידיהם ואמונה ביכולותיהם
74%	76%	73%	ז'ט'	
79%	80%	78%	כלל השכבות	
ציפיות מורים להצלחה				
87%	86%	88%	ה'ו'	א. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד להתאמץ בלימודים"
78%	77%	79%	ז'ט'	
82%	81%	83%	כלל השכבות	
87%	85%	87%	ה'ו'	ב. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד לשפר את ההישגים שלו בלימודים"
78%	77%	79%	ז'ט'	
82%	80%	82%	כלל השכבות	
84%	79%	86%	ה'ו'	ג. "רוב המורים מצפים מכל תלמיד להשקיע הרבה בלימודים"
71%	69%	72%	ז'ט'	
77%	74%	78%	כלל השכבות	
אמונה ביכולות התלמידים				
83%	89%	81%	ה'ו'	א. "רוב המורים שלי נותנים לי הרגשה שאני יכול להצליח בלימודים"
68%	80%	64%	ז'ט'	
75%	84%	71%	כלל השכבות	
87%	87%	87%	ה'ו'	ד. "רוב המורים מאמינים ביכולות שלי להצליח"
75%	79%	73%	ז'ט'	
80%	82%	79%	כלל השכבות	

נספח 2.11: קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 11: דיווחי התלמידים על קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
70%	75%	68%	ה'ו'	מדד מסכם: קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים
51%	63%	47%	ז'ט'	
59%	68%	56%	כלל השכבות	
70%	76%	67%	ה'ו'	א. "רוב המורים מסבירים לכל תלמיד באופן אישי מה בדיוק עליו לעשות כדי להשתפר בלימודים"
50%	60%	46%	ז'ט'	
58%	67%	55%	כלל השכבות	
82%	82%	82%	ה'ו'	ב. "כשהתלמידים מתקשים להבין את החומר, רוב

61%	70%	57%	ז'ט'	המורים מסבירים להם מה הם יכולים לעשות כדי להבין טוב יותר"
70%	75%	67%	כלל השכבות	
65%	64%	65%	ה'ו'	ג. "כשהמורים מחזירים לנו עבודה או מבחן, רובם כותבים ליד התשובות מה נכון ומה צריך לשפר"
48%	51%	47%	ז'ט'	
55%	57%	54%	כלל השכבות	
67%	72%	65%	ה'ו'	ד. "כשתלמיד בכיתה לא מצליח במבחן או בעבודה, רוב המורים עוזרים לו להבין למה זה קרה"
43%	56%	38%	ז'ט'	
53%	63%	49%	כלל השכבות	
63%	73%	58%	ה'ו'	ה. "רוב המורים מקפידים לעדכן אותי על מצבי בלימודים"
48%	62%	42%	ז'ט'	
54%	67%	49%	כלל השכבות	
76%	77%	76%	ה'ו'	ו. "רוב המורים מוודאים שהתלמידים מבינים את החומר הנלמד לפני שממשיכים לנושא הבא"
51%	64%	46%	ז'ט'	
62%	70%	58%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
70%	75%	68%	ה'ו'	מדד מסכם: קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים
51%	63%	47%	ז'ט'	
59%	68%	56%	כלל השכבות	
70%	76%	67%	ה'ו'	א. "רוב המורים מסבירים לכל תלמיד באופן אישי מה בדיוק עליו לעשות כדי להשתפר בלימודים"
50%	60%	46%	ז'ט'	
58%	67%	55%	כלל השכבות	
82%	82%	82%	ה'ו'	ב. "כשהתלמידים מתקשים להבין את החומר, רוב המורים מסבירים להם מה הם יכולים לעשות כדי להבין טוב יותר"
61%	70%	57%	ז'ט'	
70%	75%	67%	כלל השכבות	
65%	64%	65%	ה'ו'	ג. "כשהמורים מחזירים לנו עבודה או מבחן, רובם כותבים ליד התשובות מה נכון ומה צריך לשפר"
48%	51%	47%	ז'ט'	
55%	57%	54%	כלל השכבות	
67%	72%	65%	ה'ו'	ד. "כשתלמיד בכיתה לא מצליח במבחן או בעבודה, רוב המורים עוזרים לו להבין למה זה קרה"
43%	56%	38%	ז'ט'	
53%	63%	49%	כלל השכבות	
63%	73%	58%	ה'ו'	ה. "רוב המורים מקפידים לעדכן אותי על מצבי בלימודים"
48%	62%	42%	ז'ט'	
54%	67%	49%	כלל השכבות	
76%	77%	76%	ה'ו'	ו. "רוב המורים מוודאים שהתלמידים מבינים את

51%	64%	46%	ז'ט'	החומר הנלמד לפני שממשיכים לנושא הבא"
62%	70%	58%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
71%	78%	69%	ה'ו'	מדד מסכם: קבלת הערכה ומשוב מקדמי למידה מהמורים
53%	64%	48%	ז'ט'	
61%	70%	57%	כלל השכבות	
69%	78%	65%	ה'ו'	א. "רוב המורים מסבירים לכל תלמיד באופן אישי מה בדיוק עליו לעשות כדי להשתפר בלימודים"
51%	64%	47%	ז'ט'	
59%	70%	54%	כלל השכבות	
83%	85%	81%	ה'ו'	ב. "כשהתלמידים מתקשים להבין את החומר, רוב המורים מסבירים להם מה הם יכולים לעשות כדי להבין טוב יותר"
63%	73%	58%	ז'ט'	
71%	79%	68%	כלל השכבות	
67%	69%	66%	ה'ו'	ג. "כשהמורים מחזירים לנו עבודה או מבחן, רובם כותבים ליד התשובות מה נכון ומה צריך לשפר"
51%	55%	49%	ז'ט'	
58%	62%	56%	כלל השכבות	
69%	76%	66%	ה'ו'	ד. "כשתלמיד בכיתה לא מצליח במבחן או בעבודה, רוב המורים עוזרים לו להבין למה זה קרה"
46%	59%	41%	ז'ט'	
56%	67%	51%	כלל השכבות	
63%	76%	57%	ה'ו'	ה. "רוב המורים מקפידים לעדכן אותי על מצבי בלימודים"
51%	64%	46%	ז'ט'	
56%	69%	51%	כלל השכבות	
78%	81%	77%	ה'ו'	ו. "רוב המורים מוודאים שהתלמידים מבינים את החומר הנלמד לפני שממשיכים לנושא הבא"
55%	67%	49%	ז'ט'	
64%	73%	61%	כלל השכבות	

נספח 2.12: תחושת המסוגלות הלימודית של התלמידים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 12: דיווחי התלמידים על תחושה המסוגלות הלימודית שלהם: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

נתוני תשס"ח							
כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות				
91%	87%	92%	ה'ו'				
89%	86%	90%	ז'ט'				
89%	86%	91%	כלל השכבות				
מדד מסכם: תחושות המסוגלות הלימודית של התלמידים							
				93%	89%	95%	ה'ו'
				92%	88%	93%	ז'ט'
92%	89%	94%	כלל השכבות				
א. "כאשר אני רוצה, אני יכול להצליח בלימודים"							
				85%	80%	87%	ה'ו'
				82%	79%	84%	ז'ט'
83%	79%	85%	כלל השכבות				
ב. "כשאני מחליט ללמוד משהו קשה, אני מסוגל לעשות זאת"							
				94%	92%	95%	ה'ו'
				92%	91%	93%	ז'ט'
93%	91%	94%	כלל השכבות				
ג. "אם אני רוצה, אני יכול להצליח במשימות שונות כמו מבחן או עבודה"							
				נתוני תשס"ט			
				כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות
92%	88%	93%	ה'ו'				
90%	87%	91%	ז'ט'				
91%	88%	92%	כלל השכבות				
מדד מסכם: תחושות המסוגלות הלימודית של התלמידים							
				93%	88%	95%	ה'ו'
				92%	88%	93%	ז'ט'
93%	88%	94%	כלל השכבות				
א. "כאשר אני רוצה, אני יכול להצליח בלימודים"							
				88%	84%	89%	ה'ו'
				87%	83%	88%	ז'ט'
87%	84%	89%	כלל השכבות				
ב. "כשאני מחליט ללמוד משהו קשה, אני מסוגל לעשות זאת"							
				94%	92%	94%	ה'ו'
				92%	90%	93%	ז'ט'
93%	90%	93%	כלל השכבות				
ג. "אם אני רוצה, אני יכול להצליח במשימות שונות כמו מבחן או עבודה"							
				נתוני תש"ע			
				כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות
92%	90%	93%	ה'ו'				
90%	87%	91%	ז'ט'				
מדד מסכם: תחושות המסוגלות הלימודית של התלמידים							

91%	88%	92%	כלל השכבות	
94%	90%	95%	ה'ו'	א. "כאשר אני רוצה, אני יכול להצליח בלימודים"
92%	89%	93%	ז'ט'	
93%	89%	94%	כלל השכבות	
88%	86%	89%	ה'ו'	ב. "כשאני מחליט ללמוד משהו קשה, אני מסוגל לעשות זאת"
86%	84%	87%	ז'ט'	
87%	85%	88%	כלל השכבות	
94%	92%	94%	ה'ו'	ג. "אם אני רוצה, אני יכול להצליח במשימות שונות כמו מבחן או עבודה"
92%	90%	92%	ז'ט'	
92%	91%	93%	כלל השכבות	

נספח 2.13: שימוש בתקשוב בתהליכי הלמידה - תשס"ח-תש"ע

לוח 13: דיווחי התלמידים על שימוש בתקשוב בתהליכי למידה: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
31%	24%	34%	ה'ו'	מדד מסכם: שימוש בתקשוב בתהליכי למידה
21%	16%	23%	ז'ט'	
25%	20%	27%	כלל השכבות	
				שימושי מחשב במקצועות המיצ"ב
34%	21%	39%	ה'ו'	א. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי לשון והבעה"
15%	12%	16%	ז'ט'	
23%	16%	25%	כלל השכבות	
34%	20%	40%	ה'ו'	ב. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי אנגלית"
27%	15%	32%	ז'ט'	
30%	17%	35%	כלל השכבות	
30%	24%	32%	ה'ו'	ג. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי מתמטיקה"
13%	19%	11%	ז'ט'	
20%	21%	19%	כלל השכבות	
39%	33%	42%	ה'ו'	ד. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי מדע וטכנולוגיה"
32%	28%	33%	ז'ט'	
35%	30%	37%	כלל השכבות	
				שימוש באינטרנט לצורכי למידה
57%	38%	65%	ה'ו'	ה. "האם בחודש האחרון ביקרת באתר האינטרנט של

48%	23%	56%	ז'ט'	בית הספר?"
52%	30%	59%	כלל השכבות	
18%	15%	19%	ה'ו'	ו. "האם בחודש האחרון התכתבת עם מורה מבית הספר שלך באמצעות הדואר האלקטרוני לפחות פעם אחת?"
17%	11%	19%	ז'ט'	
17%	13%	19%	כלל השכבות	
23%	20%	25%	ה'ו'	ז. "האם בחודש האחרון הועלו חומרים משלך (כמו עבודות, מצגות, סיכומים) לאתר האינטרנט של בית הספר?"
9%	13%	8%	ז'ט'	
15%	16%	15%	כלל השכבות	
21%	23%	20%	ה'ו'	ח. "האם בחודש האחרון הורדת חומרי לימודים (כמו שיעורי בית, סיכומים, מבחנים) מאתר בית הספר?"
21%	14%	24%	ז'ט'	
21%	18%	22%	כלל השכבות	
22%	20%	23%	ה'ו'	ט. "האם בחודש האחרון השתתפת בקבוצות דיון (פורומים) בית-ספריות באינטרנט בנושאים לימודיים?"
10%	12%	10%	ז'ט'	
15%	16%	15%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
34%	27%	37%	ה'ו'	מדד מסכם: שימוש בתקשוב בתהליכי למידה
26%	70%	28%	ז'ט'	
29%	23%	32%	כלל השכבות	
				שימושי מחשב במקצועות המיצ"ב
34%	19%	40%	ה'ו'	א. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי לשון והבעה"
17%	14%	18%	ז'ט'	
24%	16%	27%	כלל השכבות	
36%	22%	41%	ה'ו'	ב. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי אנגלית"
30%	17%	36%	ז'ט'	
33%	19%	38%	כלל השכבות	
31%	23%	34%	ה'ו'	ג. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי מתמטיקה"
15%	17%	14%	ז'ט'	
22%	20%	23%	כלל השכבות	
44%	36%	47%	ה'ו'	ד. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי מדע וטכנולוגיה"
32%	24%	36%	ז'ט'	
37%	29%	40%	כלל השכבות	
				שימוש באינטרנט לצורכי למידה
64%	48%	70%	ה'ו'	ה. "האם בחודש האחרון ביקרת באתר האינטרנט של בית הספר?"
61%	40%	68%	ז'ט'	

62%	44%	69%	כלל השכבות	
22%	15%	24%	ה'ו'	ו. "האם בחודש האחרון התכתבת עם מורה מבית הספר שלך באמצעות הדואר האלקטרוני לפחות פעם אחת?"
20%	13%	22%	ז'ט'	
21%	14%	23%	כלל השכבות	
25%	24%	26%	ה'ו'	ז. "האם בחודש האחרון הועלו חומרים משלך (כמו עבודות, מצגות, סיכומים) לאתר האינטרנט של בית הספר?"
12%	16%	11%	ז'ט'	
18%	19%	17%	כלל השכבות	
28%	31%	26%	ה'ו'	ח. "האם בחודש האחרון הורדת חומרי לימודים (כמו שיעורי בית, סיכומים, מבחנים) מאתר בית הספר?"
32%	24%	34%	ז'ט'	
30%	27%	31%	כלל השכבות	
25%	24%	25%	ה'ו'	ט. "האם בחודש האחרון השתתפת בקבוצות דיון (פורומים) בית-ספריות באינטרנט בנושאים לימודיים?"
13%	17%	11%	ז'ט'	
18%	20%	17%	כלל השכבות	
כלל	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
35%	30%	36%	ה'ו'	מדד מסכם: שימוש בתקשוב בתהליכי למידה
25%	23%	26%	ז'ט'	
29%	26%	30%	כלל השכבות	
				שימושי מחשב במקצועות המיצ"ב
33%	23%	38%	ה'ו'	א. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי לשון והבעה"
18%	14%	19%	ז'ט'	
24%	18%	27%	כלל השכבות	
34%	22%	39%	ה'ו'	ב. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי אנגלית"
29%	16%	34%	ז'ט'	
31%	19%	36%	כלל השכבות	
32%	24%	36%	ה'ו'	ג. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי מתמטיקה"
15%	17%	13%	ז'ט'	
22%	20%	23%	כלל השכבות	
44%	41%	45%	ה'ו'	ד. "אני משתמש במחשב במסגרת שיעורי מדע וטכנולוגיה"
31%	24%	34%	ז'ט'	
37%	32%	39%	כלל השכבות	
				שימוש באינטרנט לצורכי למידה
67%	57%	71%	ה'ו'	ה. "האם בחודש האחרון ביקרת באתר האינטרנט של בית הספר?"
59%	50%	62%	ז'ט'	
62%	53%	66%	כלל השכבות	

21%	17%	22%	ה'ו'	ו. "האם בחודש האחרון התכתבת עם מורה מבית הספר שלך באמצעות הדואר האלקטרוני לפחות פעם אחת?"
21%	17%	23%	ז'ט'	
21%	17%	23%	כלל השכבות	
26%	25%	26%	ה'ו'	ז. "האם בחודש האחרון הועלו חומרים משלך (כמו עבודות, מצגות, סיכומים) לאתר האינטרנט של בית הספר?"
12%	18%	9%	ז'ט'	
18%	21%	16%	כלל השכבות	
30%	36%	27%	ה'ו'	ח. "האם בחודש האחרון הורדת חומרי לימודים (כמו שיעורי בית, סיכומים, מבחנים) מאתר בית הספר?"
29%	29%	29%	ז'ט'	
29%	32%	28%	כלל השכבות	
24%	26%	24%	ה'ו'	ט. "האם בחודש האחרון השתתפת בקבוצות דיון (פורומים) בית-ספריות באינטרנט בנושאים לימודיים?"
11%	18%	8%	ז'ט'	
17%	21%	15%	כלל השכבות	

נספח 2.14: היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב (תשס"ח-תש"ע)

לוח 14: דיווחי התלמידים על היקף השיעורים הפרטיים במקצועות המיצ"ב: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

נתוני תשס"ח	שכבות	דוברי עברית (%)	דוברי ערבית (%)	כלל בתי"ס (%)
מדד מסכם: היקף שיעורים פרטיים במקצועות המיצ"ב	ה'ו'	38%	39%	38%
	ז'ט'	45%	29%	41%
	כלל השכבות	42%	34%	40%
א. מקבל שיעורים פרטיים בלשון, הבעה/ עברית	ה'ו'	10%	21%	14%
	ז'ט'	8%	13%	9%
	כלל השכבות	9%	17%	11%
ב. מקבל שיעורים פרטיים באנגלית	ה'ו'	29%	24%	27%
	ז'ט'	32%	19%	29%
	כלל השכבות	31%	21%	28%
ג. מקבל שיעורים פרטיים במתמטיקה	ה'ו'	18%	25%	20%
	ז'ט'	31%	19%	28%
	כלל השכבות	26%	22%	25%
ד. מקבל שיעורים פרטיים במדע וטכנולוגיה	ה'ו'	3%	18%	8%
	ז'ט'	3%	11%	5%
	כלל השכבות	3%	14%	6%
נתוני תשס"ט	שכבות	דוברי עברית (%)	דוברי ערבית (%)	כלל בתי"ס (%)

36%	37%	36%	ה'ו'	מדד מסכם: היקף שיעורים פרטיים במקצועות המיצ"ב
41%	28%	45%	ז'ט'	
39%	32%	41%	כלל השכבות	
14%	21%	11%	ה'ו'	א. מקבל שיעורים פרטיים בלשון, הבעה/ עברית
9%	13%	7%	ז'ט'	
11%	16%	9%	כלל השכבות	
25%	23%	26%	ה'ו'	ב. מקבל שיעורים פרטיים באנגלית
28%	17%	32%	ז'ט'	
27%	20%	29%	כלל השכבות	
20%	23%	18%	ה'ו'	ג. מקבל שיעורים פרטיים במתמטיקה
27%	19%	30%	ז'ט'	
24%	21%	25%	כלל השכבות	
8%	17%	4%	ה'ו'	ד. מקבל שיעורים פרטיים במדע וטכנולוגיה
5%	11%	3%	ז'ט'	
6%	14%	4%	כלל השכבות	
כלל	דוברי	דוברי	שכבות	נתוני תש"ע
בתי"ס	ערבית	עברית		
(%)	(%)	(%)		
38%	41%	37%	ה'ו'	מדד מסכם: היקף שיעורים פרטיים במקצועות המיצ"ב
42%	38%	44%	ז'ט'	
41%	39%	41%	כלל השכבות	
15%	25%	11%	ה'ו'	א. מקבל שיעורים פרטיים בלשון, הבעה/ עברית
12%	19%	8%	ז'ט'	
13%	22%	9%	כלל השכבות	
25%	22%	26%	ה'ו'	ב. מקבל שיעורים פרטיים באנגלית
26%	21%	29%	ז'ט'	
26%	21%	28%	כלל השכבות	
20%	22%	19%	ה'ו'	ג. מקבל שיעורים פרטיים במתמטיקה
29%	23%	31%	ז'ט'	
25%	23%	26%	כלל השכבות	
8%	15%	4%	ה'ו'	ד. מקבל שיעורים פרטיים במדע וטכנולוגיה
7%	13%	4%	ז'ט'	
7%	14%	4%	כלל השכבות	

נספח 3: נתוני המדדים המסכמים וההיגדים המרכיבים אותם בתשס"ח-תש"ע - דיווחי מורים

נספח 3.1: שביעות רצון של המורים מבית הספר (תשס"ח-תש"ע)

לוח 3: דיווחי המורים על תחושת שביעות רצון מבית הספר: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
72%	69%	73%	יסודי	מדד מסכם: שביעות רצון של המורים מבית הספר
66%	62%	67%	חט"ב	
70%	67%	71%	כלל השכבות	
				שביעות רצון מהעבודה בבית הספר
92%	92%	91%	יסודי	א. "את שבעת רצון מעבודתך כמורה"
86%	86%	86%	חט"ב	
90%	91%	89%	כלל השכבות	
60%	49%	63%	יסודי	ב. "את לא חשה שהתעייפת מעבודת ההוראה"
59%	47%	61%	חט"ב	
59%	48%	62%	כלל השכבות	
26%	33%	24%	יסודי	ג. "את לא חשה שמוטל עליך עומס עבודה כבד מדי"
26%	33%	24%	חט"ב	
26%	33%	24%	כלל השכבות	
				שביעות רצון מהתנהלות בית הספר
83%	76%	86%	יסודי	א. "את שבעת רצון מהתנהלות בית הספר"
74%	64%	76%	חט"ב	
80%	73%	82%	כלל השכבות	
90%	79%	93%	יסודי	ב. בבית הספר עושים פעולות רבות כדי שלתלמידים יהיה נעים לשהות בו"
83%	71%	85%	חט"ב	
88%	77%	90%	כלל השכבות	
75%	74%	75%	יסודי	ג. בבית הספר עושים פעולות רבות כדי שלמורים יהיה נעים לשהות בו"
62%	64%	62%	חט"ב	
70%	71%	70%	כלל השכבות	
79%	77%	80%	יסודי	ד. בבית הספר משתדלים ליצור תנאים שיאפשרו לי להצליח בעבודתי"
70%	69%	70%	חט"ב	
76%	74%	76%	כלל השכבות	

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
72%	69%	73%	יסודי	מדד מסכם: שביעות רצון של המורים מבית הספר
68%	64%	69%	חט"ב	
71%	68%	72%	כלל השכבות	
שביעות רצון מהעבודה בבית הספר				
93%	93%	93%	יסודי	א. "את שבעת רצון מעבודתך כמורה"
89%	88%	89%	חט"ב	
92%	92%	92%	כלל השכבות	
62%	52%	65%	יסודי	ב. "את לא חשה שהתעייפת מעבודת ההוראה**"
63%	53%	65%	חט"ב	
62%	53%	65%	כלל השכבות	
25%	27%	24%	יסודי	ג. "את לא חשה שמוטל עליך עומס עבודה כבד מדי**"
27%	27%	27%	חט"ב	
25%	27%	25%	כלל השכבות	
שביעות רצון מהתנהלות בית הספר				
83%	79%	85%	יסודי	א. "את שבעת רצון מהתנהלות בית הספר"
77%	72%	78%	חט"ב	
81%	77%	82%	כלל השכבות	
91%	81%	94%	יסודי	ב. בבית הספר עושים פעולות רבות כדי שלתלמידים יהיה נעים לשהות בו"
85%	71%	88%	חט"ב	
89%	79%	92%	כלל השכבות	
75%	75%	75%	יסודי	ג. בבית הספר עושים פעולות רבות כדי שלמורים יהיה נעים לשהות בו"
65%	65%	65%	חט"ב	
72%	72%	72%	כלל השכבות	
77%	76%	77%	יסודי	ד. בבית הספר משתדלים ליצור תנאים שיאפשרו לי להצליח בעבודתי"
70%	71%	70%	חט"ב	
75%	75%	75%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
72%	67%	73%	יסודי	מדד מסכם: שביעות רצון של המורים מבית הספר
68%	64%	69%	חט"ב	
71%	66%	72%	כלל השכבות	

שביעות רצון מהעבודה בבית הספר				
93%	93%	93%	יסודי	א. "את שבעת רצון מעבודתך כמורה"
90%	91%	90%	חט"ב	
92%	92%	91%	כלל השכבות	
62%	56%	64%	יסודי	ב. "את לא חשה שהתעייפת מעבודת ההוראה"
65%	60%	66%	חט"ב	
63%	57%	65%	כלל השכבות	
20%	20%	20%	יסודי	ג. "את לא חשה שמוטל עליך עומס עבודה כבד מדי"
25%	24%	25%	חט"ב	
21%	21%	21%	כלל השכבות	
שביעות רצון מהתנהלות בית הספר				
85%	80%	86%	יסודי	א. "את שבעת רצון מהתנהלות בית הספר"
77%	75%	78%	חט"ב	
82%	79%	83%	כלל השכבות	
91%	78%	94%	יסודי	ב. בבית הספר עושים פעולות רבות כדי שילמידים יהיה נעים לשהות בו"
83%	68%	86%	חט"ב	
88%	75%	91%	כלל השכבות	
76%	69%	78%	יסודי	ג. בבית הספר עושים פעולות רבות כדי שלמורים יהיה נעים לשהות בו"
66%	62%	66%	חט"ב	
72%	67%	73%	כלל השכבות	
79%	76%	79%	יסודי	ד. בבית הספר משתדלים ליצור תנאים שיאפשרו לי להצליח בעבודתי"
70%	71%	70%	חט"ב	
76%	74%	76%	כלל השכבות	

נספח 3.2: יחסים חיוביים בין ההורים לבית הספר (תשס"ח-תש"ע)

לוח 16: דיווחי המורים על יחסים חיוביים בין ההורים לבית הספר: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

נתוני תשס"ח	שכבות	דוברי עברית (%)	דוברי ערבית (%)	כלל בתיה"ס (%)
מדד מסכם: יחסים חיוביים בין ההורים לבית הספר	יסודי	76%	52%	71%
	חט"ב	56%	42%	54%
	כלל השכבות	69%	50%	66%
תקשורת בין ביה"ס וההורים				

91%	74%	95%	יסודי	א. "בית ספר מיידע את ההורים באופן שוטף על הנעשה בביה"ס"
86%	67%	88%	חט"ב	
89%	72%	92%	כלל השכבות	
מעורבות הורים בהחלטות לגבי העשייה הבית ספרית				
66%	48%	72%	יסודי	א. "הורי תלמידים מן הכיתה נוטלים חלק בפעולות כיתתיות"
37%	32%	38%	חט"ב	
57%	44%	60%	כלל השכבות	
56%	42%	60%	יסודי	ב. "הורים של תלמידים בכיתתך מרבים לסייע לבית הספר בהיבטים ארגוניים כמו: ארגון אירועים, מסיבות, שיפור חזות וכו"
32%	29%	32%	חט"ב	
48%	39%	50%	כלל השכבות	
72%	46%	79%	יסודי	ג. "נציגי ההורים שותפו בתהליך קבלת ההחלטות לגבי המדיניות הבית ספרית"
62%	39%	66%	חט"ב	
69%	44%	74%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
69%	56%	74%	יסודי	מדד מסכם: יחסים חיוביים בין ההורים לבית הספר
50%	45%	51%	חט"ב	
63%	53%	66%	כלל השכבות	
תקשורת בין ביה"ס וההורים				
90%	79%	93%	יסודי	א. "בית ספר מיידע את ההורים באופן שוטף על הנעשה בביה"ס"
83%	72%	86%	חט"ב	
88%	78%	91%	כלל השכבות	
מעורבות הורים בהחלטות לגבי העשייה הבית ספרית				
62%	46%	69%	יסודי	א. "הורי תלמידים מן הכיתה נוטלים חלק בפעולות כיתתיות"
30%	29%	31%	חט"ב	
53%	42%	57%	כלל השכבות	
55%	48%	58%	יסודי	ב. "הורים של תלמידים בכיתתך מרבים לסייע לבית הספר בהיבטים ארגוניים כמו: ארגון אירועים, מסיבות, שיפור חזות וכו"
29%	35%	27%	חט"ב	
47%	45%	48%	כלל השכבות	
68%	50%	75%	יסודי	ג. "נציגי ההורים שותפו בתהליך קבלת ההחלטות לגבי המדיניות הבית ספרית"
56%	42%	59%	חט"ב	
65%	49%	70%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס	דוברי ערבית	דוברי עברית	שכבות	נתוני תש"ע

(%)	(%)	(%)		
70%	49%	77%	יסודי	מדד מסכם: יחסים חיוביים בין ההורים לבית הספר
51%	41%	54%	חט"ב	
64%	47%	69%	כלל השכבות	
				תקשורת בין ביה"ס וההורים
90%	74%	95%	יסודי	א. "בית ספר מיידע את ההורים באופן שוטף על הנעשה בביה"ס"
85%	72%	88%	חט"ב	
88%	73%	92%	כלל השכבות	
				מעורבות הורים בהחלטות לגבי העשייה הבית ספרית
64%	40%	72%	יסודי	א. "הורי תלמידים מן הכיתה נוטלים חלק בפעולות כיתתיות"
32%	23%	34%	חט"ב	
54%	35%	60%	כלל השכבות	
57%	42%	62%	יסודי	ב. "הורים של תלמידים בכיתתך מרבים לסייע לבית הספר בהיבטים ארגוניים כמו: ארגון אירועים, מסיבות, שיפור חזות וכו"
30%	28%	31%	חט"ב	
48%	38%	51%	כלל השכבות	
70%	40%	79%	יסודי	ג. "נציגי ההורים שותפו בתהליך קבלת ההחלטות לגבי המדיניות הבית ספרית"
58%	42%	62%	חט"ב	
66%	40%	74%	כלל השכבות	

נספח 3.3: התערבות יתר של הורים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 17: דיווחי המורים על התערבות יתר של הורים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
19%	19%	18%	יסודי	מדד מסכם: התערבות יתר של ההורים
19%	15%	20%	חט"ב	
19%	18%	19%	כלל השכבות	
24%	25%	24%	יסודי	א. "יש הורים של תלמידים בכיתה שמתייחסים בחוסר כבוד למורים"
28%	22%	29%	חט"ב	
26%	25%	26%	כלל השכבות	
20%	19%	20%	יסודי	ב. "ההורים של תלמידים בכיתה מנסים להשפיע גם בדברים שאינם מבינים או אינם מכירים"
18%	14%	19%	חט"ב	
19%	17%	19%	כלל השכבות	
12%	13%	12%	יסודי	ג. "הורי התלמידים מן הכיתה מפעילים לחץ מוגזם על

11%	9%	12%	חט"ב	בית הספר"
12%	12%	12%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
22%	21%	23%	יסודי	מדד מסכם: התערבות יתר של ההורים
23%	17%	24%	חט"ב	
23%	20%	23%	כלל השכבות	
27%	25%	28%	יסודי	א. "יש הורים של תלמידים בכיתה שמתייחסים בחוסר כבוד למורים"
32%	23%	34%	חט"ב	
29%	25%	30%	כלל השכבות	
25%	21%	27%	יסודי	ב. "ההורים של תלמידים בכיתה מנסים להשפיע גם בדברים שאינם מבינים או אינם מכירים"
23%	15%	25%	חט"ב	
25%	19%	26%	כלל השכבות	
15%	17%	14%	יסודי	ג. "הורי התלמידים מן הכיתה מפעילים לחץ מוגזם על בית הספר"
14%	12%	14%	חט"ב	
14%	16%	14%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
18%	19%	18%	יסודי	מדד מסכם: התערבות יתר של ההורים
17%	17%	17%	חט"ב	
18%	19%	17%	כלל השכבות	
24%	24%	23%	יסודי	א. "יש הורים של תלמידים בכיתה שמתייחסים בחוסר כבוד למורים"
27%	27%	27%	חט"ב	
25%	25%	25%	כלל השכבות	
19%	17%	20%	יסודי	ב. "ההורים של תלמידים בכיתה מנסים להשפיע גם בדברים שאינם מבינים או אינם מכירים"
15%	13%	16%	חט"ב	
18%	16%	18%	כלל השכבות	
11%	16%	10%	יסודי	ג. "הורי התלמידים מן הכיתה מפעילים לחץ מוגזם על בית הספר"
9%	11%	9%	חט"ב	
11%	15%	9%	כלל השכבות	

נספח 3.4: דיווחי המורים על היחסים בצוות ההוראה (תשס"ח-תש"ע)

לוח 18: דיווחי המורים על היחסים בצוות ההוראה: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
84%	77%	87%	יסודי	מדד מסכם: יחסים אישיים בצוות ההוראה
81%	75%	82%	חט"ב	
83%	77%	85%	כלל השכבות	
				יחסים אישיים בין המורים
90%	87%	91%	יסודי	א. "יש אווירה טובה בין המורים בבית הספר"
88%	86%	89%	חט"ב	
90%	87%	91%	כלל השכבות	
75%	66%	78%	יסודי	ב. "לא קורה הרבה פעמים שיש מתח בין המורים בבית הספר"*
76%	68%	78%	חט"ב	
75%	67%	78%	כלל השכבות	
80%	58%	89%	יסודי	ג. "כשיש לך בעיה אישית, אתה יכול לסמוך על אחרים שיעזרו לך" מורים
79%	54%	85%	חט"ב	
80%	57%	88%	כלל השכבות	
85%	77%	88%	יסודי	ד. "למורים בבית הספר איכפת אחד מהשני, ולא רק במישור המקצועי"
80%	71%	82%	חט"ב	
84%	75%	86%	כלל השכבות	
				יחסים אישיים עם המנהל
81%	77%	83%	יסודי	ה. "מנהל בית הספר מתעניין במורים באופן אישי, ולא רק במישור המקצועי"
73%	75%	73%	חט"ב	
78%	77%	79%	כלל השכבות	
85%	85%	85%	יסודי	ו. "המנהל מגלה אכפתיות כלפי המורים"
78%	80%	78%	חט"ב	
83%	83%	83%	כלל השכבות	
92%	93%	91%	יסודי	ז. "הדלת של המנהל תמיד פתוחה עבור המורים"
86%	90%	86%	חט"ב	
90%	92%	89%	כלל השכבות	
86%	74%	90%	יסודי	ח. "כשיש לך בעיה אישית אתה תמיד יכול לפנות למנהל"
83%	74%	85%	חט"ב	
85%	74%	88%	כלל השכבות	

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
83%	75%	86%	יסודי	מדד מסכם: יחסים אישיים בצוות ההוראה
80%	74%	81%	חט"ב	
82%	75%	84%	כלל השכבות	
				יחסים אישיים בין המורים
90%	88%	91%	יסודי	א. "יש אווירה טובה בין המורים בבית הספר"
88%	85%	89%	חט"ב	
90%	87%	91%	כלל השכבות	
72%	59%	76%	יסודי	ב. "לא קורה הרבה פעמים שיש מתח בין המורים בבית הספר"*
73%	63%	76%	חט"ב	
72%	60%	76%	כלל השכבות	
81%	61%	88%	יסודי	ג. "כשיש לך בעיה אישית, אתה יכול לסמוך על אחרים שיעזרו לך" מורים
80%	62%	84%	חט"ב	
81%	61%	87%	כלל השכבות	
85%	79%	87%	יסודי	ד. "למורים בבית הספר איכפת אחד מהשני, ולא רק במישור המקצועי"
81%	75%	83%	חט"ב	
84%	78%	86%	כלל השכבות	
				יחסים אישיים עם המנהל
80%	75%	81%	יסודי	ה. "מנהל בית הספר מתעניין במורים באופן אישי, ולא רק במישור המקצועי"
74%	74%	74%	חט"ב	
78%	75%	79%	כלל השכבות	
84%	81%	85%	יסודי	ו. "המנהל מגלה אכפתיות כלפי המורים"
78%	80%	77%	חט"ב	
82%	80%	82%	כלל השכבות	
89%	91%	89%	יסודי	ז. "הדלת של המנהל תמיד פתוחה עבור המורים"
85%	87%	85%	חט"ב	
88%	90%	88%	כלל השכבות	
84%	68%	89%	יסודי	ח. "כשיש לך בעיה אישית אתה תמיד יכול לפנות למנהל"
81%	70%	83%	חט"ב	
83%	69%	87%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
84%	79%	85%	יסודי	מדד מסכם: יחסים אישיים בצוות ההוראה
81%	78%	81%	חט"ב	

83%	78%	84%	כלל השכבות	
יחסים אישיים בין המורים				
89%	88%	90%	יסודי	א. "יש אווירה טובה בין המורים בבית הספר"
88%	85%	89%	חט"ב	
89%	87%	90%	כלל השכבות	
73%	66%	75%	יסודי	ב. "לא קורה הרבה פעמים שיש מתח בין המורים בבית הספר"*
77%	71%	78%	חט"ב	
74%	67%	76%	כלל השכבות	
83%	69%	87%	יסודי	ג. "כשיש לך בעיה אישית, אתה יכול לסמוך על אחרים שיעזרו לך" מורים
83%	72%	85%	חט"ב	
83%	70%	86%	כלל השכבות	
84%	79%	86%	יסודי	ד. "למורים בבית הספר איכפת אחד מהשני, ולא רק במישור המקצועי"
83%	76%	85%	חט"ב	
84%	78%	85%	כלל השכבות	
יחסים אישיים עם המנהל				
80%	75%	81%	יסודי	ה. "מנהל בית הספר מתעניין במורים באופן אישי, ולא רק במישור המקצועי"
73%	76%	72%	חט"ב	
77%	75%	78%	כלל השכבות	
84%	82%	85%	יסודי	ו. "המנהל מגלה אכפתיות כלפי המורים"
77%	79%	76%	חט"ב	
81%	81%	81%	כלל השכבות	
89%	91%	89%	יסודי	ז. "הדלת של המנהל תמיד פתוחה עבור המורים"
83%	87%	83%	חט"ב	
87%	90%	86%	כלל השכבות	
86%	79%	89%	יסודי	ח. "כשיש לך בעיה אישית אתה תמיד יכול לפנות למנהל"
83%	82%	83%	חט"ב	
85%	80%	86%	כלל השכבות	

נספח 3.5: תחושת מוגנות של המורים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 19: דיווחי המורים על תחושת מוגנות: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתי"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
תחושת מוגנות של המורים				

13%	20%	11%	יסודי	א. "מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד הורים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו"
12%	18%	11%	חט"ב	
13%	19%	11%	כלל השכבות	
5%	7%	5%	יסודי	ג. " מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד תלמידים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו"
9%	16%	8%	חט"ב	
7%	10%	6%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
תחושת מוגנות של המורים				
12%	17%	11%	יסודי	א. "מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד הורים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו"
12%	17%	11%	חט"ב	
12%	17%	11%	כלל השכבות	
5%	9%	3%	יסודי	ג. " מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד תלמידים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו"
8%	15%	7%	חט"ב	
6%	11%	5%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
תחושת מוגנות של המורים				
12%	18%	10%	יסודי	א. "מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד הורים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו"
11%	17%	10%	חט"ב	
11%	18%	10%	כלל השכבות	
5%	9%	4%	יסודי	ג. " מורים בבית הספר חשים מאוימים מצד תלמידים, כלומר חוששים מפגיעה פיזית, פגיעה ברכוש, תלונות שווא וכו"
8%	14%	7%	חט"ב	
6%	10%	5%	כלל השכבות	

נספח 3.6: דיווחי המורים על הוראה דיפרנציאלית (תשס"ח-תש"ע)

לוח 20: דיווחי המורים על הוראה דיפרנציאלית: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
76%	77%	76%	יסודי	מדד מסכם: הוראה דיפרנציאלית בבית הספר
55%	65%	53%	חט"ב	
69%	74%	68%	כלל השכבות	

73%	69%	75%	יסודי	א. "בכיתתך תלמידים שונים לומדים באמצעות חומרי למידה שונים המתאימים להם (כגון חוברות, ספרים, אמצעי המחשה, לומדות, חומרות)"
55%	56%	55%	חט"ב	
67%	65%	67%	כלל השכבות	
81%	89%	78%	יסודי	ב. "את מאפשרת לכל תלמיד בכיתה להתקדם בהתאם לקצב האישי שלו"
59%	82%	55%	חט"ב	
73%	87%	69%	כלל השכבות	
75%	72%	76%	יסודי	ג. "תלמידים בכיתתך עובדים על משימות שונות באופן עצמאי במסגרת השיעור"
51%	59%	50%	חט"ב	
67%	69%	66%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
74%	78%	73%	יסודי	מדד מסכם: הוראה דיפרנציאלית בבית הספר
53%	68%	50%	חט"ב	
68%	76%	65%	כלל השכבות	
72%	71%	72%	יסודי	א. "בכיתתך תלמידים שונים לומדים באמצעות חומרי למידה שונים המתאימים להם (כגון חוברות, ספרים, אמצעי המחשה, לומדות, חומרות)"
54%	62%	52%	חט"ב	
66%	69%	65%	כלל השכבות	
79%	88%	75%	יסודי	ב. "את מאפשרת לכל תלמיד בכיתה להתקדם בהתאם לקצב האישי שלו"
58%	80%	52%	חט"ב	
72%	86%	68%	כלל השכבות	
72%	75%	71%	יסודי	ג. "תלמידים בכיתתך עובדים על משימות שונות באופן עצמאי במסגרת השיעור"
49%	62%	46%	חט"ב	
65%	72%	63%	כלל השכבות	
כלל בתי"ס	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
75%	76%	75%	יסודי	מדד מסכם: הוראה דיפרנציאלית בבית הספר
54%	68%	51%	חט"ב	
68%	74%	66%	כלל השכבות	
72%	67%	73%	יסודי	א. "בכיתתך תלמידים שונים לומדים באמצעות חומרי למידה שונים המתאימים להם (כגון חוברות, ספרים, אמצעי המחשה, לומדות, חומרות)"
53%	62%	51%	חט"ב	
65%	66%	65%	כלל השכבות	
80%	88%	78%	יסודי	ב. "את מאפשרת לכל תלמיד בכיתה להתקדם בהתאם לקצב האישי שלו"
59%	79%	55%	חט"ב	
73%	86%	69%	כלל השכבות	
73%	73%	73%	יסודי	ג. "תלמידים בכיתתך עובדים על משימות שונות"

50%	64%	48%	חט"ב	באופן עצמאי במסגרת השיעור"
65%	70%	63%	כלל השכבות	

נספח 3.7: דיווחי המורים על מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 21: דיווחי המורים על מתן הערכה ומשוב לתלמידים: שיעורי המסכימים (באחוזים) עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ח
88%	86%	89%	יסודי	מדד מסכם: מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים
88%	85%	88%	חט"ב	
88%	85%	89%	כלל השכבות	
89%	87%	90%	יסודי	א. "כשאת מחזירה עבודות או מבחנים, את כותבת ליד התשובות מה נכון ומה כדאי לשפר"
89%	84%	90%	חט"ב	
89%	86%	90%	כלל השכבות	
90%	82%	92%	יסודי	ב. "את נוהגת להסביר לתלמידים מהכיתה באופן פרטני מה בדיוק עליהם לעשות כדי להשתפר בלימודים"
87%	81%	88%	חט"ב	
89%	82%	91%	כלל השכבות	
86%	88%	86%	יסודי	ג. "את נוהגת לשאול תלמידים מהכיתה באופן ישיר, אם יש משהו שאת יכולה לעשות כדי לעזור להם להצליח יותר בלימודים"
87%	90%	87%	חט"ב	
87%	88%	86%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תשס"ט
88%	88%	89%	יסודי	מדד מסכם: מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים
87%	88%	87%	חט"ב	
88%	88%	88%	כלל השכבות	
88%	88%	89%	יסודי	א. "כשאת מחזירה עבודות או מבחנים, את כותבת ליד התשובות מה נכון ומה כדאי לשפר"
88%	87%	88%	חט"ב	
88%	87%	88%	כלל השכבות	
90%	86%	91%	יסודי	ב. "את נוהגת להסביר לתלמידים מהכיתה באופן פרטני מה בדיוק עליהם לעשות כדי להשתפר בלימודים"
86%	85%	86%	חט"ב	
89%	86%	90%	כלל השכבות	
87%	89%	86%	יסודי	ג. "את נוהגת לשאול תלמידים מהכיתה באופן ישיר, אם יש משהו שאת יכולה לעשות כדי לעזור להם להצליח יותר בלימודים"
87%	91%	86%	חט"ב	

87%	90%	86%	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס (%)	דוברי ערבית (%)	דוברי עברית (%)	שכבות	נתוני תש"ע
91%	92%	91%	יסודי	מדד מסכם: מתן הערכה ומשוב מקדמי למידה לתלמידים
89%	92%	88%	חט"ב	
90%	92%	90%	כלל השכבות	
89%	90%	89%	יסודי	א. "כשאת מחזירה עבודות או מבחנים, את כותבת ליד התשובות מה נכון ומה כדאי לשפר"
89%	90%	89%	חט"ב	
89%	90%	89%	כלל השכבות	
93%	92%	93%	יסודי	ב. "את נוהגת להסביר לתלמידים מהכיתה באופן פרטני מה בדיוק עליהם לעשות כדי להשתפר בלימודים"
88%	91%	87%	חט"ב	
91%	92%	91%	כלל השכבות	
90%	92%	89%	יסודי	ג. "את נוהגת לשאול תלמידים מהכיתה באופן ישיר, אם יש משהו שאת יכולה לעשות כדי לעזור להם להצליח יותר בלימודים"
89%	95%	88%	חט"ב	
90%	93%	89%	כלל השכבות	

נספח 3.8: סיבות שמורים מייחסים לחוסר הצלחה של תלמידים (תשס"ח-תש"ע)

לוח 22: דיווחי המורים על סיבות לחוסר הצלחה של תלמידים: דירוג הממוצעים של הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה ושכבות גיל - תשס"ח-תש"ע

כלל בתיה"ס	דוברי ערבית	דוברי עברית	שכבות	נתוני תשס"ט
				סיבות שמורים מייחסים להישגים נמוכים של תלמידים
2.5	2.9	2.4	ה'ו'	א. "רקע חברתי-כלכלי נמוך"
2.5	2.9	2.4	ז'ט'	
2.5	2.9	2.4	כלל השכבות	
3.6	3.4	3.7	יסודי	ב. "חוסר השקעה של התלמידים"
4.0	3.7	4.1	חט"ב	
3.7	3.5	3.8	כלל השכבות	
3.8	3.5	3.9	יסודי	ג. "יכולות נמוכות של התלמידים"
3.6	3.4	3.7	חט"ב	
3.8	3.5	3.8	כלל השכבות	
1.8	1.6	1.9	יסודי	ד. "היעדר ידע של מורים או של ביה"ס כיצד להתמודד עם קשיי תלמידים"
1.8	1.6	1.9	חט"ב	

1.8	1.6	1.9	כלל השכבות	
3.3	3.6	3.1	יסודי	ה. " חוסר השקעה וחוסר תמיכה מצד ההורים"
3.0	3.3	2.9	חט"ב	
3.2	3.5	3.1	כלל השכבות	
כלל בתיה"ס	דוברי ערבית	דוברי עברית	שכבות	נתוני תש"ע
				סיבות שמורים מייחסים להישגים נמוכים של תלמידים
2.6	3.0	2.4	יסודי	א. "רקע חברתי-כלכלי נמוך"
2.5	2.9	2.4	חט"ב	
2.6	3.0	2.4	כלל השכבות	
3.5	3.4	3.6	יסודי	ב. "חוסר השקעה של התלמידים"
4.1	3.8	4.1	חט"ב	
3.7	3.5	3.8	כלל השכבות	
3.9	3.5	4.0	יסודי	ג. "יכולות נמוכות של התלמידים"
3.7	3.3	3.8	חט"ב	
3.8	3.4	3.9	כלל השכבות	
1.8	1.6	1.8	יסודי	ד. "היעדר ידע של מורים או של ביה"ס כיצד להתמודד עם קשיי תלמידים"
1.8	1.6	1.8	חט"ב	
1.8	1.6	1.8	כלל השכבות	
3.2	3.4	3.2	יסודי	ה. " חוסר השקעה וחוסר תמיכה מצד ההורים"
3.0	3.4	2.9	חט"ב	
3.1	3.4	3.1	כלל השכבות	